

2021

2021 finansinių metų metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1
Užklausos: eca.europa.eu/lt/Pages/ContactForm.aspx
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Tviteris: @EUAuditors

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete. Ji prieinama per portalą Europa (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2022

PDF

ISBN 978-92-847-8592-6

doi:10.2865/417

QJ-07-22-667-LT-N

Turinys

1 skyrius ES bendrosios įmonės ir Audito Rūmų auditas	4
Įvadas	5
ES bendrosios įmonės	7
Mūsų auditas	17
2 skyrius Audito rezultatų apžvalga	22
Įvadas	23
Atlikus 2021 m. metinį auditą, dėl visų bendrųjų įmonių buvo pateiktos palankios audito nuomonės	24
Mūsų pastabose aptariamos kelios tobulintinos sritys	27
Bendrosios įmonės į mūsų ankstesnių metų pastabas atsižvelgia dauguma atžvilgių	34
Bendrosios įmonės susiduria su žmogiškųjų išteklių problemomis	36
Kiti Audito Rūmų paskelbti su bendrosiomis įmonėmis susiję leidiniai	50
3 skyrius ES bendrųjų įmonių patikinimo pareiškimai	54
3.1. Patikinimo pareiškimus patvirtinanti informacija	55
ES bendrąsias programas įgyvendinančios bendrosios įmonės	59
3.2. Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR 3)	60
3.3. Netaršios aviacijos bendroji įmonė	69
3.4. Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI)	78
3.5. Švariojo vandenilio bendroji įmonė	87
3.6. Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST BĮ)	97
3.7. Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos (ŽBE) bendroji įmonė	108
3.8. Europos geležinkelių bendroji įmonė („EU-Rail“)	117
3.9. Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)	125

Pagal Euratomą veikianti bendroji įmonė	137
3.10. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo (F4E) bendroji įmonė	138
Santrumpos	152

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

1 skyrius

ES bendrosios įmonės ir Audito Rūmų auditas

Ivadas

1.1. Europos Audito Rūmai yra ES finansų išorės auditorius¹. Vykdydami šiuos įgaliojimus, atliekame nepriklausomo ES piliečių finansinių interesų sergėtojo vaidmenį – padedame gerinti ES finansų valdymą. Daugiau informacijos apie mūsų darbą galima rasti mūsų veiklos ataskaitose, metinėse ES biudžeto vykdymo ataskaitose, specialiosiose ataskaitose, apžvalgose ir nuomonėse dėl naujų ar atnaujinamų ES teisės aktų arba kitų sprendimų, turinčių poveikį finansų valdymui.

1.2. Pagal šį įgaliojimą, tikriname ES bendrųjų įmonių (toliau kartu – bendrosios įmonės arba BJ), kurios yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigos, įsteigtos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 187 straipsnį, o Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės (F4E) atveju – pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties (Euratomo sutarties) 45–51 straipsnius, metines finansines ataskaitas ir jose atspindimas operacijas.

1.3. Šioje ataskaitoje pateikiame mūsų atlikto BJ 2021 finansinių metų audito rezultatus. Ataskaitos struktūra yra tokia:

- 1 skyriuje aprašomos BJ, įskaitant pokyčius po 2021 m., ir mūsų audito pobūdis.
- 2 skyriuje pateikiami bendri audito rezultatai ir BJ žmogiškųjų išteklių padėties analizė.
- 3 skyriuje pateikiamas kiekvienos iš devynių BJ patikinimo pareiškimas kartu su mūsų nuomonėmis dėl BJ finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų pajamų ir mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo, taip pat visi klausimai ir pastabos, nekeičiantys šių nuomonių.

1.4. Apskritai, mums atlikus 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų BJ auditą, buvo patvirtinti teigiami rezultatai, kurie buvo skelbti ankstesniais metais. Parengėme patikinimo pareiškimus dėl kiekvienos BJ ir pateikėme:

- besąlygines (palankias) audito nuomones dėl devynių BJ finansinių ataskaitų patikimumo ir
- besąlygines (palankias) audito nuomones dėl devynių BJ finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

¹ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 285–287 straipsniai, OL C 202, 2016 6 7, p. 1.

1.5. Vis dėlto skaitytojui svarbias sritis akcentavome kitų dalykų arba dalyko pabrėžimo pastraipose ir nurodėme tobulintinas sritis pateikdami audito nuomonės nekeičiančias pastabas.

ES bendrosios įmonės

1.6. BĮ yra Komisijos ir pramonės partnerystės subjektai, o kai kuriais atvejais taip pat dalyvauja mokslinių tyrimų arba tarpyvyriausybinių organizacijų ir dalyvaujančiosios valstybės. Pagrindinė BĮ užduotis – skatinti, kad mokslinės žinios taptų paklausiomis proveržio inovacijomis, laikantis pramonės ir mokslinių tyrimų partnerių bendros strateginės vizijos. Be to, BĮ turėtų reaguoti į Europos socialinius iššūkius, kuriuos šiuo metu nepakankamai sprendžia pramonės subjektai.

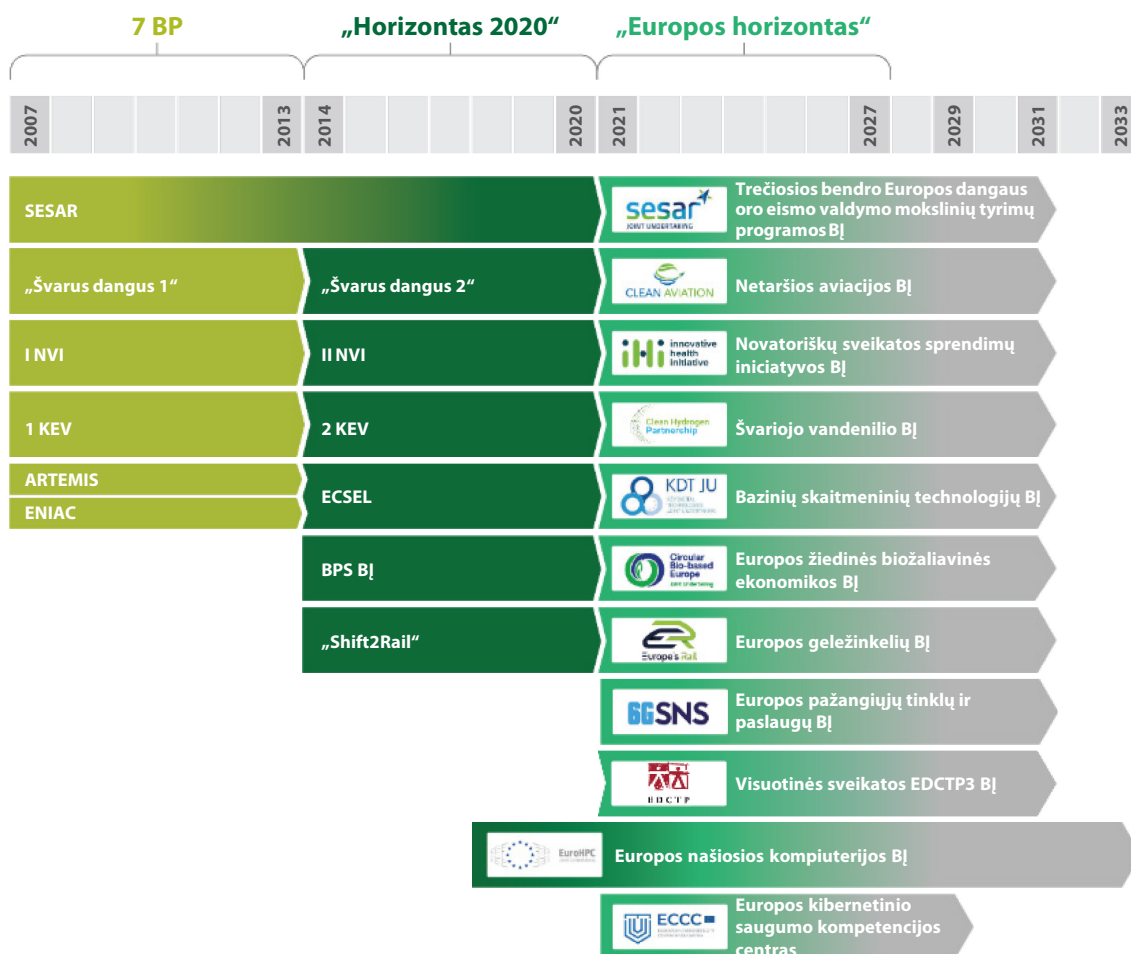
Bendrosios įmonės, veikiančios pagal daugiamečių ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas

Pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas veikiančių BĮ raida

1.7. Pagal daugiamečių finansinės programos (DFP) mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, BĮ turi atskirą juridinio asmens statusą ir savo strateginėje mokslinių tyrimų srityje priima mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę, kurią įgyvendina skelbdamos kvietimus teikti pasiūlymus arba vykdydamos viešuosius pirkimus.

1.8. Toliau **1.1 diagramoje** parodyta BĮ raida įgyvendinant 2007–2013 m. DFP Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (7 BP) (įsteigtos pirmosios šešios BĮ), 2014–2020 m. DFP programą „Horizontas 2020“ ir 2021–2027 m. DFP programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą.

1.1 diagrama. ES bendrųjų įmonių raida

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Tarybos reglamentais, kuriais įsteigiamos BĮ.

1.9. Pagal 2021–2027 m. DFP veikiančios BĮ įgyvendina konkrečias mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkes transporto, energetikos, sveikatos, biologinės pramonės sektorių, elektroninių komponentų, superkompiuterių ir tinklų sistemų srityse. Jos buvo naujai įsteigtos remiantis toliau nurodytais Tarybos reglamentais.

1.10. 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiamos devynios BĮ, skirtos veiksmams pagal naujosios 2021–2027 m. DFP programą „Europos horizontas“, t. y. daugiamečę mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, įgyvendinti². Bendrasis BĮ tikslas pagal programą „Europos horizontas“ – būti labiau orientuotoms į tikslus ir užmegzti platesnio užmojo partnerystes su atitinkamais pramonės sektoriais nei pagal ankstesnes programas. Pagal programą „Horizontas 2020“ jau veikiančios septynios BĮ

² 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

(SESAR, ECSEL, 2 NVI, „Švarus dangus 2“, 2 KEV, „Shift2Rail“ ir BPS) tęsia veiklą pagal programą „Europos horizontas“ kaip nauji teisės subjektai, kurių pavadinimai yra nauji ir kurių kompetencijos sritys – patikslintos. Įsteigtos dvi naujos BĮ: Pažangiųjų tinklų ir paslaugų BĮ (PTP) ir Visuotinės sveikatos BĮ, pastaroji pakeitė Europos ir besivystančių šalių partnerystę klinikinių tyrimų srityje.

1.11. 2021 m. gegužės mėn. atskiru reglamentu įsteigtas Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras (ECCC)³. Tačiau šių trijų naujų BĮ (PTP, Visuotinės sveikatos BĮ ir ECCC) auditas pirmą kartą bus atliktas tik po to, kai jos įgis finansinį savarankiškumą, kurio tikimasi 2023 m.

1.12. 2021 m. liepos mėn. Taryba pagal naująją 2021–2027 m. DFP priėmė naują Europos našiosios kompiuterijos BĮ („EuroHPC“) steigimo reglamentą⁴, kuriuo jos veiklos laikotarpis pratęsiamas iki 2033 m. gruodžio 31 d. „EuroHPC“ gaus papildomą maždaug 2 milijardų eurų finansavimą pagal Skaitmeninės Europos programą ir 200 milijonų eurų finansavimą pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP), skirtą superkompiuterių ir kvantinių kompiuterių infrastruktūros įsigijimui, diegimui, modernizavimui ir eksploatavimui remti.

1.13. Galiausiai, 2022 m. vasario mėn. Komisija pasiūlė Bazinių skaitmeninių technologijų BĮ pertvarkyti į būsimą Lustų BĮ. Ji turės papildomų įgaliojimų Europos lustų iniciatyvos gebėjimų stiprinimo veiklai pagal 2021–2027 m. DFP įgyvendinti. Šiomis aplinkybėmis BĮ naudos Skaitmeninės Europos programos biudžetą, kad paskatintų novatoriškų naujos kartos puslaidininkinių technologijų kūrimą ir stiprintų Europos lustų gamybos pajėgumus⁵.

³ 2021 m. gegužės 20 d. [Reglamentas \(ES\) 2021/887](#), kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas.

⁴ 2021 m. liepos 13 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/1173](#) dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1488.

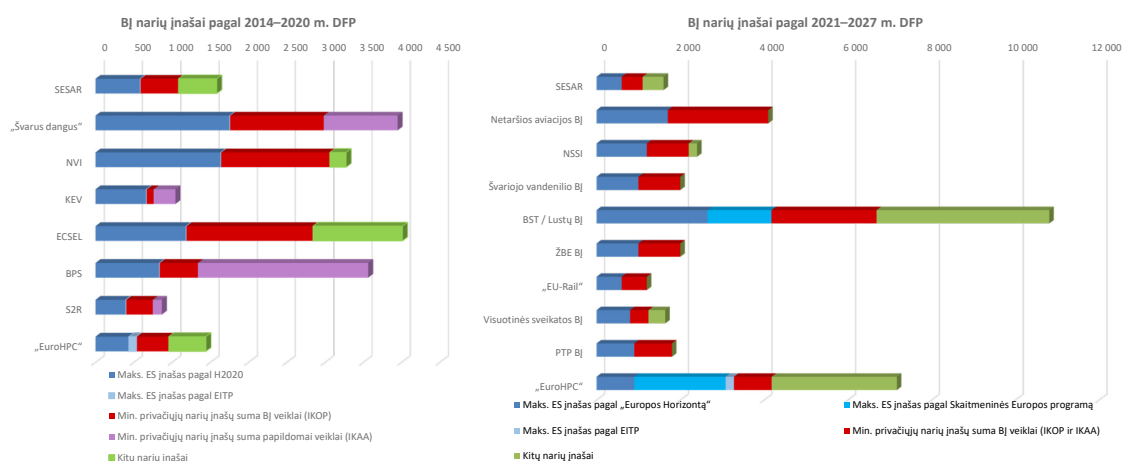
⁵ [Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento](#), kuriuo keičiamos [Reglamento \(ES\) 2021/2085](#), kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, nuostatos, susijusios su Lustų bendrąja įmone, [COM\(2022\) 47 final, 2022 02 08](#).

Pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas veikiančioms BĮ skiriami įnašai

1.14. Visi nariai prisideda prie BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos finansavimo. Viena vertus, Komisija skiria grynujų pinigų pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, kad bendrai finansuotų BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę. Kita vertus, pramonės ir mokslinių tyrimų sritys privatieji nariai teikia nepiniginius įnašus vykdydami BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, į kurią jie investuoja savo finansinius išteklius, žmogiškuosius išteklius, turtą ir technologijas. Kai kuriais atvejais prie BĮ veiklos finansiškai prisideda ir dalyvaujančiosios valstybės arba tarpvyriausybines organizacijos. ES ir bendrųjų įmonių privatieji nariai teikia piniginius įnašus BĮ administracinėms išlaidoms finansuoti, išskyrus BĮ „EuroHPC“. Be to, teisės subjektai arba šalys, norintys padėti siekti BĮ tikslų konkrečiose mokslinių tyrimų srityse, gali teikti paraišką tapti asocijuotaisiais nariais arba prisidedančiaisiais partneriais, užuot tapę tikraisiais nariais.

1.15. 1.2 diagramoje parodyti BĮ skirti narių įnašai pagal ankstesnę 2014–2020 m. DFP ir dabartinę 2021–2027 m. DFP, kaip apibrėžta atitinkamuose steigimo reglamentuose, įskaitant BST BĮ pertvarkymą į Lustų BĮ, kaip siūlė Komisija. Pagal 2021–2027 m. DFP, labiausiai padidėjo BĮ „EuroHPC“ ir siūlomos būsimosios Lustų BĮ biudžetai. BĮ „EuroHPC“ ir BST BĮ gauna finansinius įnašus iš dalyvaujančiųjų valstybių. Juos gaus ir būsimoji Lustų BĮ.

1.2 diagrama. Pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas BĮ skirti narių įnašai, įskaitant grynuosius pinigus (milijonais eurų)⁶

Šaltinis: Audito Rūmai.

⁶ 1.2 diagramoje parodytos Bendrajame pagrindiniame akte nurodytos sumos, įskaitant Komisijos pasiūlytą dalinį pakeitimą, kad BST BĮ būtų pertvarkyta į būsimąją Lustų BĮ. Rengiant ataskaitą šis dalinis pakeitimas dar nebuvo priimtas.

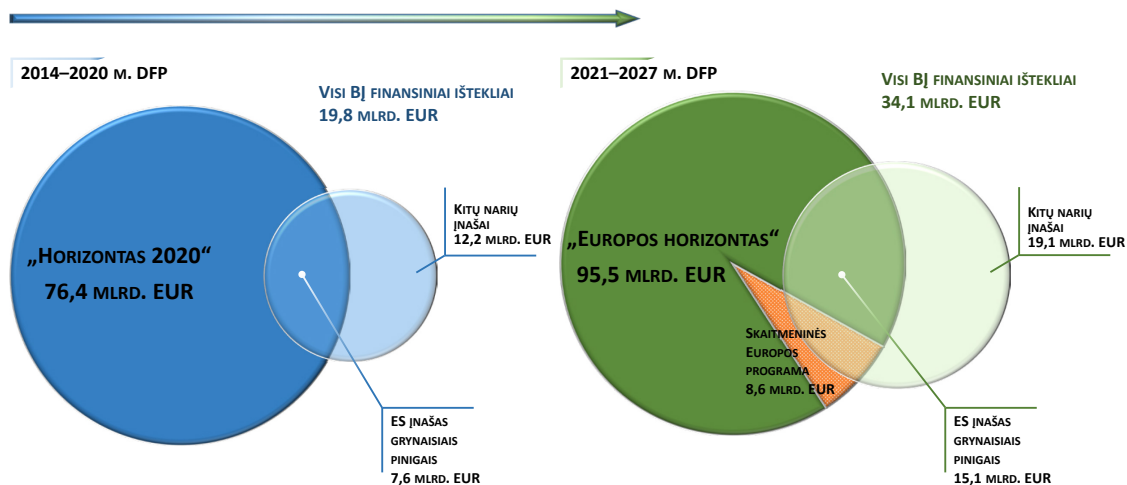
1.16. Iš esmės privatieji nariai turi užtikrinti minimalius nepiniginius įnašus, kiek tai susiję su nepiniginiais įnašais pagrindinei veiklai (IKOP) ir, daugeliu atvejų, nepiniginiais įnašais papildomai veiklai (IKAA). Daugiau informacijos pateikta [2.1 langelyje](#).

1.17. Kaip parodyta [1.3 diagramoje](#), pagal 2021–2027 m. DFP, programa „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programa tebėra pagrindiniai BĮ finansiniai ištekliai. Jų bendras biudžetas, skirtas BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai bendrai finansuoti, sudaro 15,1 milijardo eurų. BĮ įgyvendina 11,6 milijardo eurų, t. y. apie 12 % viso programos „Europos horizontas“ 95,5 milijardo eurų biudžeto. Kita vertus, BĮ „EuroHPC“ ir siūloma būsimoji Lustų BĮ pagal Skaitmeninės Europos programą taip pat įgyvendins didelės apimties su Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija susijusius gebėjimų stiprinimo, diegimo ir investavimo projektus⁷. Kad ši veikla būtų įgyvendinta, pagal Skaitmeninės Europos programą BĮ „EuroHPC“ ir siūlomai būsimajai Lustų BĮ bus skirta 3,4 milijardo eurų ES lėšų, arba 39 % viso 8,6 milijardo eurų programos finansavimo.

1.18. Pagal ankstesnę 2014–2020 m. DFP (programą „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę), tikimasi, kad BĮ skirtas 7,6 milijardo eurų ES finansavimas BĮ priskirtose srityse pritrauks 12,2 milijardo eurų (arba 161 %), skirtų mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams už maždaug 19,8 milijardo eurų įgyvendinti, įskaitant tiesioginius dalyvaujančiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų įnašus (žr. [2.1 lentelę](#)). Pagal naująją 2021–2027 m. DFP (programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą), tikimasi, kad BĮ skirtas 15,1 milijardo eurų ES finansavimas BĮ priskirtose srityse pritrauks 19,1 milijardo eurų (arba 126 %), skirtų mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams už maždaug 34,2 milijardo eurų įgyvendinti, įskaitant tiesioginius dalyvaujančiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų įnašus (žr. [1.3 diagramą](#)). Santykinis svorto poveikio sumažėjimas daugiausia paaiškinamas tuo, kad Jungtinė Karalystė išstojo iš ES.

⁷ 2021 m. balandžio 29 d. [Reglamentas \(ES\) 2021/694](#), kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa.

1.3 diagrama. Visi BĮ skirti įnašai ir kitų narių įnašų svertas⁸

Šaltinis: Audito Rūmai.

Pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas veikiančių BĮ valdymo modeliai

1.19. Tam, kad būtų užtikrintas tvirtas bendradarbiavimas ir veiklos koordinavimas su atitinkamais partneriais ir suinteresuotaisiais subjektais, BĮ turi plačią valdymo struktūrą, kurią paprastai sudaro valdyba, mokslinis patariamasis organas, valstybių atstovų grupė ir suinteresuotųjų subjektų grupės, veikiančios BĮ mokslinių tyrimų srityje.

1.20. Kiekviena BĮ, kurios teisinė struktūra yra vienoda, pasižymi konkrečiais ypatumais, nes jos sprendžia skirtingų sektorių, kurių kiekvienas turi savo atskirą rinką, inovacijų ir mokslinių tyrimų klausimus. Dauguma BĮ taiko dvišalį modelį, pagal kurį Komisija ir privatieji pramonės sektoriaus ir mokslinių tyrimų srities nariai yra atstovaujami valdyboje ir prisideda prie BĮ pagrindinės veiklos (Netaršios aviacijos BĮ, NSSI, Švariojo vandenilio BĮ, ŽBE BĮ, Pažangiųjų tinklų ir paslaugų BĮ ir BĮ „EU-Rail“). Keturi BĮ vadovaujasi trišaliu modeliu, pagal kurį dalyvaujančiosios valstybės (BST BĮ ir BĮ „EuroHPC“) arba jų konkrečioje srityje vadovaujančios tarpvyriausybės organizacijos (SESAR ir „Visuotinės sveikatos“ BĮ) taip pat yra atstovaujamos valdyboje ir prisideda prie BĮ veiklos.

⁸ 1.2 diagramoje parodytos Bendrajame pagrindiniame akte nurodytos sumos, įskaitant Komisijos pasiūlytą dalinį pakeitimą, kad BST BĮ būtų pertvarkyta į būsimąją Lustų BĮ. Rengiant ataskaitą šis dalinis pakeitimas dar nebuvo priimtas.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo BĮ

1.21. Susitarimas dėl Tarptautinio termabranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER) įsigaliojo 2007 m. spalio 24 d., ir būtent šią dieną teisiškai pradėjo veikti Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija (ITER-IO). ITER-IO yra atsakinga už ITER projekto įgyvendinimą ir veikia *Saint-Paul-lès-Durance* mieste (Prancūzija), o pagrindiniai branduolių sintezės įrenginiai statomi Kadaraše (Prancūzija).

1.22. ITER projekto veikloje dalyvauja septyni pasauliniai partneriai: ES, kuriai atstovauja Europos atominės energijos bendrija (Euratomas)⁹, Jungtinės Amerikos Valstijos, Rusija, Japonija, Kinija, Pietų Korėja ir Indija. ES¹⁰ ėmėsi lyderės vaidmens – ji padengia 45,4 % statybos sąnaudų. Visiems kitiems ITER nariams tenka maždaug po 9,1 % sąnaudų. Šis sąnaudų pasiskirstymas branduolių sintezės bandymų veiklos etape pasikeis, nes ES sumokės 34 % veiklos sąnaudų¹¹. Visos ES numatytos išlaidos įsipareigojimams pagal ITER susitarimą vykdyti ir susijusiai veiklai įgyvendinti iki 2035 m. sudaro 18,2 milijardo eurų (dabartine verte)¹².

1.23. Per savo vietos agentūras ITER-IO nariai prie projekto daugiausia prisideda pristatydami komponentus, įrangą, medžiagas, statydami pastatus ir teikdami paslaugas tiesiogiai ITER-IO (nepiniginiai įnašai). Kita vertus, jie taip pat teikia finansinius įnašus į ITER-IO biudžetą (įnašai grynaisiais pinigais). ITER nariai dalijasi atsakomybe už pagrindinių reaktorių komponentų gamybą, o gamybos natūra užduočių paskirstymas buvo grindžiamas kiekvieno nario interesais ir techniniais bei pramoniniais pajėgumais¹³.

⁹ Euratomo narės yra ES valstybės narės, o iki 2020 m. – ir asocijuotosios valstybės Šveicarija ir Jungtinė Karalystė.

¹⁰ ES valstybės narės, o iki 2020 m. – ir jos asocijuotosios valstybės Šveicarija ir Jungtinė Karalystė.

¹¹ ITER dokumentai „ITER statybos, eksploatavimo, deaktyvavimo ir eksploatavimo nutraukimo etapų vertės įverčiai ir šalių įnašų forma“ ir „Visų ITER projekto etapų sąnaudų pasidalijimas“.

¹² Sąmatos grindžiamos Komisijos komunikatu COM(2017) 319 ir susijusiu Komisijos tarnybų darbinio dokumentu SWD(2017) 232, 4 lentelė.

¹³ ITER.org

1.24. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo BĮ (BĮ F4E) buvo įsteigta 2007 m. balandžio mėn. 35 metų laikotarpiui kaip Europos vidaus agentūra. Viena pagrindinių BĮ F4E užduočių – valdyti Europos indėlį į ITER projektą. Ji koordinuoja veiklą ir vykdo būtinus viešuosius pirkimus, rengdamasi demonstracinio branduolinės sintezės reaktoriaus ir įrenginių statybai. BĮ F4E daugiausia finansuoja Euratomas (apie 80 %) ir ITER priimančioji valstybė – Prancūzija (apie 20 %).

1.25. Dabartinė Komisijos sąmata, susijusi su bendru Euratomo biudžetu, kurio reikia, kad BĮ F4E galėtų finansuoti europinę ITER projekto įgyvendinimo dalį ir susijusią veiklą, iki 2035 m. sudaro 15 milijardų eurų (dabartine verte). ITER priimančioji valstybė (Prancūzija) ir Euratomo valstybės narės (įskaitant Šveicariją ir Jungtinę Karalystę iki 2020 m.) turi skirti dar 3,2 milijardo eurų¹⁴.

1.26. 2020 m. sausio 31 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš ES ir Euratomo. 2020 m. gruodžio 30 d. buvo susitarta dėl [ES \(Euratomo\) ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo](#). Šiuo susitarimu nustatoma, kad Jungtinė Karalystė dalyvauja I protokole išvardytose ES programose, įskaitant Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programą ir F4E ITER veiklą, ir prie jų prisideda. Tačiau kadangi šalys negalėjo sudaryti protokolo, Jungtinė Karalystė vis dar nėra susijusi su Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programa ir F4E ITER veikla. Todėl šiuo metu Jungtinė Karalystė nėra F4E narė.

BĮ mokėjimų biudžetas ir žmogiškieji ištekliai 2021 finansiniais metais

1.27. 2021 m. visoms BĮ skirtas mokėjimų biudžetas iš viso sudarė 1,7 milijardo eurų (2020 m. – 2,3 milijardo eurų), iš kurių BĮ F4E mokėjimų biudžetas sudarė 0,8 milijardo eurų (2020 m. – 0,8 milijardo eurų). 2021 m. mokėjimų biudžeto sumažėjimą galima paaiškinti tuo, kad 2021 m. BĮ daugiausia naudojo ankstesnių metų nepanaudotus ir į 2021 m. perkeltus mokėjimų asignavimus programos „Horizontas 2020“ užduotims užbaigti ir dar negavo mokėjimų biudžeto išankstinio finansavimo projektams pagal naująją DFP programą. [1.1 lentelėje](#) apžvelgiamos BĮ konkrečios inovacijų ir mokslinių tyrimų sritys, atitinkami jų mokėjimų biudžetai ir žmogiškieji ištekliai 2021 finansiniais metais.

¹⁴ Sąmatos grindžiamos Komisijos komunikatu COM(2017) 319 ir susijusiu Komisijos tarnybų darbinio dokumentu SWD(2017) 232, 4 lentelė.

1.1 lentelė. BĮ mokėjimų biudžetai ir žmogiškieji ištekliai 2021 m.

Bendroji įmonė		Mokslinių tyrimų sritis	2021 m. galutinis biudžetas (mln. EUR)	Iš viso darbuotojų 2021 m. pab. (laikinieji darbuotojai, sutartininkai, DNE)	2020 m. galutinis biudžetas (mln. EUR)	Iš viso darbuotojų 2020 m. pabaigoje (laikinieji darbuotojai, sutartininkai, DNE)	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programa su mokėjimais 2021 m.	Kuriantis GD
SESAR	Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų BĮ	Oro eismo valdymas	44,6	37	119,5	38	H2020, EITP (1)	MOVE GD
Netaršios aviacijos BĮ	Netaršios aviacijos BĮ	Ekologiškieji orlaiviai	89,3	42	356,6	43	H2020	RTD GD
NSSI	Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos BĮ	Novatoriški sveikatos sprendimai	207,1	50	241,6	53	7 BP, H2020	RTD GD
Švariojo vandenilio BĮ	Švariojo vandenilio BĮ	Kuro elementai ir vandenilis	50	27	101,3	29	7 BP, H2020	RTD GD
BST BĮ	Bazinių skaitmeninių technologijų BĮ	Elektroniniai komponentai ir sistemos	155,8	29	212,5	29	7 BP, H2020	CNECT GD
ŽBE BĮ	Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos BĮ	Žiedinė biožaliavinė pramonė	127,2	22	191,2	23	H2020	RTD GD
„EU-Rail“	Europos geležinkelių BĮ	Europos geležinkelių eismas	42,7	19	75,8	24	H2020	MOVE GD
„EuroHPC“	Europos našiosios kompiuterijos BĮ	Superkompiuteriai ir didžiųjų duomenų apdorojimas	207,5	15	181,5	11	H2020, EITP (1)	CNECT GD
F4E	Branduolių sintezės energetikos vystymo BĮ (ITER)	Branduolių sintezės energetikos vystymas ir demonstravimas	764,6	441	816,4	435	Euratomas	ENER GD

1) Pagal 2013–2020 m. DFP „EuroHPC“ iš EITP fondo gavo 100 milijonų eurų, o SESAR – apie 10 milijonų eurų.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

1.28. 2021 m. pabaigoje pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas veikiančiose BĮ įdarbinti 234 darbuotojai (laikinieji darbuotojai ir sutartininkai) ir aštuoni deleguotieji nacionaliniai ekspertai (DNE) (2020 m. – 250 darbuotojų). BĮ F4E įdarbinti 439 darbuotojai (pareigūnai, laikinieji darbuotojai ir sutartininkai) ir du DNE (2020 m. – 435 darbuotojai).

Biudžeto ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo tvarka yra suderinta visose BJ

1.29. Europos Parlamentas ir Taryba atsako už BJ metinio biudžeto ir biudžeto įvykdymo procedūras. Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros tvarkaraštis pateiktas **1.4 diagramoje**.

1.4 diagrama. Metinė biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra

Šaltinis: Audito Rūmai.

Mūsų auditas

Rengiame patikinimo pareiškimą kiekvienai BĮ

1.30. Kaip to reikalaujama pagal SESV 287 straipsnį, auditavome:

- a) visų devynių BĮ 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

1.31. Remdamiesi savo audito rezultatais, Europos Parlamentui ir Tarybai dėl kiekvienos BĮ teikiame po vieną patikinimo pareiškimą dėl BĮ finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Prireikus ir kai tinkama, patikinimo pareiškimus papildome audito nuomonių nekeičiančiomis audito pastabomis (žr. [3 skyrių](#)).

1.32. Pagal ES finansinio reglamento 70 straipsnio 6 dalį ir 71 straipsnį, visų BĮ finansinių ataskaitų patikimumo auditą atlieka nepriklausomos išorės audito įmonės. Laikydami tarptautinių audito standartų, patikrinome šių išorės audito įmonių atlikto darbo kokybę ir gavome pakankamą patikinimą, kad galime remtis jų darbo rezultatais formuluodami savo audito nuomones dėl BĮ 2021 m. metinių finansinių ataskaitų patikimumo.

Mūsų audito metodas grindžiamas pagrindinių rizikos veiksnių vertinimu

1.33. Mūsų auditai parengti taip, kad būtų aptarti pagrindiniai nustatyti rizikos veiksniai. 2021 m. BĮ metinių finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą atlikome atsižvelgdami į savo 2021 m. rizikos vertinimą, kuris trumpai aptariamas toliau.

Finansinių ataskaitų patikimumui kylanti rizika buvo maža arba vidutinė

1.34. Iš esmės, mūsų nuomone, metinių finansinių ataskaitų patikimumui kylanti rizika buvo maža. BĮ finansinės ataskaitos rengiamos taikant Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Šios finansinės ataskaitos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais. BĮ „EuroHPC“ rizika buvo

priskirta vidutinei, nes dar nebuvo nustatytos turto pripažinimo ir valdymo, taip pat jos narių nepiniginių įnašų ataskaitų teikimo, sertifikavimo ir tvirtinimo procedūros.

Pajamų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika iš esmės buvo maža

1.35. Kadangi 2021 m. BĮ pajamas daugiausia sudarė finansiniai įnašai iš Komisijos programos „Horizontas 2020“ ir Euratomo biudžetų, visų BĮ pajamų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika yra maža. Kaip nustatyta BĮ reglamentuose, dėl biudžeto ir gaunamų pajamų susitariama su biudžeto valdymo institucijomis per metinį biudžeto planavimo procesą.

Administracinių išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika iš esmės buvo maža

1.36. Atlyginimus ir administracinius mokėjimus daugiausia sudaro įprasti mokėjimai. Be to, darbo užmokesčius administruoja Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras, kurio auditą atliekame atsižvelgdami į specialių administracinių išlaidų vertinimų sistemą. Jokių reikšmingų klaidų, susijusių su pastarųjų metų personalo išlaidomis, nenustatėme. Įdarbinimo procedūrų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika iš esmės buvo maža, tačiau padidėjo iki vidutinės bendrosioms įmonėms, įdarbinusioms daugiau darbuotojų per pirmuosius savo veiklos metus (BĮ „EuroHPC“), ir bendrosioms įmonėms, kuriose praeityje buvo nustatyta įdarbinimo procedūrų trūkumų (BĮ F4E).

Veiklos išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika iš esmės buvo vidutinė

1.37. Kalbant apie tarpinius ir galutinius dotacijų mokėjimus, pažymėtina, kad rizika buvo vertinama kaip vidutinė, nes šie mokėjimai grindžiami paramos gavėjų išlaidų deklaracijomis, kurios paprastai būna sudėtingos. Be to, programos „Horizontas 2020“ dotacijų mokėjimų atveju finansinių ataskaitų sertifikatai (FAS) yra vieninteliai dokumentai, kurių iš paramos gavėjo reikalaujama atliekant galutinius mokėjimus (pasitikėjimo principas). FAS yra nepriklausomo auditoriaus arba valstybės pareigūno parengta faktinė ataskaita. Jos tikslas – suteikti Komisijai arba dotaciją skiriančiai ES įstaigai galimybę patikrinti, ar finansinėse ataskaitose deklaruotos išlaidos yra tinkamos finansuoti. Kadangi paskutinis kvietimas teikti pasiūlymus dėl programos „Horizontas 2020“ veiklos turėjo būti paskelbtas iki 2020 m. gruodžio mėn., 2021 m. su dotacijų skyrimu susijusi rizika bendrosioms įmonėms neiškilo. Tačiau BĮ

„EuroHPC“ tenkanti rizika buvo laikoma vidutine, nes 2021 m. ji toliau skelbė reikšmingus kvietimus teikti pasiūlymus.

1.38. Mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą įgyvendinančių BĮ rizika, susijusi su išlaidomis pagal sutartis ir viešųjų pirkimų procedūromis, buvo įvertinta kaip maža, atsižvelgiant į ribotą tokių procedūrų, kurias įgyvendina BĮ, skaičių. Dėl sudėtingų didelės vertės sutarčių viešųjų pirkimų procedūrų bendrajai įmonei F4E ir bendrajai įmonei „EuroHPC“ tenkanti rizika padidinta iki vidutinės.

Biudžeto valdymui tenkanti rizika buvo maža arba vidutinė

1.39. BĮ „EuroHPC“ ir BĮ F4E tenkanti rizika buvo priskirta vidutinei: BĮ „EuroHPC“ atveju – dėl nustatytų biudžeto planavimo ir stebėsenos proceso trūkumų, taip pat dėl sutarčių ir dotacijų veiksmų sudėtingumo ir daugiamečio pobūdžio, o BĮ F4E atveju – dėl sudėtingų ir didelės vertės sutarčių. Visoms kitoms BĮ tenkanti rizika buvo įvertinta kaip maža.

Kiti rizikos veiksniai

1.40. COVID-19 pandemija paveikė mūsų darbą: daugeliu atvejų dėl kelionių apribojimų ir nuotolinio darbo tvarkos bendrosiose įmonėse ir paramos gavėjų lygmeniu negalėjome atlikti patikrų vietoje, gauti dokumentų originalų ir atlikti interviu su audituojamų subjektų darbuotojais asmeniškai. Todėl daugiausia dirbome vykdydami dokumentų peržiūras ir atlikdami interviu nuotoliniu būdu. Nors neatlikus patikrų vietoje gali padidėti klaidų neaptikimo rizika, iš audituojamų subjektų gauti įrodymai leido mums užbaigti darbą ir padaryti reikšmingas išvadas.

Apie įtariamą sukčiavimą pranešame atitinkamoms ES įstaigoms

1.41. Bendradarbiaujame su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) klausimais, susijusiais su įtariamu sukčiavimu ir kita ES finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla, taip pat su Europos prokuratūra klausimais, susijusiais su įtariamais ES finansiniams interesams kenkiančiais nusikaltimais. OLAF arba Europos prokuratūrai pranešame apie bet kokią atliekant auditą nustatytą įtartiną atvejį, nors mūsų auditai nėra skirti konkrečiai sukčiavimui nustatyti. Dėl 2021 finansinių metų OLAF / Europos prokuratūrai nusiuntėme vieną pranešimą.

Mūsų audito metodas, taikytas dotacijų mokėjimams

1.42. 2018 ir 2019 m. imties pagrindu apžvelgėme BĮ dotacijų mokėjimų *ex post* auditus, kuriuos atliko Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba (BAT) ir jos pasamdyti išorės auditoriai. 2020 ir 2021 m. šių auditų atžvilgiu buvo imtasi tolesnių veiksmų. Kaip nurodyta atitinkamame mūsų metinių ataskaitų skyriuje¹⁵, šių peržiūrų metu buvo atskleista nuolatinių audito kokybės trūkumų ir metodinių skirtumų, dėl kurių programos „Horizontas 2020“ mokėjimų klaidų lygis buvo nurodytas per žemas. Be to, likutinio klaidų lygio, apie kurį savo atitinkamose metinėse veiklos ataskaitose pranešė BĮ, negalima tiesiogiai palyginti su mūsų metinėje ataskaitoje paskelbtu klaidų lygiu, susijusiu su Komisijos išlaidomis moksliniams tyrimams¹⁶.

1.43. Todėl atlikdami aštuonių programos „Horizontas 2020“ ir 7 BP projektus įgyvendinančių BĮ dotacijų mokėjimų auditą, patikinimą, kurį siekėme gauti remdamiesi *ex post* auditais, papildėme išsamiu paramos gavėjų auditu (tiesioginiais pagrindiniais testais), kurį grindėme 32 dotacijų mokėjimų operacijų imtimi. Šios operacijos buvo atrinktos atsitiktinai (piniginio vieneto atranka pagrįsta imtis) iš šių BĮ 2021 m. atliktų tarpinių ir galutinių dotacijų mokėjimų populiacijų.

1.44. Savo nuomonę dėl kiekvienos BĮ atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo grindėme atskirais šių kiekybinių elementų vertinimais:

- a) BĮ individualaus klaidų lygio, grindžiamo Komisijos (BAT) *ex post* audito rezultatais, susijusiais su jų dotacijų mokėjimais. Šiuo atveju taip pat buvo vertinamas reprezentatyvaus ir likutinio klaidų lygio skaičiavimo teisingumas ir išsamumas;

¹⁵ Žr. [Audito Rūmų 2018 m. metinės ataskaitos](#) 5 skyrių (5.31–5.34 dalis), [Audito Rūmų 2019 m. metinės ataskaitos](#) 4 skyrių (4.28 ir 4.29 dalis) ir [Audito Rūmų 2020 m. metinės ataskaitos](#) 4 skyrių (4.23–4.30 dalis), kuriuose nurodyta, kad, skirtingai nuo Audito Rūmų taikomo skaičiavimo metodo, kiekvienos audituotos programos „Horizontas 2020“ operacijos BAT reprezentatyviosios klaidos procentinė išraiška apskaičiuojama remiantis bendra deklaruotų išlaidų suma, o ne išlaidų eilučių, atrinktų išsamiam auditui ir pakartotiniams auditams, suma.

¹⁶ Priešingai nei Audito Rūmų apskaičiuotas klaidų lygis, BĮ apskaičiuotas likutinis klaidų lygis (remiantis *ex post* audito rezultatais ir pagal BAT taikomą programos „Horizontas 2020“ *ex post* audito strategijos formulę) apima visų audituotuose mokėjimuose nustatytų klaidų ištaisymą, taip pat sisteminių klaidų ištaisymą audituotų paramos gavėjų neauditoutuose mokėjimuose (vadinamasis išplėtimas).

- b) bendrojo klaidų lygio, grindžiamo mūsų pagrindinių testų, susijusių su dotacijų mokėjimais, rezultatais ir
- c) su konkrečios BĮ operacijomis susijusių faktų, nustatytų mums atliekant pagrindinius testus.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

2 skyrius

Audito rezultatų apžvalga

Ivadas

2.1. Šiame skyriuje pristatoma mūsų 2021 finansinių metų BJ metinio audito, įskaitant darbo horizontaliąją temą, susijusią su žmogiškųjų išteklių klausimais, taip pat kito tais pačiais metais mūsų atlikto su visomis BJ susijusio audito darbo rezultatų apžvalga. Remdamiesi savo audito darbu, siūlome keletą veiksmų, kurių turi imtis BJ.

Atlikus 2021 m. metinį auditą, dėl visų bendrųjų įmonių buvo pateiktos palankios audito nuomonės

2.2. Apskritai, mūsų atlikto 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ metinių finansinių ataskaitų ir šiose ataskaitose atspindimų operacijų audito metu, kaip ir ankstesniais metais, nebuvo iškelta jokių svarbių probleminių klausimų.

Palankios nuomonės dėl visų BĮ finansinių ataskaitų patikimumo

2.3. Dėl visų BĮ metinių finansinių ataskaitų pateikėme besąlygines (palankias) audito nuomones. Mūsų nuomone, šiose finansinėse ataskaitose BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jų operacijų rezultatai ir pinigų srautai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal taikytinų finansinių reglamentų nuostatas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės.

Dalyko pabrėžimas, susijęs su ES įnašu įgyvendinant ITER projektą

2.4. BĮ F4E nepakeitė ITER projekto įgyvendinimo įsipareigojimų įvykdymo bendrų išlaidų sąmatos, kuri, jos vertinimu, 2021 m. sudarė 18,3 milijardo eurų (2021 m. vertėmis). „Dalyko pabrėžimo“ pastraipoje atkreipiame dėmesį į tai, kad bet kokie pagrindinių prielaidų dėl įverčio ir rizikos pozicijos¹⁷ pokyčiai galėtų lemti reikšmingą išlaidų padidėjimą ir (arba) tolesnį ITER projekto įgyvendinimo vėlavimą¹⁸. ITER projekto įgyvendinimo terminams ir išlaidoms didelį poveikį gali turėti šie įvykiai: naujasis ITER projekto, kurį planuojama įgyvendinti 2023 m. pirmąjį ketvirtį, atskaitos scenarijus, kurį rengiant bus atsižvelgta į COVID-19 pandemijos poveikį, vėlyvas komponentų tiekimas, sankcijos Rusijai (kuri yra ITER projekto narė), tebevykdomas Prancūzijos branduolinės saugos institucijos veiklos, susijusios su tokamako aikštelės

¹⁷ Rizikos pozicija yra įvertinta rizikos (-ų) poveikio vertė, padauginta iš su konkrečia veikla susijusios (-ų) rizikos (-ų) tikimybės.

¹⁸ Dalyko pabrėžimas naudojamas siekiant atkreipti dėmesį į dalyką, kuris finansinėse ataskaitose iš esmės nėra nurodytas neteisingai, tačiau yra labai svarbus tam, kad skaitytojais galėtų šias ataskaitas suprasti.

komponentų surinkimu, tvirtinimas ir numatomas karštosios kameros komplekso išlaidų sąmatos patikslinimas.

BĮ atskleidžiama informacija apie agresijos karą prieš Ukrainą

2.5. Pagal Komisijos apskaitos taisyklę Nr. 19 dėl įvykių, įvykusių po ataskaitų sudarymo datos, įsiveržimas į Ukrainą, kuris prasidėjo 2022 m. vasario mėn., yra nekontroliuojantis įvykis rengiant 2021 m. metines finansines ataskaitas. Remiantis visų BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis ir šių finansinių ataskaitų rengimo metu buvusiais faktais bei aplinkybėmis, visų pirma kintančia padėtimi, Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą finansinio poveikio BĮ negalima patikimai įvertinti.

2.6. Tačiau atkreipiame dėmesį į tai, kad Rusija yra ITER-IO narė, turinti įsipareigojimus į ITER montavimo vietą Prancūzijoje (Kadaraše) pristatyti kelias ITER projektams skirtas sudedamąsias dalis ir teikti ITER-IO metinius įnašus. Todėl kyla rizika, kad ITER projektą bus vėluojama įgyvendinti ir padidės jo išlaidos.

Palankios nuomonės dėl BĮ finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

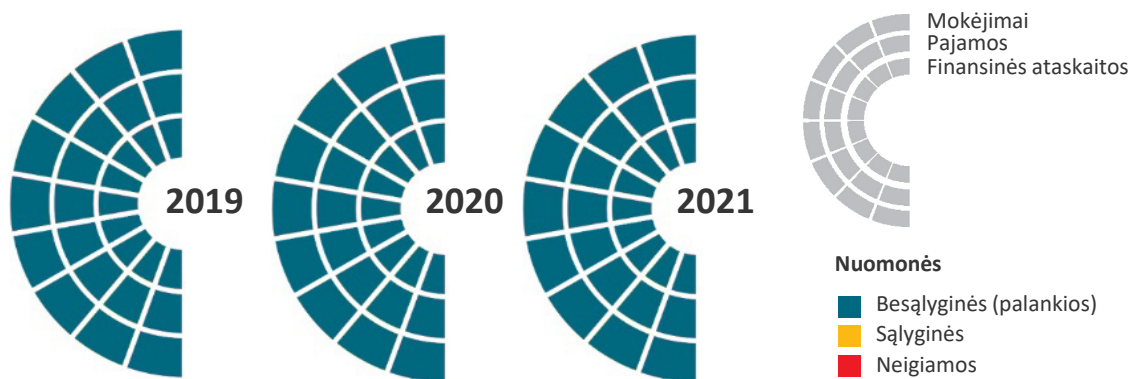
2.7. Dėl visų BĮ pateikėme *besąlygines (palankias) audito nuomones* dėl 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų metinėse finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo. Mūsų nuomone, operacijos visais reikšmingais aspektais buvo teisėtos ir tvarkingos.

Palankios nuomonės dėl BĮ finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

2.8. Dėl visų BĮ pateikėme *besąlygines (palankias) audito nuomones* dėl 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų metinėse finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo. Mūsų nuomone, operacijos visais reikšmingais aspektais buvo teisėtos ir tvarkingos.

2.9. **2.1 diagramoje** pateikiama mūsų metinių audito nuomonių dėl BĮ metinių finansinių ataskaitų, pajamų ir mokėjimų 2019–2021 m. raidos apžvalga.

2.1 diagrama. Audito Rūmų nuomonių dėl BJ raida 2019–2021 m.

Šaltinis: Audito Rūmai.

Mūsų pastabose aptariamos kelios tobulintinos sritys

2.10. Nereikšdami abejonių dėl savo nuomonių, pateikėme įvairių pastabų, kad atkreiptume dėmesį į dalykus, kuriuos reikia tobulinti operacijų teisėtumo ir tvarkingumo, biudžeto ir finansų valdymo, kitų narių nepiniginių įnašų, mokėjimų valdymo ir kontrolės sistemos ir žmogiškųjų išteklių srityse. Šių pastabų, kurios išsamiai išdėstytos [3 skyriuje](#), santrauka pateikiama toliau.

Neatsižvelgimas į BĮ darbdavio įmokas į ES pensijų sistemą

2.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. BĮ, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, į ES pensijų sistemą turėtų mokėti darbdavio įmokų dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį¹⁹. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, BĮ (ir jų pirmtakės) tokių įmokų dar nėra sumokėjusios.

2.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įmokas į ES pensijų sistemą. Tai apskaičiuojama kaip ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES veiklos išlaidoms skirtas pajamas, procentinė dalis²⁰. Dalyvaujančiųjų valstybių įnašai gryniaisiais pinigais, kurie nėra paskirstomi per ES biudžetą, taip pat laikomi ne ES pajamomis. Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų²¹ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte²² nurodoma, kad administracines

¹⁹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

²⁰ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

²¹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

²² Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

išlaidas turėtų vienodai kasmet pasidalyti ES ir kiti BĮ nariai, atitinkamose „EuroHPC“ įstatų²³ nuostatose teigiama, kad ES turėtų padengti 100 % BĮ administracinių išlaidų, o atitinkamose F4E įstatų²⁴ nuostatose nurodyta, kad narystės įnašai F4E administracinėms išlaidoms (administracinėms pajamoms) neturi viršyti 10 % šių išlaidų. Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

1 veiksmas

Pagal Tarybos nuostatų 83a straipsnio 2 dalį, BĮ turėtų mokėti savo darbdavio įnašą į ES pensijų sistemą dalį, Komisijai pateikus metinį skaičiavimą.

Šiuo atžvilgiu BĮ turėtų bendradarbiauti su Komisija, kad būtų toliau derinamos Tarybos nuostatų nuostatos ir BĮ individualūs steigimo reglamentai, susiję su darbdavių įnašais į ES pensijų sistemą, pateikus pasiūlymus iš dalies pakeisti atitinkamus teisės aktus.

Bendrosiose įmonėse nėra suderintos administracinių išlaidų apibrėžties

2.13. Bendrajame pagrindiniame akte nurodyta, kad administracinės išlaidos turėtų būti dengiamos finansiniais įnašais, kurie kasmet po lygiai paskirstomi tarp ES ir kitų narių²⁵. Tačiau dėl to, kad BĮ nėra administracinių išlaidų apibrėžties, BĮ taikė savo pačių nustatytą narių finansinių įnašų apskaičiavimo metodą, o tai turėjo įtakos biudžeto pajamų, kurių BĮ prašo iš savo narių, sumai. Nors apskaičiuodamos administracines išlaidas BĮ kaip pagrindą iš esmės remiasi galutiniu metų mokėjimų biudžetu, nėra suderinto metodo, pagal kurį tikros administracinės išlaidos būtų klasifikuojamos į kategorijas, pavyzdžiui, konsultacijų, tyrimų, analizės, vertinimų ir techninės pagalbos išlaidos.

²³ Tarybos reglamento (ES) 2021/1173 1 priedo 22 konstatuojamoji dalis ir 15 straipsnis.

²⁴ BĮ F4E įstatų, pridėtų prie BĮ F4E steigimo reglamento, 12 straipsnis ir BĮ F4E įstatų II priedo 2 ir 3 straipsniai.

²⁵ Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

2 veiksmas

Pagal Bendrąjį pagrindinį aktą veikiančios BĮ turėtų nustatyti bendras gaires, kuriomis būtų suderinta visų BĮ administracinių išlaidų sąvoka, kuria remiantis būtų apskaičiuojami metiniai narių finansiniai įnašai.

Nors pagal programos „Horizontas 2020“ BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę prisiimti visi įsipareigojimai, daug projektų bus užbaigti per naują DFP programavimo laikotarpį

2.14. Pagal programą „Horizontas 2020“, ES bendrosioms įmonėms teikia įnašus grynaisiais pinigais, o privatieji nariai bendrosioms įmonėms teikia dviejų rūšių nepiniginius įnašus, investuodami savo finansinius ir žmogiškuosius išteklius, turtą ir technologijas (žr. [2.1 langelį](#)). Dalyvaujančiosios valstybės tiesiogiai teikia įnašus grynaisiais pinigais toje dalyvaujančioje valstybėje įsisteigusiems paramos gavėjams.

2.1 langelis

Privačiųjų narių nepiniginiai įnašai, skirti BĮ pagrindinei veiklai (IKOP)

Kaip numatyta BĮ steigimo reglamentuose, visi privatieji nariai turi minimalia suma prisidėti dengiant BĮ vykdomų mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų išlaidas. Pagal programą „Horizontas 2020“, IKOP – tai visos išlaidos, kurias privatieji nariai patyrė įgyvendindami BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus, atskaičius BĮ kitų narių įnašus (ES bendrąjį finansavimą, dalyvaujančiųjų valstybių ar tarpvyriausybinių organizacijų įnašus) ir bet kuriuos kitus šioms išlaidoms padengti skirtus ES įnašus. Pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, IKOP sudaro privačiųjų narių tinkamos finansuoti išlaidos, kurias jie patyrė įgyvendindami BĮ veiksmus, atskaičius BĮ ir dalyvaujančiųjų valstybių įnašus ar bet kuriuos kitus šioms išlaidoms padengti skirtus ES įnašus. Visa sertifikuotų ir patvirtintų IKOP suma pripažįstama BĮ metinėse finansinėse ataskaitose.

Privačiųjų narių nepiniginiai įnašai, skirti papildomai veiklai (IKAA)

Pagal programą „Horizontas 2020“, kai kurių BĮ („Švarus dangus“, KEV, BPS, S2R) privatieji nariai taip pat privalo skirti minimalią nepiniginių įnašų sumą išlaidoms, patirtoms vykdant papildomą veiklą, kuri neįtraukta į BĮ darbo programą ir biudžetą, tačiau patenka į BĮ bendrųjų tikslų taikymo sritį. Pagal programą „Europos horizontas“, IKAA taip pat apima netinkamas finansuoti BĮ tiesiogiai finansuojamos veiklos išlaidas, atskaičius bet kuriuos kitus šioms išlaidoms padengti skirtus ES įnašus. BĮ privatieji nariai, be IKOP, turi pateikti IKAA, tačiau minimalios sumos nėra nustatytos. IKAA sumos nustatytos BĮ metiniame papildomos veiklos plane. Bendra sertifikuotų ir patvirtintų IKAA suma atskleidžiama BĮ metinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose. Taigi IKAA į Audito Rūmų audito apimtį nepatenka.

2.15. Pagal ankstesnes DFP finansuotų BĮ projektų įgyvendinimui terminai nenustatomi, kai BĮ gyvavimo laikotarpis atnaujinamas pagal vėlesnes DFP.

[2.1 lentelėje](#) pateikiama šių BĮ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“ skirtų narių įnašų apžvalga 2021 m. pabaigoje. Iki 2021 m. (aštuntųjų programos „Horizontas

2020“ metų) pabaigos šios BĮ vidutiniškai įgyvendino 73 % savo narių įnašų siektinų reikšmių, įskaitant IKAA (arba 64 % siektinų reikšmių, neįskaitant IKAA). Todėl daugelis programos „Horizontas 2020“ projektų bus baigti įgyvendinti pagal naująją 2021–2027 m. DFP.

2.1 lentelė. 2014–2020 m. DFP: iš viso narių įnašų (milijonais eurų)

Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				BĮ pagal programą „Horizontas 2020“	Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)						
ES piniginis įnašas (a)	Kitų narių IKOP ir piniginiai įnašai (1) (b)	Kitų narių IKAA (2) (c)	Iš viso (d) = (a) + (b) + (c)		ES piniginis įnašas (e)	Kitų narių patvirtinti IKOP ir piniginiai įnašai (f)	Kitų narių nurodyti, bet nepatvirtinti IKOP (g)	IKAA (h)	Iš viso (i) = (e) + (f) + (g) + (h)	Įgyvendinimo lygis (įskaitant IKAA) (j) = (i) / (d)	Įgyvendinimo lygis (be IKAA) (k) = ((e) + (f) + (g)) / ((a) + (b))
585,0	789,0	Netaikoma	1 374,0	SESAR „Švarus dangus 2“ – Netaršios aviacijos BĮ	536,2	447,8	87,1	Netaikoma	1 071,0	Netaikoma	78 %
1 755,0	1 228,5	965,3	3 948,8	II NVI – NSSI	1 536,0	608,7	242,5	1 290,0	3 677,2	93 %	80 %
1 638,0	1 638,0	Netaikoma	3 276,0	2 KEV – Švariojo vandenilio BĮ	838,0	638,2	251,0	Netaikoma	1 727,2	Netaikoma	53 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	ECSEL – BST	545,5	50,0	51,3	1 039,0	1 685,8	161 %	85 %
1 185,0	2 827,5	Netaikoma	4 012,5	BPS – ŽBE	1 058,1	322,8	968,2	Netaikoma	2 349,1	Netaikoma	59 %
835,0	504,6	2 225,4	3 565,0	S2R – „EU-Rail“	728,2	70,1	79,9	1 646,5	2 524,7	71 %	66 %
398,0	350,0	120,0	868,0	„EuroHPC“ (3)	339,2	189,6	96,4	208,8	834,0	96 %	84 %
536,0	908,0	Netaikoma	1 444,0	Iš viso	307,0	120,3	17,2	Netaikoma	444,5	Netaikoma	31 %
7 597,0	8 340,6	3 595,7	19 533,2		5 888,2	2 447,5	1 793,6	4 184,3	14 313,6	73 %	64 %

1) Dalyvaujančiųjų valstybių / tarptautinių organizacijų nepiniginiai ir piniginiai įnašai, skirti BĮ pagrindinei veiklai.

2) Nepiniginiai įnašai, skirti BĮ darbo plane nenumatyti papildomai veiklai.

3) „EuroHPC“ atveju ES įnašas apima 100 milijonų eurų, skirtų pagal EITP programą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

2.16. Iš 2.1 lentelės matyti, kad 2021 m. pabaigoje BĮ buvo padariusios nevienodą pažangą siekdamas atitinkamuose jų steigimo reglamentuose nustatytų programos „Horizontas 2020“ veiklai skirtų įnašų siektinų reikšmių. Šiuos skirtumus iš dalies galima paaiškinti skirtingomis mokslinių tyrimų sritimis, kuriose BĮ vykdo veiklą. Pavyzdžiui, NSSI BĮ narių įnašų siektinų reikšmių pasiekimo lygis yra palyginti žemas. Tačiau šį žemą lygį nulemia ilga projektų trukmė, kuri yra būtina dėl jų mokslinių tyrimų novatoriškų sveikatos sprendimų srityje pobūdžio, ir projektus įgyvendinančių pasaulinių konsorcių mastas. Todėl NSSI BĮ ateinančiais metais vis dar turi sumokėti 84,3 milijono eurų už vykdomus 7 BP projektus. Dėl didėjančio vienu metu pagal kelias DFP programas vykdomų projektų skaičiaus jai kyla rizika, kad šių lėšų efektyviam valdymui užtikrinti reikalingų administracinių išteklių gali nepakakti. Tai, kad BST BĮ pasiekimo lygis yra žemesnis, nėra problema, nes kiti jos nariai visiškai įsipareigojo skirti savo IKOP pasirašydami susitarimus dėl dotacijų, kaip parodyta 2.2 lentelėje.

2.17. Kalbant apie BĮ „EuroHPC“, 2021 m. pabaigoje BĮ jau buvo įsipareigojusi skirti 180 milijonų eurų sumą programos „Horizontas 2020“ mokslinių tyrimų ir inovacijų dotacijoms pagal 50 % bendrojo finansavimo normą finansuoti. Tai minimali tikslinė suma, nustatyta BĮ steigimo reglamente²⁶. Dalyvaujančiosios valstybės finansuoja

²⁶ Tarybos reglamento (ES) 2018/1488 4 straipsnio 2 dalis.

likusius 50 % visų projektų išlaidų, o privatieji nariai tik prisideda prie tos dalies, kuri viršija maksimalias tinkamas finansuoti dotacijų veiksmų išlaidas. Tačiau šiuo metu privatieji nariai buvo pranešę tik apie 4,2 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus. Todėl esama didelės rizikos, kad iki dotacijų projektų įgyvendinimo pabaigos nebus užtikrinta 420 milijonų eurų privačiųjų narių įnašų suma, kaip nustatyta BĮ steigimo reglamente. Be to, BĮ vis dar nėra nustačiusi patikimų nepiniginių įnašų, apie kuriuos pranešė jos privatieji nariai ir dalyvaujančiosios valstybės, sertifikavimo ir patvirtinimo procedūrų. Be to, BĮ „EuroHPC“ yra vienintelė BĮ, neturinti strateginio plano, kaip užtikrinti, kad būtų pasiektos kitų narių įnašų siektinos reikšmės.

3 veiksmas

BĮ „EuroHPC“ turėtų įgyvendinti patikimas nepiniginių įnašų sertifikavimo ir tvirtinimo procedūras, taip pat strateginį įgyvendinimo planą (veiksmų planą), kuriame būtų nurodytos realistiškos tarpinės reikšmės ir metinės įnašų siektinos reikšmės tiek dalyvaujančiosioms valstybėms, tiek privatiesiems nariams programos lygmeniu.

2.18. Kaip parodyta [2.2 lentelėje](#), 2021 m. pabaigoje visos BĮ jau buvo skyrusios ir (arba) pasirašiusios visus susitarimus dėl dotacijų, susijusius su projektais, kuriais užtikrinta 100 % ES didžiausio piniginio įnašo, skirto pagal programą „Horizontas 2020“ jų veiklai bendrai finansuoti. Tuo pat metu kiti BĮ nariai (privatieji nariai, dalyvaujančiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos) įsipareigojo šiems projektams teikti nepiniginius įnašus (IKOP), pasirašydami susitarimus dėl dotacijų. Kai kurios BĮ (NSSI BĮ, Švariojo vandenilio BĮ, BST ir „EU-Rail“) tikisi iš privačiųjų narių užsitikrinti didesnę nei minimalią IKOP siektiną reikšmę, nustatytą jų atitinkamuose steigimo reglamentuose arba teisiniuose sprendimuose. Kadangi visi programos „Horizontas 2020“ kvietimai teikti pasiūlymus jau buvo baigti iki 2020 m. pabaigos, esama didelės rizikos, kad ŽBE ir „EuroHPC“ iki programos „Horizontas 2020“ dotacijų projektų įgyvendinimo pabaigos nepasieks savo privačiųjų narių minimalios IKOP siektinos reikšmės.

2.2 lentelė. 2014–2020 m. DFP: narių įnašai, skirti veiklos išlaidoms padengti (milijonais eurų)

Narių įnašai veiklos išlaidoms padengti (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)			Sudaryti ir (arba) pasirašyti dotacijų susitarimai ir sutartys (2021 m. gruodžio 31 d.)						
ES maks. piniginis įnašas	Kitų narių min. IKOP ir piniginiai įnašai (1)	Iš viso	BĮ pagal programą „Horizontas 2020“	Įsipareigotas skirti ES bendrasis finansavimas	%	Kitų narių IKOP ir piniginiai įnašai (jvertis)	%	Iš viso	Programos įgyvendinimo lygis
555,8	789,0	1 344,8	SESAR	554,3	100 %	713,4	90 %	1 267,7	94 %
1 716,0	1 189,6	2 905,6	„Švarus dangus 2“ – Netaršios aviacijos BĮ	1 707,5	100 %	1 175,8	99 %	2 883,3	99 %
1 595,0	1 595,0	3 190,0	II NVI – NSSI	1 452,1	91 %	1 520,7	95 %	2 972,8	93 %
646,0	76,0	722,0	2 KEV – Švariojo vandenilio BĮ	646,0	100 %	158,3	208 %	804,3	111 %
1 169,7	2 787,5	3 957,2	ECSEL – BST (2)	1 169,7	100 %	3 548,8	127 %	4 718,5	119 %
815,8	475,3	1 291,1	BPS – ŽBE (3)	815,0	100 %	266,6	56 %	1 081,6	84 %
384,5	336,5	721,0	S2R – „EU-Rail“	384,5	100 %	572,6	170 %	957,1	133 %
426,0	796,0	1 222,0	„EuroHPC“ (2) (4)	425,6	100 %	451,5	57 %	877,1	72 %
7 308,8	8 044,9	15 353,7	Iš viso	7 154,7	98 %	8 407,7	105 %	15 562,4	101 %

1) BĮ steigimo reglamentuose apibrėžta kaip minimali siektina reikšmė.

2) Kitų narių įnašus sudaro dalyvaujančiųjų valstybių ir privačiųjų narių įnašai.

3) IKOP įnašo siektinos reikšmės, dėl kurių susitarta BĮ metiniuose darbo planuose, įskaitant sumažintus piniginius veiklos įnašus.

4) Dalyvaujančiosios valstybės finansuoja dalį, kurios nepadengia ES; privatieji nariai prisideda prie tos dalies, kuri viršija maksimalias tinkamas finansuoti dotacijų veiksmų išlaidas.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

MVĮ ir nauji paramos gavėjai yra labiau linkę daryti su personalo išlaidomis susijusių klaidų

2.19. Kaip ir ankstesniais metais, mūsų 2021 m. auditais paramos gavėjų lygmeniu patvirtintos sisteminės klaidos, daugiausia susijusios su personalo išlaidomis. Kaip nurodėme savo ankstesnėse metinėse ataskaitose²⁷ ir Specialiojoje ataskaitoje 28/2018, personalo išlaidų apskaičiavimo metodika pagal programą „Horizontas 2020“ kai kuriais atžvilgiais tapo sudėtingesnė ir dėl to klaidų rizika padidėjo. Pagrindiniai nustatyti klaidų, susijusių su 2021 m. dotacijų mokėjimais, šaltiniai buvo:

- subrangos išlaidos, neteisingai deklaruotos kaip tiesioginės personalo išlaidos;
- neteisingas valandinių įkainių apskaičiavimas ir planuotų išlaidų duomenų naudojimas vienetinių išlaidų įkainiams;

²⁷ 2017 m. metinės ataskaitos 5.34 dalis, 2018 m. metinės ataskaitos 5.16 dalis, 2019 m. metinės ataskaitos 4.11 dalis, 2020 m. metinės ataskaitos 4.13 dalis ir 2021 m. metinės ataskaitos 4.12–4.16 dalys.

- o valandų, dirbtų ne ataskaitiniu laikotarpiu, apskaičiavimas ir
- o deklaruotos tiesioginės personalo išlaidos asmeniui, kuris nebuvo paramos gavėjo darbuotojas ar projektui pasamdytas pagal sutartį.

2.20. Viena iš BĮ Europos mokslinių tyrimų skatinimo strategijų – didinti privačiojo sektoriaus, ypač MVĮ ir naujų paramos gavėjų, dalyvavimą. Tačiau mums paramos gavėjų lygmeniu atlikus tiesioginį dotacijų mokėjimų auditą atskleista, kad iš 10 privačiojo sektoriaus paramos gavėjų, kuriems nustatytos kiekybiškai įvertinamos klaidos, šešioms MVĮ teko apie 90 % visų nustatytų klaidų.

2.21. Komisija teikia priemonę (Personalo išlaidų vedlį), kuri padeda dalyviams teikti ataskaitas dėl personalo išlaidų, ir reguliariai skatina ją naudotis.

4 veiksmas

BĮ turėtų stiprinti savo vidaus kontrolės sistemas, kad pašalintų padidėjusią riziką, susijusią su MVĮ ir naujais paramos gavėjais, ir primygtinai skatinti tam tikrų kategorijų paramos gavėjus, kurie yra labiau linkę daryti klaidų, pavyzdžiui, MVĮ ir naujus paramos gavėjus, naudotis Personalo išlaidų vedliu.

Bendrosios įmonės į mūsų ankstesnių metų pastabas atsižvelgia dauguma atžvilgių

2.22. Dauguma atvejų BĮ ėmėsi taisomųjų veiksmų, siekdamos atsižvelgti į mūsų ankstesnių metų specialiosiose metinėse ataskaitose pateiktas pastabas. Išsamesnės informacijos galima rasti 3 skyriuje pateiktuose mūsų nuomonių prieduose.

2.23. *2.2 langelyje* aprašomas metodas, taikytas vertinant atsižvelgimo į ankstesnių metų pastabas būklę.

2.2 langelis

Kaip atsižvelgta į ankstesnių metų pastabas

Užbaigta

Atsižvelgdama į mūsų pastabą, BĮ įgyvendino tinkamus patobulinimus.

Vykdoma

Atsižvelgdama į mūsų pastabą, BĮ pradėjo įgyvendinti tinkamus patobulinimus. Tačiau procesas dar nebaigtas arba įgyvendinti patobulinimai tik iš dalies atitinka mūsų pastabą.

Neįvykdyta

BĮ į mūsų pastabą neatsižvelgė arba jos taisomieji veiksmai iš esmės yra netinkami.

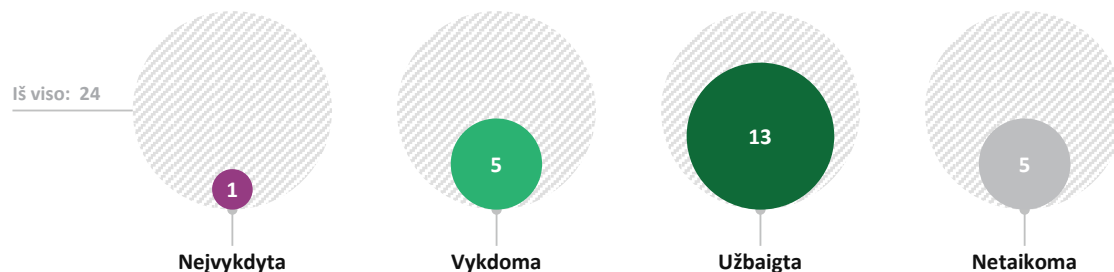
Netaikoma

Pastaba nebetaikoma, nes ją pakeitė nauja pastaba, į kurią įtraukti papildomi ar taisomieji elementai, arba pasikeitė atitinkamos BĮ veikla ar teisinės aplinkybės. Priskirtini ir tie atvejai, kai sprendžiant klausimą išlaidos būtų didesnės už naudą.

2.24. *2.2 diagramoje* matyti, kad dėl 24 pastabų, į kurias 2020 m. pabaigoje dar nebuvo pakankamai atsižvelgta, taisomųjų veiksmų buvo imtasi 2021 m.: į 18 pastabų

(75 %) buvo atsižvelgta arba jos buvo netaikomos, o dėl 6 pastabų (25 %) 2021 m. pabaigoje veiksmai tebebuvo atliekami arba į jas dar nebuvo atsižvelgta²⁸.

2.2 diagrama. BĮ pastangos atsižvelgti į ankstesnių metų pastabas

Šaltinis: Audito Rūmai.

²⁸ Pastaba. Laikoma, kad SESAR, NSSI, Švariojo vandenilio BĮ, BST ir „EU-Rail“ į visas ankstesnių metų pastabas atsižvelgė, nes tuo metu, kai buvo atliekamas 2021 m. auditas, jos atliko taisomuosius veiksmus.

Bendrosios įmonės susiduria su žmogiškųjų išteklių problemomis

Mūsų horizontaliosios peržiūros metodika

2.25. 2021 m. išanalizavome pagal programą „Horizontas 2020“ veikiančių BĮ žmogiškųjų išteklių padėtį, įskaitant laikinojo įdarbinimo įmonių (agentūrų) darbuotojų samdymo ir kitų su personalu susijusių paslaugų sutarčių naudojimą, taip pat Komisijos vykdomą planavimą, kiek darbuotojų reikės pagal 2021–2027 m. DFP įsteigtoms naujoms BĮ. Remdamiesi gautais rezultatais, padarėme išvadą dėl susijusių pasekmių ir rizikos veiksnių. Dėl F4E atlikome atskirą jos žmogiškųjų išteklių padėties vertinimą; jo rezultatai pateikiami šio skyriaus pabaigoje.

2.26. Savo analizę grindėme Komisijos finansų ir e. dotacijų sistemos duomenimis ir BĮ metinėmis valdymo ataskaitomis. Šiuos duomenis papildė interviu su BĮ ir Komisijos darbuotojais, taip pat jų pateiktų dokumentų ir su personalu susijusių duomenų analizė. Analizuodami taip pat lyginome BĮ ir vykdomųjų įstaigų, visų pirma Europos mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos (REA), kuri dalyvauja panašiose programose kaip BĮ, padėtį.

2.27. Remdamiesi iš BĮ surinktais duomenimis ir dokumentais, susijusiais su 2018–2021 m. laikotarpiu, apskaičiavome kai kuriuos pagrindinius bazinius rodiklius, kurie suteikia naudingos informacijos apie BĮ personalo padėtį. Gautus rezultatus papildėme ankstesnių metų pastabomis, kurios šiuo atžvilgiu yra aktualios.

2018–2021 m. žmogiškųjų išteklių padėtis bendrosiose įmonėse buvo sudėtinga

2.28. Pagal 4-ąją vidaus kontrolės principą²⁹, BĮ turėtų įrodyti, kad yra įsipareigojusios pritraukti, parengti ir išlaikyti kompetentingus asmenis, kad galėtų pasiekti savo tikslus. Todėl vadovybė turėtų apibrėžti siekiant tikslų būtinas kompetencijas, reguliariai jas vertinti visais BĮ lygmenimis ir prireikus imtis veiksmų trūkumams pašalinti. Siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą, turėtų būti nustatyta pavadavimo tvarka, susijusi su operacine veikla ir finansinėmis operacijomis.

²⁹ Komisijos vidaus kontrolės sistema.

2.29. Ataskaitiniu laikotarpiu BĮ su žmogiškaisiais ištekliais susijusią riziką įvertino kaip vidutinę arba didelę. Tai iš esmės susiję su rizika, kad dėl didėjančio darbo krūvio, palyginti didelės darbuotojų kaitos ir priklausomybės nuo kelių darbuotojų ekspertinių žinių prireikus gali nepakakti kompetentingų specialistų.

2.30. 2018–2021 m. visų BĮ, išskyrus F4E, vidutinė metinė darbuotojų kaita buvo 10–12 %. Didžiausias vidutinis darbuotojų kaitos rodiklis šiuo laikotarpiu buvo ŽBE ir „EU-Rail“ (atitinkamai 15 % ir 19 %), palyginti su REA darbuotojų kaitos rodikliu, kuris 2021 m. buvo 6 %. BĮ nurodo, kad tai iš esmės susiję su tuo, kad Komisijoje ir vykdomosiose įstaigose siūlomos konkurencingesnės įdarbinimo sąlygos ir karjeros galimybės. Pavyzdžiui, dėl riboto gyvavimo laikotarpio BĮ savo darbuotojams neterminuotas darbo sutartis gali pasiūlyti tik po septynerių metų, o kitos ES įstaigos (pavyzdžiui, agentūros) – po trejų metų. Be to, BĮ įdarbinti laikinieji darbuotojai ir sutartininkai taip pat gali teikti paraiškas dėl kitų ES įstaigų skelbiamų laisvų darbo vietų pagal tarpagentūrinio judumo sistemą.

2.31. Per šį laikotarpį visose BĮ, išskyrus F4E, vidutinis metinis laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojų skaičius išliko didelis – tokie darbuotojai sudarė maždaug 11 % statutinių darbuotojų. Ypač daug jų dirbo Netaršios aviacijos BĮ, ŽBE BĮ ir BĮ „EU-Rail“ (atitinkamai 13 %, 19 % ir 18 %), palyginti su REA, kurioje laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojai 2021 m. sudarė vos 1 % statutinių darbuotojų. Nuolat didelį laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojų skaičių BĮ daugeliu atvejų lėmė didelė darbuotojų kaita ir poreikis pakeisti statutinius darbuotojus, kai jie yra išėję ilgalaikių laikinojo nedarbingumo atostogų arba kai vyksta įdarbinimo procesai (ŽBE, „EU-Rail“). Dėl šių priežasčių BĮ kyla didelė rizika, susijusi su pagrindinių kompetencijų išlaikymu, neaiškia atskaitomybe, galimais teisiniais ginčais ir mažesniu darbuotojų efektyvumu, o tai galiausiai galėtų turėti neigiamą poveikį bendriems BĮ veiklos rezultatams.

2.32. Papildomas BĮ darbo krūvio veiksnys yra palyginti didelis paramos gavėjų skaičius BĮ projektus įgyvendinančiuose konsorciuose, todėl BĮ tokių konsorcių pateiktoms išlaidų deklaracijoms turi taikyti daug vidaus kontrolės priemonių. Per šį laikotarpį vieną BĮ projektą įgyvendino vidutiniškai 21 paramos gavėjas (Netaršios aviacijos BĮ ir BST turėjo atitinkamai 42 ir 40 paramos gavėjų), palyginti su vidutiniškai vos šešiais paramos gavėjais, kurie 2021 m. įgyvendino REA vykdomus projektus.

2021 m. pabaigoje „EuroHPC“ vis dar trūko pagrindinių darbuotojų

2.33. 2020 m. nurodėme, kad BĮ „EuroHPC“ personalo padėtis buvo nestabili, visų pirma dėl būtinybės įdarbinti pagrindinius administracijos darbuotojus³⁰. Tačiau 2021 m. pabaigoje BĮ nebuvo pradėjusi įdarbinimo į administracijos ir finansų vadovo pareigas procedūros ir negalėjo užbaigti septynių svarbiausių administracijos darbuotojų įdarbinimo, nes BĮ naujo steigimo reglamento patvirtinimas buvo nukeltas į liepos mėn. Be to, BĮ turėjo tik du patyrusius projektų pareigūnus, atsakingus už didelės apimties infrastruktūros projektų ir mokslinių tyrimų veiksmų rengimą bei valdymą pagal ankstesnę ir dabartinę DFP. Pagrindinių darbuotojų trūkumas gali turėti neigiamos įtakos veiklos tęstinumui ir BĮ tikslų įgyvendinimui, visų pirma atsižvelgiant į itin techninį jos projektų pobūdį ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų, turinčių labai specifinių žinių, poreikį.

5 veiksmas

BĮ „EuroHPC“ turi užpildyti pagrindinių darbuotojų etatus, būtinus siekiant užtikrinti jos finansų ir vidaus kontrolės valdymą, taip pat veiklos tęstinumą ir pagrindinių veiklos tikslų įgyvendinimą.

Bendrosios įmonės galėjo būti geriau įtrauktos į 2021–2027 m. DFP žmogiškųjų išteklių planavimo procesą

2.34. BĮ yra savarankiškos ir pačios atsako už įdarbinimo procesą, įskaitant darbuotojų poreikį ir kompetenciją. Jų vykdomieji direktoriai turi įsteigti programų biurą, kuris būtų atsakingas už visų pagalbinių užduočių, numatytų BĮ reglamentuose, vykdymą. Jį turėtų sudaryti BĮ darbuotojai ir jis visų pirma turėtų padėti sukurti tinkamą apskaitos sistemą, valdyti BĮ darbo programų įgyvendinimą, laiku teikti informaciją ir paramą BĮ nariams ir patariamosioms grupėms³¹.

2.35. BĮ nurodė, kad, rengiant 2021–2027 m. DFP, BĮ išteklių planavimą vykdė tik Komisija – atitinkamas BĮ kuruojantis generalinis direktoratas (GD) ir Biudžeto GD. Taip buvo nustatyti kiekvienos BĮ žmogiškieji ištekliai, kurie nurodyti teisinėse finansinėse pažymose (TFP), pridedamose prie Komisijos pasiūlymų dėl atitinkamų Tarybos

³⁰ Audito Rūmų 2020 m. metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių, 3.9.17 dalis.

³¹ Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 19 straipsnis ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1173 9 straipsnis.

reglamentų³². Šiomis aplinkybėmis taip pat svarbu pažymėti, kad Komisija turi naudoti stabilias prielaidas dėl ES įstaigų personalo. Be to, prieš priimdama naujus BĮ steigimo reglamentas pagal 2021–2027 m. DFP, Taryba patikrino atitinkamuose Komisijos pasiūlymuose numatytą BĮ laikinųjų darbuotojų ir sutartininkų skaičių.

2.36. Šios TFP yra atspirties taškas svarstant, koks darbuotojų skaičius turi būti nurodytas metiniame personalo etatų plane visu programos laikotarpiu. Jose didžiausias metinis darbuotojų skaičius (darbuotojų skaičius etato ekvivalentais) nustatytas pagal darbuotojų kategorijas (laikinieji darbuotojai, sutartininkai, deleguotieji nacionaliniai ekspertai), taip pat nustatytos atitinkamos pareigų grupės ir lygiai. Dauguma BĮ nurodė, kad pasibaigus vidaus biudžeto ir išteklių planavimo procesui jų vadovybė nebuvo įtraukta į kuriojančio GD ir Biudžeto GD derybų procesą. Be to, jos pranešė, kad nebuvo pakankamai informuotos nei apie Komisijos taikomą našumo modelį, pagal kurį nustatomi jų pagal naująją DFP įgyvendinamoms programoms reikalingi žmogiškieji ištekliai, nei apie darbuotojų skaičiaus ribojimo pagrindą, nepaisant to, kad įgyvendintinas biudžetas padidėjo. Kadangi BĮ yra savarankiškos ir atsakingos už savo darbo programų įgyvendinimą, mūsų vertinimu, jos galėjo būti geriau įtrauktos į 2021–2027 m. DFP žmogiškųjų išteklių planavimo procesą.

Bendrosios įmonės neturi bendrų priemonių ir gairių, kaip įvertinti žmogiškųjų išteklių poreikį

2.37. BĮ vykdomasis direktorius turėtų užtikrinti tvarų ir efektyvų BĮ valdymą ir efektyvų darbo programos įgyvendinimą. Jis turėtų parengti ir pateikti valdybai tvirtinti metinio biudžeto projektą ir personalo etatų planą³³.

2.38. Šiuo metu BĮ neturi priemonės, kurią taikant laikas būtų registruojamas pagal veiklos sritis. Todėl darbuotojų, kurie kiekvienais metais bus skiriami tam tikrai veiklai vykdyti, skaičius grindžiamas įverčiais, o ne faktiniu laiku, kuris per metus buvo skirtas tai veiklai vykdyti. Neturint laiko registravimo priemonės, kyla rizika, kad žmogiškųjų išteklių poreikio įverčiai nebus pakankamai patikimi ir dėl to ištekliai organizacijos veiklai bus paskirstyti neefektyviai.

³² COM(2021) 87 *final*, 2021 02 23; COM(2020) 569 *final*, 2020 09 18.

³³ Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 19 straipsnis ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1173 9 straipsnis.

6 veiksmas

BĮ turėtų įdiegti laiko registravimo sistemą, kad gautų objektyvius duomenis apie tai, kiek žmogiškųjų išteklių panaudojama kiekvienai veiklos sričiai.

2.39. Dauguma BĮ atliko naujai DFP įgyvendinti reikalingų išteklių vertinimą (dažnai padedant išorės ekspertui) ir pasidalijo juo su jas kuriojančiu GD. Tačiau atliekant vertinimus trūko oficialios ir bendros metodikos, pagal kurią būtų vertinamas kiekvieno skyriaus darbuotojų poreikis (įskaitant esmines kompetencijas). Tokia metodika BĮ padėtų nustatyti objektyvius ir gerai parengtus darbo krūvio rodiklius (veiksnius), kad organizacijoje būtų užtikrintas optimalus išteklių paskirstymas. Jei tokios metodikos nebus, BĮ ir toliau taikys skirtingus procesus, kurie gali būti laikomi neišsamiais ir (arba) neobjektyviais.

7 veiksmas

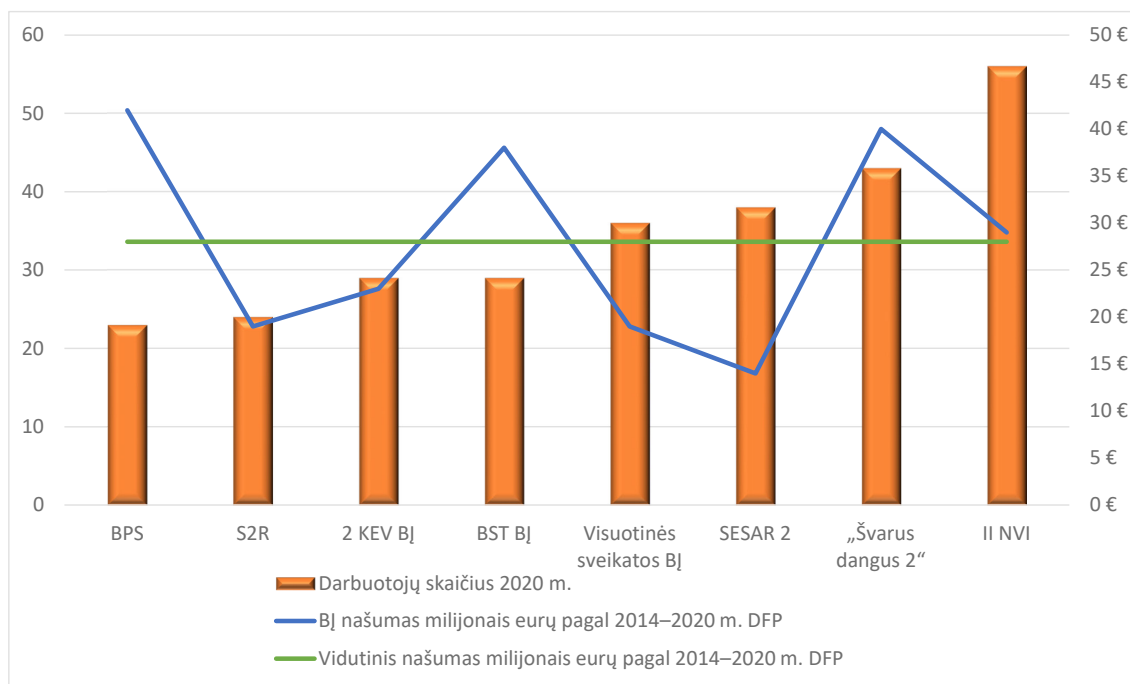
BĮ turėtų parengti oficialų modelį arba gaires, kaip įvertinti darbuotojų poreikį (įskaitant esmines kompetencijas) pagal veiklą ir skyrių, kad būtų optimizuotas darbuotojų išteklių naudojimas.

Bendrosioms įmonėms 2021–2027 m. DFP tikslais taikomo žmogiškųjų išteklių planavimo modelio trūkumai

Komisija bendrųjų įmonių išteklius planavo neturėdama išankstinės informacijos apie jų papildomas užduotis

2.40. Kaip parodyta **2.3 diagramoje**, buvo tikimasi, kad pagal programą „Horizontas 2020“ veikiančių BĮ vidutinis našumas bus lygus 28 milijonų eurų įsipareigojimų biudžetui, valdomam vieno etato ekvivalento. Šis našumo tikslas kiekvienai BĮ apskaičiuotas padalijus pagal atitinkamus BĮ steigimo reglamentus BĮ skirtą ES finansinį įnašą (dabartinėmis įsipareigojimų kainomis) iš etato ekvivalentais išreikšto BĮ darbuotojų skaičiaus 2020 m. Pagal 2021–2027 m. DFP steigiamų BĮ atveju Komisijos tikslas buvo iki 2021–2027 m. DFP pabaigos išlaikyti bent panašų vidutinį našumo lygį, koks buvo pagal ankstesnę programą „Horizontas 2020“.

2.3 diagrama. BĮ žmogiškųjų išteklių ir našumo tikslai pagal programą „Horizontas 2020“

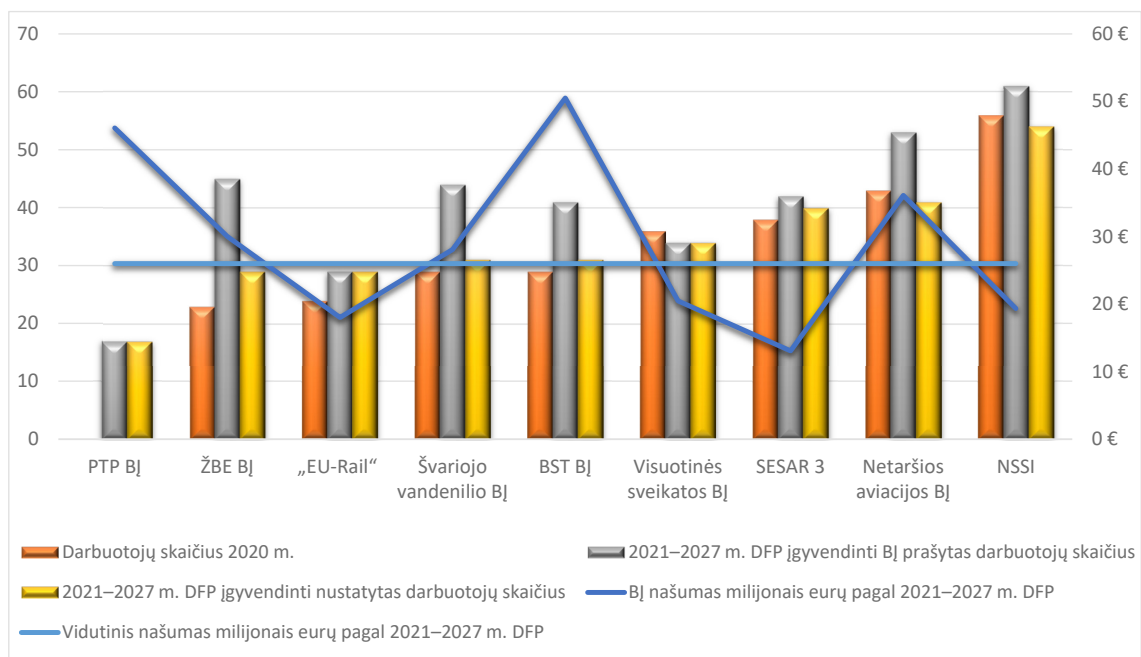

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

2.41. Komisijos žmogiškųjų išteklių planavimas naujoms BĮ, kurios bus steigiamos pagal programą „Europos horizontas“, buvo grindžiamas panašiu našumo modeliu, pagal kurį kiekvienos BĮ našumo tikslas buvo apskaičiuotas padalijant BĮ skirtą ES finansinį įnašą (nustatytą Bendrajame pagrindiniame akte, palyginamosiomis 2020 m. kainomis) iš galutinio BĮ darbuotojų skaičiaus etato ekvivalentais (žr. [2.4 diagramą](#)). Komisija iš anksto nustatė, kad visų BĮ, įskaitant pirmtakę³⁴, vidutinis našumas bus 26 milijonai eurų, valdomi vieno etato ekvivalento. Šis tikslas turėtų būti padidintas iki 28 milijonų eurų, iki 2023 m. pabaigos darbuotojų skaičių sumažinus dar 10 etato ekvivalentų. Tačiau faktinis sumažinimo lygis turėtų būti nustatomas įvertinus BĮ veiklos veiksmingumą. Kad valdant pagal naująją DFP padidėjusį ES biudžetą šis tikslas būtų pasiektas, Komisija nustatė, kad BĮ prašomas statutinių darbuotojų skaičius negali viršyti 2020 m. darbuotojų skaičiaus. Atsižvelgiant į tai, mažesnį nei kurių BĮ (SESAR, „EU-Rail“ ir NSSI) našumą atsvėrė didesnis kitų BĮ (BST, PTP ir Netaršios aviacijos BĮ) našumas. Be to, BST ir „EuroHPC“ atveju našumo modelis apėmė tik ES finansinius įnašus, o pajamos, kurias šios BĮ valdys, apima tiek ES, tiek nacionalinius dalyvaujančiųjų valstybių įnašus.

³⁴ Įskaitant Visuotinės sveikatos BĮ.

2.4 diagrama. BĮ žmogiškųjų išteklių įverčiai ir našumo tikslai pagal Bendrąjį pagrindinį aktą

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

2.42. Tačiau nustatėme, kad dėl teisinės finansinės pažymos (į kurią įtraukti etatų planai) Komisija susitarė prieš tai, kai buvo priimta Komisijos strateginė mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė ir Bendrasis pagrindinis aktas, kuriais BĮ pavestos papildomos administracinės ir operacinės užduotys. Šios užduotys apima naujų komitetų valdymą, išplėstą patariamųjų organų vaidmenį, naują papildomai veiklai skirtų nepiniginių įnašų valdymo procesą, griežtesnius ataskaitų teikimo reikalavimus ir naujas operacinės veiklos sritis. Todėl planavimo proceso metu pagrindinis sunkumas vertinant darbuotojų poreikį buvo netikrumas dėl būsimų bendrųjų įmonių aukšto lygio mokslinių tyrimų tikslų ir papildomų administracinių bei operacinių užduočių.

2.43. Kadangi BĮ žmogiškųjų išteklių planavimas nebuvo grindžiamas informacija, kuri būtina jų darbo krūviui įvertinti, kyla rizika, kad planuojami BĮ žmogiškieji ištekliai gali būti nepakankami visoms joms pavestoms užduotims vykdyti.

„EuroHPC“ į našumo modelį nebuvo įtraukta

2.44. Planuodama žmogiškuosius išteklius pagal 2021–2027 m. DFP steigiamoms naujoms BĮ, Komisija į našumo modelį neįtraukė „EuroHPC“ (Komisijos pasiūlymas dėl jos steigimo reglamento, atsižvelgiant į politinius prioritetus, buvo priimtas anksčiau).

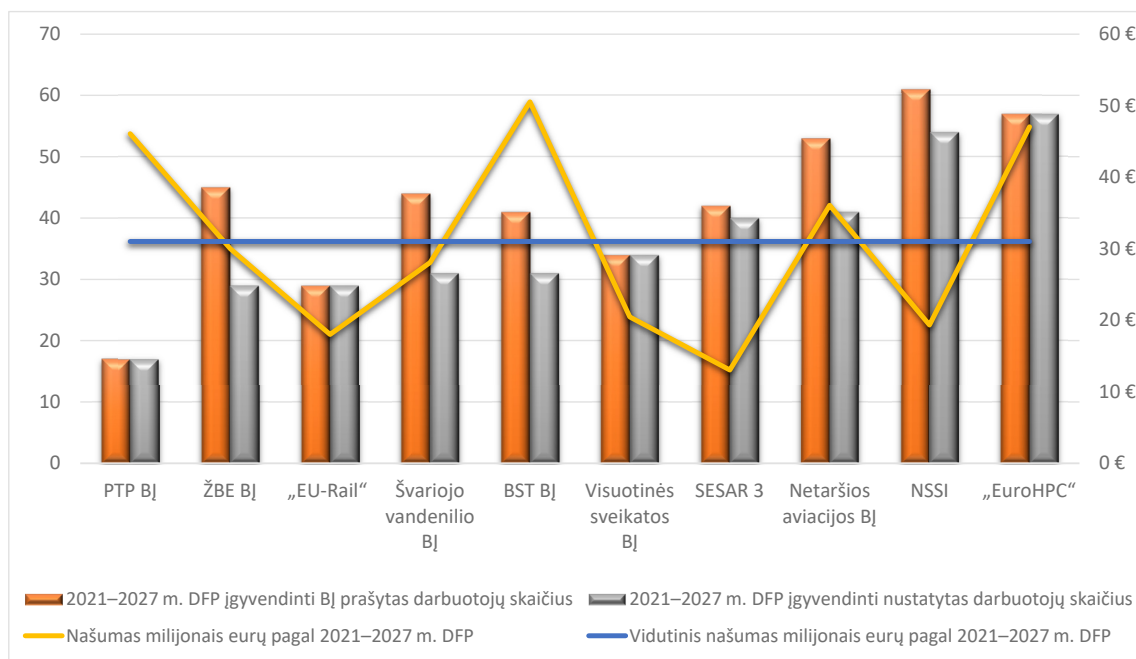
2.45. Kad atgautų lyderės poziciją našiosios kompiuterijos ir kvantinės kompiuterijos technologijų srityje, pagal 2021–2027 m. DFP buvo gerokai išplėstas „EuroHPC“ veiklos mastas. Pagal 2021 m. liepos mėn. priimtą naują steigimo reglamentą, BĮ turės panaudoti daugiau kaip 7 milijardus eurų lėšų. Tam ji turi įdarbinti 39 papildomus darbuotojus, kad iki 2023 m. pabaigos būtų pasiektas planuotas 54 statutinių darbuotojų skaičius³⁵. Vėluojant priimti naująjį steigimo reglamentą, būtinus įdarbinimo procesus dėl septynių aukščiausio prioriteto pareigybių BĮ pradėjo tik 2021 m. pabaigoje, todėl 2021 m. savo darbuotojų skaičiaus negalėjo padidinti. Kadangi 2021 m. pabaigoje BĮ dirbo tik 15 darbuotojų (keturi laikinieji darbuotojai ir 11 sutartininkų), be naujų administracinių ir veiklos procesų, kuriuos dar reikia parengti, valdydama šiuos naujus įdarbinimo procesus, ji gali susidurti su iššūkiais žmogiškųjų išteklių valdymo srityje.

2.46. Kaip parodyta **2.5 diagramoje**, šios svarbios BĮ našumo lygis yra labai aukštas – 47 milijonai eurų vienam etato ekvivalentui, dėl to vidutinis BĮ našumas padidėjo nuo 26 milijonų eurų iki vidutiniškai 31 milijono eurų vienam etato ekvivalentui. Todėl faktinis vidutinis visų pagal 2021–2027 m. DFP veikiančių BĮ našumo lygis yra panašus į vidutinį vykdomųjų įstaigų našumo lygį, kuris yra 33 milijonai eurų, o ne už jį žemesnis, kaip planuojant buvo įvertinta.

2.47. Nors visos BĮ vykdo palyginti sudėtingą veiklą, jų našumo tikslai vis dėlto skiriasi ir sudaro nuo 13 milijonų eurų iki 51 milijono eurų (žr. **2.5 diagramą**); mažiausi yra SESAR ir „EU-Rail“ tikslai, didžiausi – BST, „EuroHPC“ ir PTP.

³⁵ COM(2020) 569 *final*, 2020 09 18.

2.5 diagrama. BĮ žmogiškųjų išteklių įverčiai ir našumo tikslai pagal 2021–2027 m. DFP

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

Planuojant išteklius nepakankamai atsižvelgta į dydį ir konkrečius darbo krūvį lemiančius veiksnius

2.48. Priešingai nei kitų ES įstaigų, pavyzdžiui, vykdomųjų įstaigų, atveju, viena iš pagrindinių BĮ užduočių yra užtikrinti privačiųjų narių įsipareigojimą vykdyti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą. Šis įsipareigojimas turėtų padėti sukurti ES masto partnerystes su pramonės ir mokslinių tyrimų partneriais, kurios paspartintų mokslo žinių vartimą paklausiomis proveržio inovacijoms, paskatintų inovacijų plėtrą laikantis bendros su nariais strateginės vizijos, atlieptų socialinius Europos iššūkius, kurių pramonė šiuo metu negali iki galo įveikti, ir sukurtų sinergiją su kitomis partnerystėmis bei nacionalinėmis programomis.

2.49. Iš esmės BĮ yra gana mažos organizacijos ir, palyginti su vykdomosiomis įstaigomis, turi mažiau galimybių savo našumą padidinti taikydamos masto ekonomiją. Kita vertus, kad galėtų vykdyti savo užduotis, BĮ turi išspręsti klausimus, susijusius su svarbiais darbo krūvį lemiančiais veiksniais planavimo ir įgyvendinimo lygmenimis, o tai neapsiriboja vien dotacijų valdymu ir nėra aktualu vykdomosioms įstaigoms. Visų pirma nustatėme, kad Komisijos veiklos rezultatų modelyje nebuvo atsižvelgta į toliau nurodytus konkrečius BĮ darbo krūvį lemiančius veiksnius planavimo ir įgyvendinimo lygmenimis.

2.50. Planavimo etape didelė dalis BĮ projektų pareigūno darbo tenka darbo programų ir kvietimų teikti pasiūlymus turinio mokslinių prioritetų koordinavimui ir informavimui apie juos. Taigi projektų pareigūnai turi reguliariai dalyvauti įvairių BĮ valdymo organų (valdybos, mokslinio patariamojo organo, valstybių atstovų grupės ir BĮ srityje veikiančių suinteresuotųjų subjektų grupių) posėdžiuose ir jiems vadovauti, taip pat organizuoti darbo grupes ir renginius, kad būtų įtraukti pramonės ir mokslinių tyrimų partneriai, dalyvaujančiosios valstybės ir suinteresuotieji subjektai.

2.51. BĮ projektų įgyvendinimas yra sudėtingesnis nei įprasti programos „Europos horizontas“ projektai, nes jų programose daugiausia dėmesio skiriama integruotiesiems projektams, kuriuos vykdant suburiama viso sektoriaus mokslinių tyrimų ir inovacijų gyvavimo ciklo dalyviai. Skirtingai nuo vykdomųjų įstaigų, BĮ sverto poveikį turi pasiekti pasinaudodamos savo privačiaisiais nariais. Šis sverto poveikis grindžiamas minimaliomis išlaidomis, kurias (finansinių ir nepiniginių įnašų forma) privatieji nariai įsipareigoja patirti įgyvendindami BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą. Šiomis aplinkybėmis BĮ turi valdyti ir patvirtinti naujos rūšies nepiniginius įnašus, skirtus papildomai veiklai (IKAA), apie kuriuos privatieji nariai kasmet praneša. Priešingai nei pagal programą „Horizontas 2020“, šio naujo tipo IKAA taip pat bus dengiamos įgyvendinant BĮ projektus patirtos netinkamos finansuoti išlaidos ir jie gali būti deklaruojami tik dėl projektų, kurie įtraukti į BĮ metinę darbotvarkę. Tačiau našumo modelis orientuotas tik į ES lėšų valdymą. Todėl manome, kad apskaičiuojant BĮ našumo tikslą taip pat turėjo būti atsižvelgta bent į IKAA, kuriuos BĮ turi pritraukti, ir į dalyvaujančiųjų valstybių finansinius įnašus („EuroHPC“ ir BST).

2.52. Naujosios DFP laikotarpiu BĮ vis dar turi įgyvendinti svarbią savo veiklos pagal programą „Horizontas 2020“ dalį (žr. **2.15–2.17** dalis). Kai kurių BĮ programos „Horizontas 2020“ projektai bus tęsiami iki 2027 m., tačiau jos taip pat turi įvykdyti didesnę programos „Europos horizontas“ biudžetą. Be to, kuruojantis GD BĮ gali tiesiogiai pavesti įgyvendinti papildomas projekto užduotis (pavyzdžiui, pagal EITP arba Skaitmeninės Europos programą).

Planuojant neatsižvelgta į tai, kokių išteklių reikia naujai centralizuotai dalyvaujančiųjų valstybių finansinių įnašų valdymo sistemai

2.53. Remdamosi programos „Europos horizontas“ pagrindų reglamentu ir atitinkamais 2021–2027 m. DFP įgyvendinti skirtais steigimo reglamentais, BST ir „EuroHPC“ privalo koordinuotai įdiegti naują centralizuotą valdymo procesą – centrinio finansinių įnašų valdymo (CFIV) sistemą dalyvaujančiųjų valstybių finansiniams įnašams valdyti. Pagal šią sistemą, kiekviena dalyvaujančioji valstybė gali pasirinkti projekto

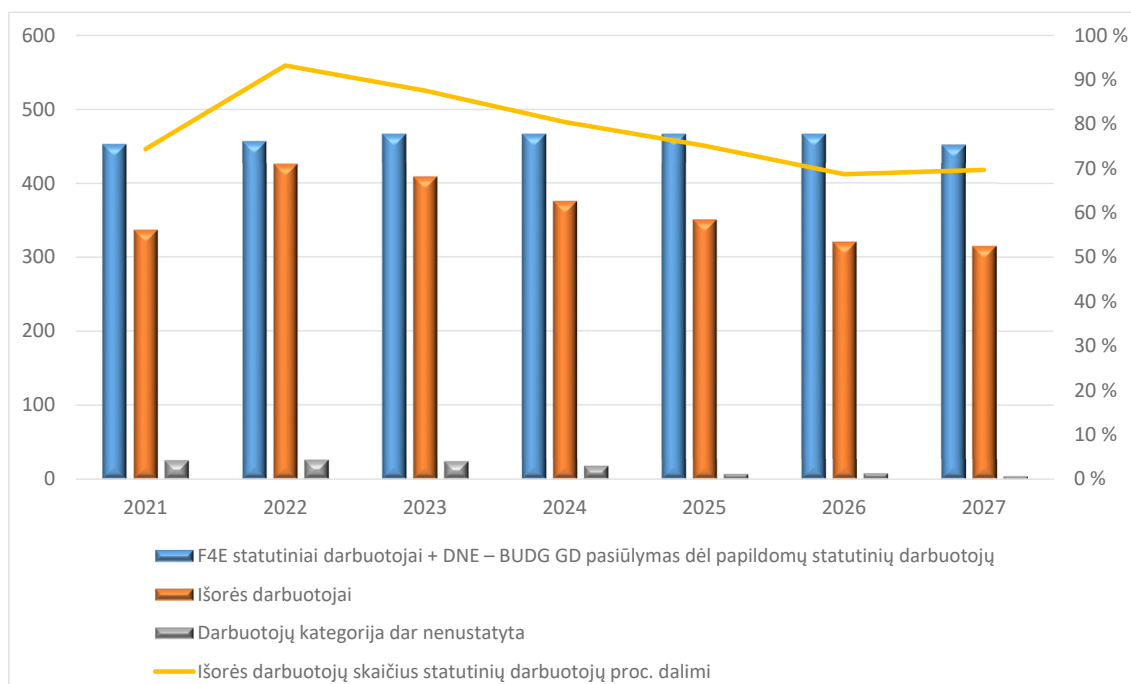
lygmeniu mokėti BĮ atitinkamus finansinius įnašus, skirtus joje įsisteigusiems paramos gavėjams. Šio proceso metu kiekviena dalyvaujančioji valstybė turi veto teisę visais klausimais, susijusiais su jos BĮ sumokėtų nacionalinių finansinių įnašų, skirtų joje įsisteigusiems pareiškėjams, naudojimu. Taip dalyvaujančioji valstybė, remdamasi nacionaliniais strateginiais prioritetais, galėtų nuspręsti, ar remti atrinkto ir patvirtinto mokslinių tyrimų ir inovacijų projekto nacionalinį paramos gavėją, ar ne. Kita vertus, šios BĮ turės atlikti bendrojo finansavimo mokėjimus visoms dalyvaujančiosioms valstybėms, kurios turi skirtingas administracines struktūras. Jos taip pat turės valdyti ir stebėti du alternatyvius procesus, dėl kurių sudaryti administraciniai susitarimai.

2.54. Pažymime, kad Komisija neįvertino, kiek papildomų išteklių reikės planuojamai CFJIV sistemai įgyvendinti, ir neįtraukė jų į pradinę darbuotojų išteklių sąmatą, susijusią su naujos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės įgyvendinimu. Toks nepakankamas planavimas, taip pat IT priemonių ir Komisijos paramos trūkumas gali turėti neigiamą poveikį BĮ programų įgyvendinimui ir įnašų, kuriuos turi skirti kiti nariai, tikslų pasiekimui. CFJIV atliekant rankiniu būdu reikės labai daug žmogiškųjų išteklių.

F4E priklausomybė nuo išorės darbuotojų pastaraisiais metais didėjo

2.55. Pastaraisiais metais F4E tapo labiau priklausoma nuo išorės darbuotojų. 2019 m. išorės darbuotojai sudarė 62 % statutinių darbuotojų. Tačiau dabartiniame BĮ 2021–2027 m. strateginiame išteklių plane numatyta, kad išorės darbuotojų dalis 2022 m. padidės ir sudarys iki 93 % Komisijos patvirtinto didžiausio statutinių darbuotojų skaičiaus, o paskui ši dalis iki 2027 m. palaipsniui sumažės iki 70 % (žr. [2.6 diagramą](#)).

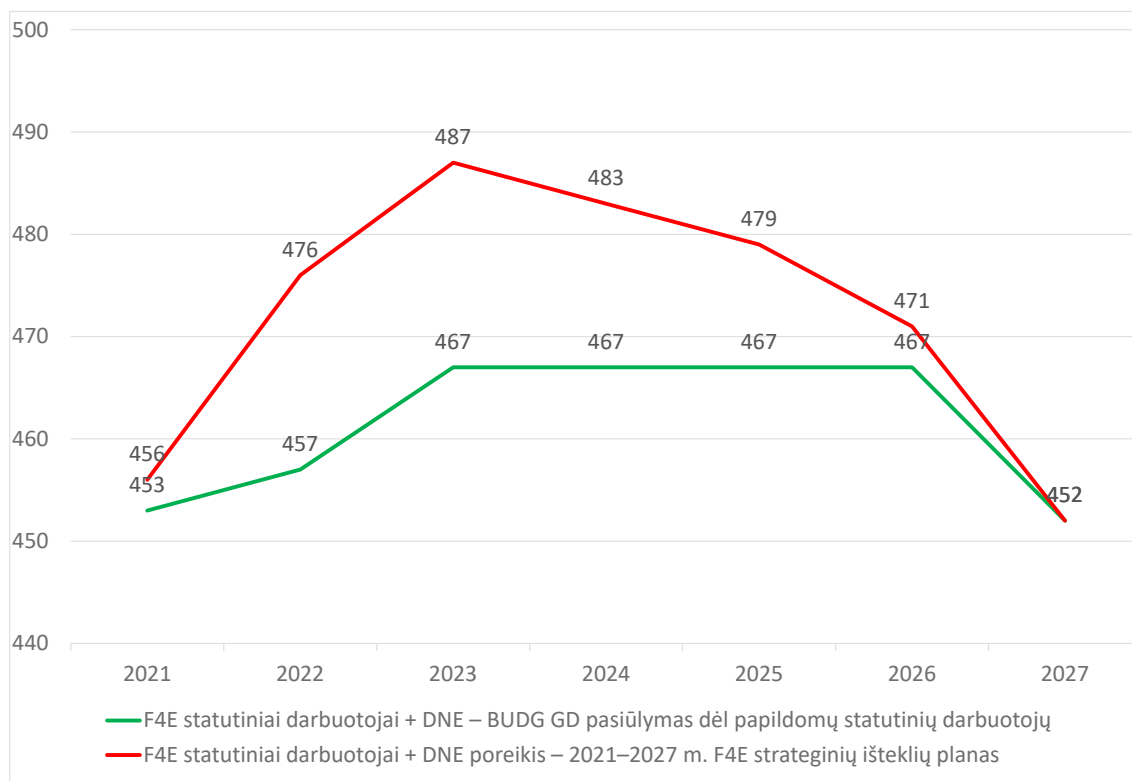
2.6 diagrama. Išorės darbuotojų samdymo 2021–2027 m. raida

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis F4E duomenimis.

2.56. Remdamasi savo 2021–2027 m. strateginiu išteklių planu, F4E, vykstant deryboms dėl 2023 m. biudžeto, paprašė papildomų 34 statutinių darbuotojų. Nors Komisija pripažino, kad dabartinis statutinių darbuotojų skaičius yra nepakankamas dėl labai sudėtingo ITER projekto, ji patvirtino 10 papildomų statutinių darbuotojų etatų ir atidėjo laipsnišką statutinių darbuotojų atsisakymą projekto pabaigoje, su sąlyga, kad papildomi darbuotojai bus naudojami ypatingos svarbos klausimams spręsti ir kad bus peržiūrėta BĮ organizacinė struktūra. **2.7 diagramoje** parodyta, kad įgyvendinant 2021–2027 m. DFP atotrūkis tarp statutinių darbuotojų skaičiaus, kurį Komisija patvirtino F4E, ir BĮ strateginiame išteklių plane numatyto reikalingo statutinių darbuotojų skaičiaus bus didžiausias 2023 m., o paskui iki 2027 m. palaipsniui mažės.

2.7 diagrama. Apskaičiuotas F4E statutinių darbuotojų trūkumas įgyvendinant 2021–2027 m. DFP

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis F4E duomenimis.

2.57. Be to, COVID-19 pandemija galėjo turėti įtakos F4E žmogiškųjų išteklių padėčiai, visų pirma dėl to, kad padidėjo išorės darbuotojų išlaidos ir sulėtėjo projekto pažanga. Naujajame ataskaitos scenarijuje, kurį ITER-IO nustatys ITER projektui 2023 m. pirmąjį ketvirtį, į tai bus atsižvelgta ir bus pasiūlyta pakeisti tvarkaraštį. Šis naujas ataskaitos scenarijus ir jo reikalavimai gali turėti įtakos tam, kiek žmogiškųjų išteklių F4E reikės ir kiek jų bus prašoma įgyvendinant 2021–2027 m. DFP.

2.58. Dėl didelės BĮ priklausomybės nuo išorės darbuotojų kyla su darbo aplinka susijusių iššūkių ir rizikos veiksnių. Savo 2019 m. ataskaitoje nurodėme su tokiu dideliu išorės darbuotojų skaičiumi susijusią riziką, kaip antai riziką, kaip išlaikyti aukšto lygio ir specializuotus pagrindinių kompetencijos sričių darbuotojus, ir neefektyvaus žmogiškųjų išteklių valdymo riziką nesant aišrios BĮ darbuotojų ir išorės žmogiškųjų išteklių atsakomybės³⁶.

³⁶ Audito Rūmų 2019 m. metinės ataskaitos dėl ES bendrųjų įmonių 3.9.19 dalis.

8 veiksmas

F4E vadovybė turėtų stiprinti priemones, kurių jau imtasi siekiant sumažinti riziką, susijusią su išorės darbuotojų samdymu, visų pirma neefektyvaus valdymo riziką nesant aiškos statutinių ir išorės darbuotojų atsakomybės.

Kiti Audito Rūmų paskelbti su bendrosiomis įmonėmis susiję leidiniai

2.59. Be metinės audito ataskaitos, susijusios su BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis, 2021 m. taip pat paskelbėme su BĮ susijusias specialiąsias audito ataskaitas ir apžvalgas (žr. [2.8 diagramą](#)).

2.8 diagrama. Neseniai Audito Rūmų paskelbti kiti su BJ ir (arba) moksliniais tyrimais susiję leidiniai

Audito Rūmų specialioji ataskaita 19/2020

„Europos pramonės skaitmeninimas: plataus užmojo iniciatyva, kurios sėkmė priklauso nuo ES, vyriausybių ir įmonių nuolatinio įsipareigojimo“

Nors skaitmeninė transformacija daugeliui ES įmonių yra labai svarbi konkurencingumui išlaikyti, šios įmonės nevisapusiškai naudojasi pažangiomis technologijomis inovacijoms diegti. Atsižvelgdama į tai, 2016 m. Komisija pradėjo vykdyti Europos pramonės skaitmeninimo (EPS) iniciatyvą, kuria siekiama sustiprinti ES konkurencingumą skaitmeninių technologijų srityje.

Tikrinome, koku mastu ES veiksmingai rėmė nacionalines pramonės skaitmeninimo strategijas ir skaitmeninių inovacijų centrus ir ar Komisija bei valstybės narės veiksmingai įgyvendino EPS strategiją.

Nustatėme, kad Komisijos EPS strategija buvo tinkamai pagrįsta ir remiama valstybių narių, bet joje trūko informacijos apie numatomas išdavas, rezultatų rodiklius ir tikslus. Dėl to Komisijai ir valstybėms narėms sunkiau tikslingiau nukreipti savo veiklą ir kuo labiau padidinti įtaką. Be to, valstybės narės nebuvo skatinamos iniciatyvai skirti ESI fondų lėšų.

Rekomenduojame, kad Komisija kartu su valstybėmis narėmis teiktų paramą valstybėms narėms nustatant jų finansavimo spragas, gerinant stebėseną ir imantis tolesnių veiksmų, kad būtų pasiektas tinkamas plačiajuosčio ryšio lygis.

Išsamios informacijos apie audito išvadas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje eca.europa.eu.

Šaltinis: Audito Rūmai.

Audito Rūmų apžvalga 01/2021

„Pradinis ES indėlis į visuomenės sveikatos sektoriaus atsaką į COVID-19“

2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija COVID-19 paskelbė pandemija. Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo ES suteikiamas tik pagalbinis ir koordinavimo vaidmuo visuomenės sveikatos srityje, kuri visų pirma priklauso valstybių narių kompetencijai.

Peržiūrėjome pradinio ES atsako į pandemiją veiksmus, kurių imtasi 2020 m. sausio 3 d. – birželio 30 d., daugiausia dėmesio skirdami ES sistemos, skirtos kovoti su tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, naudojimui, papildomiems ES veiksmams, kurių imtasi siekiant paremti medicininių apsaugos priemonių tiekimą, ir ES paramai COVID-19 testų ir vakcinų kūrimui.

Komisija skatino valstybių narių keitimąsi informacija ir rėmė veiksmus, pavyzdžiui, COVID-19 mokslinius tyrimus ir išankstines vakcinų pirkimo sutartis. Naujoviškų vaistų iniciatyvos (NVI) BJ taip pat paskelbė kvietimą teikti paraiškas dėl koronaviruso gydymo ir testavimo.

Atkreipėme dėmesį į kai kuriuos iššūkius, su kuriais ES susiduria remdama valstybių narių atsaką į COVID-19, pavyzdžiui, kaip sukurti tinkamą tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai sistemą, kaip sudaryti palankesnes sąlygas užtikrinti tinkamą tiekimą ir remti vakcinų kūrimą.

Išsamios informacijos apie audito išvadas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje eca.europa.eu.

Audito Rūmų specialioji ataskaita 05/2022

„ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kibernetinis saugumas. Parengties lygis iš esmės neatitinka grėsmių“

2018–2021 m. reikšmingų kibernetinio saugumo incidentų ES įstaigose padaugėjo daugiau nei dešimt kartų, nes dėl nuotolinio darbo gerokai padidėjo galimų prieigos taškų, kuriais gali pasinaudoti užpuolikai, skaičius. Reikšmingų incidentų dažniausiai kyla dėl naujų metodų ir technologijų naudojimo. Gali prireikti savaičių, jei ne mėnesių, kad jie būtų ištirti ir po jų būtų atsigauta. Vienas pavyzdžių – kibernetinis išpuolis prieš Europos vaistų agentūrą, kai neskelbtini duomenys buvo nutekinti ir jais buvo manipuluojama siekiant sumažinti pasitikėjimą vakcinomis.

Pagrindinė auditorių išvada buvo ta, kad ES įstaigų kibernetinio saugumo parengties lygis skiriasi ir iš esmės neatitinka didėjančių grėsmių. Iš tikrųjų, jos kibernetinio saugumo problemos nevertina nuosekliai, ne visada taikomos būtinos kontrolės priemonės ir pagrindinė geroji kibernetinio saugumo patirtis.

Nors teoriškai kibernetinio saugumo lygių skirtumus būtų galima pagrįsti skirtingais rizikos profiliais ir įvairiais jų tvarkomų duomenų slaptumo lygiais, auditoriai pabrėžia, kad dėl glaudžių ES įstaigų tarpusavio sąsajų vienos ES įstaigos kibernetinio saugumo trūkumai gali kelti kibernetinio saugumo grėsmių kelioms kitoms organizacijoms.

Be to, šiuo metu ES institucijose, agentūrose ir įstaigose nėra informacijos saugumo ir kibernetinio saugumo teisinės sistemos.

Išsamios informacijos apie audito išvadas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje eca.europa.eu.

Bendrųjų įmonių atsakymas į

2 skyriaus pastabas

1 veiksmas. Bendrosios įmonės apmokės Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuro (PMO) išrašytas sąskaitas faktūras ir, kiek tai susiję su Audito Rūmų pastebėtu teisės aktų klausimu, bendrosios įmonės sutinka bendradarbiauti su Komisija, kad būtų aiškiau suderinti atitinkami teisiniai pagrindai.

2 veiksmas. Apibrėžus ir paskirsčius administracines išlaidas, Bendro pagrindinio akto (BPA) priede pateiktose finansinėse teisės akto pažymose parengti kiekvienos bendrosios įmonės biudžetai. Todėl dabar ne tik nustatytos, bet ir kiekybiškai įvertintos kiekvienos bendrosios įmonės „administracinės išlaidos“, atitinkami bendrųjų įmonių narių finansiniai įnašai. Todėl bendrosios įmonės toliau išsamiai nagrinės „administracines išlaidas“, kad būtų galima suderinti jų klasifikaciją.

3 veiksmas. Bendroji įmonė sutinka su Europos Audito Rūmų pasiūlytu veiksmu. Kadangi bendroji įmonė vis dar yra palyginti nauja, didžioji dalis patikrinimo ir patvirtinimo darbų bus atliekama projektų įgyvendinimo pabaigoje. Bendroji įmonė spręs šį klausimą reikiamu laiku. Tikimasi, kad pasiūlytas centrinis finansų mechanizmas (įdiegtas pagal naująjį „EuroHPC“ reglamentą) padės parengti procedūras ir planavimo priemones, būtinas tam, kad būtų galima stiprinti metinių įnašų koordinavimą su dalyvaujančiomis valstybėmis.

4 veiksmas. Bendradarbiaudamos su Komisijos Bendru įgyvendinimo centru (BIC), 2022 m. visos bendrosios įmonės pradėjo įgyvendinti veiksmus klaidų dažniui mažinti, atsižvelgdamos į Europos Audito Rūmų pasiūlytus veiksmus (pvz., išnagrinėti galimybes naudoti supaprastintas išlaidų formas, kurias taip pat rekomenduoja Biudžeto GD, pvz., vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas ir fiksuotąsias normas).

5 veiksmas. Kai „EuroHPC“ valdyba 2021 m. lapkričio 12 d. patvirtino iš dalies pakeistą 2021 m. darbuotojų etatų planą, pagrindinius darbuotojus pradėta įdarbinti iš karto 2021 m. gruodžio 1 d., atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų pasiūlytą veiksmą.

6 veiksmas. Bendrosios įmonės šiuo metu naudoja Komisijos žmogiškųjų išteklių valdymo sistemos laiko registravimo modulį (SYSPER). Galimybės registruoti SYSPER sistemos detalesnę laiko registravimo informaciją bus nagrinėjamos bendradarbiaujant su SYSPER paslaugos teikėju.

7 veiksmas. Bendrosios įmonės sutinka įgyvendinti veiksmą, atsižvelgdamos į 2027–2034 m. DFP planavimo procesą, kad jis būtų geriau atspindėtas Komisijos tarnybų žmogiškųjų išteklių planavimo procese. Bendrosios įmonės yra pasirengusios imtis šio

veiksmo atvirų trišalių diskusijų su Biudžeto GD ir atsakingais GD pagrindu. Diskusijose taip pat turėtų būti aptarta tam tikro bendrųjų įmonių lankstumo nustatyti darbuotojų etatų planus atsižvelgiant į laikiną darbo krūvį galimybė.

2.41

SESAR 3, kaip trišalė BJ, be ES biudžeto ir privačių narių įnašų, įgyvendina Eurokontrolės įnašus už „Europos horizontas“ veiklą, kurie sudaro maždaug 500 mln. EUR. Tačiau kadangi Komisija savo našumo modelyje neatsižvelgė į Eurokontrolės įnašus, gauto žemesnio SESAR 3 našumo rodiklio negalima tiesiogiai lyginti su kitų BJ rodikliais. „EU-Rail“ pavesta vykdyti naują sistemos ramsčio veiklą, siekiant užtikrinti, kad vykdant mokslinius tyrimus ir inovacijas būtų vadovaujamasi sisteminiu požiūriu į geležinkelių sistemos raidą ir pertvarką, ir būtų jaučiamas to poveikis. Šiai veiklai būtini papildomi ištekliai, kad valdymas ir priežiūra būtų labiau tiesioginiai. Nors apskaičiuota, kad šiam darbui pereinamuoju ir diegimo etapu reikalingas didesnis kaip 30 mlrd. biudžetas, tai nebuvo nurodyta Komisijos našumo modelyje, todėl „EU-Rail“ našumo rodiklis yra žemesnis.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

3 skyrius

ES bendrųjų įmonių patikinimo pareiškimai

3.1. Patikinimo pareiškimus patvirtinanti informacija

Pagrindas pareikšti nuomones

3.1.1. Savo auditą atlikome remdamiesi Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) tarptautiniais audito standartais (TAS) ir etikos kodeksais ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais (TAAIS). Mūsų pagal šiuos standartus nustatytos pareigos plačiau apibūdintos šios ataskaitos skirsnyje „Auditoriaus atsakomybė“. Pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (IESBA kodeksą) bei mūsų auditui svarbius etinius reikalavimus, mes esame nepriklausomi ir atlikome kitas savo etines pareigas laikydamiesi šių reikalavimų ir IESBA kodekso. Esame įsitikinę, kad savo nuomonei pagrįsti surinkome pakankamų ir tinkamų audito įrodymų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė

3.1.2. Pagal SESV 310–325 straipsnius ir BĮ finansinius reglamentus, BĮ vadovai atsako už BĮ finansinių ataskaitų parengimą ir pateikimą laikantis tarptautiniu mastu pripažintų viešojo sektoriaus apskaitos standartų, taip pat už tai, kad jose atspindimos operacijos būtų teisėtos ir tvarkingos. Ši atsakomybė apima vidaus kontrolės priemonių nustatymą, įgyvendinimą ir palaikymą, siekiant parengti ir pateikti finansinės būklės ataskaitas, kuriose nebūtų reikšmingų dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių iškraipymų. Vadovybė taip pat privalo užtikrinti, kad finansinės būklės ataskaitose atspindima veikla, finansinės operacijos ir informacija atitiktų jas reglamentuojančių teisės aktų sistemą.

3.1.3. Rengdama finansines ataskaitas, vadovybė turi pareigą įvertinti BĮ gebėjimą toliau užtikrinti veiklos tęstinumą, kai taikytina, atskleisti su veiklos tęstinumu susijusius klausimus ir taikyti veiklos tęstinumo apskaitos principą, nebent vadovybė ketina likviduoti subjektą ar nutraukti operacijas arba yra priversta tą padaryti, neturėdama kitos realios išeities.

3.1.4. Už valdymą atsakingi asmenys taip pat yra įpareigoti prižiūrėti BĮ finansinių ataskaitų teikimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą

3.1.5. Mūsų tikslai yra gauti pagrįstą patikinimą, kad BĮ finansinėse ataskaitose nėra jokių reikšmingų iškraipymų ir kad jose atspindimos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos, ir, remiantis savo auditu, pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai patikinimo pareiškimus dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Pagrįstas patikinimas yra aukšto lygio patikinimas, tačiau juo negarantuojama, kad audito metu visada bus nustatyta reikšmingų iškraipymų arba neatitikties atvejų. Jų gali atsirasti dėl sukčiavimo arba klaidos ir jie yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai tikėtis, kad jie pavieniui arba kartu turės įtakos naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

3.1.6. Kalbant apie pajamas, pažymėtina, kad tikriname iš Komisijos, kitų partnerių arba dalyvaujančiųjų šalių gautus įnašus ir vertiname BĮ procedūras, susijusias su kitų pajamų rinkimu, jeigu tokios procedūros nustatytos.

3.1.7. Išlaidų srityje tikriname mokėjimų operacijas, kai išlaidos buvo patirtos, užregistruotos ir patvirtintos. Šis tikrinimas apima visas mokėjimų kategorijas (įskaitant mokėjimus įsigyjant turtą), išskyrus avansus jų išmokėjimo momentu. Avansus tikriname, kai lėšų gavėjas pateikia jų tinkamo naudojimo pagrindimą ir kai BĮ sutinka su pagrindu patvirtindama avansą tais pačiais arba kitais metais.

3.1.8. Pagal TAS ir TAAIS, per visą auditą remiamės profesine nuovoka ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Taip pat imamės šių veiksmų:

- Nustatome ir įvertiname dėl sukčiavimo ar klaidų finansinėse ataskaitose atsiradusių reikšmingų iškraipymų ir jose atspindimų operacijų reikšmingos neatitikties Europos Sąjungos teisinio pagrindo reikalavimams riziką; atsižvelgdami į šią riziką, parengiame ir vykdome audito procedūras. Gauname savo nuomonėms pagrįsti skirtų pakankamų ir tinkamų audito įrodymų. Rizika neaptikti dėl sukčiavimo atsiradusio reikšmingo iškraipymo ar neatitikties yra didesnė, palyginti su klaidos rizika, nes sukčiavimas gali būti susijęs su slaptais susitarimais, klastojimu, tyčiniu neveikimu, klaidingų duomenų pateikimu arba vidaus kontrolės nepaisymu.
- Susipažįstame su auditui svarbia vidaus kontrole tam, kad galėtume parengti audito procedūras, kurios būtų tinkamos atsižvelgiant į aplinkybes, tačiau ne tam, kad pareikštume nuomonę dėl šios vidaus kontrolės veiksmingumo.

- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų ir susijusios informacijos pagrįstumą.
- Darome išvadas dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis gautais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais arba sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl BĮ gebėjimo tęsti veiklą. Jei padarome išvadą, kad reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, savo auditoriaus ataskaitoje privalome atkreipti dėmesį į susijusią atskleidžiamą informaciją finansinėse ataskaitose arba, jei ši atskleidžiama informacija yra netinkama, pakeisti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, gautais iki mūsų auditoriaus ataskaitos pateikimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai arba sąlygos gali lemti, kad subjektas negalės toliau tęsti veiklos.
- Įvertiname visą finansinėse ataskaitose pateiktą informaciją, jų struktūrą ir turinį, įskaitant atskleistą informaciją, ir tai, ar finansinėse ataskaitose operacijos ir įvykiai pateikti teisingai.
- Gauname pakankamai tinkamų audito įrodymų, susijusių su BĮ finansine informacija, kad pateiktume nuomonę dėl finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų. Esame atsakingi už vadovavimą auditui, jo priežiūrą ir vykdymą. Esame vieninteliai atsakingi už savo audito nuomones.
- Vertiname nepriklausomo išorės auditoriaus atliktą BĮ finansinių ataskaitų auditą, kaip nustatyta ES finansinio reglamento 70 straipsnio 6 dalyje³⁷.

3.1.9. Dėl BĮ mokslinių tyrimų išlaidų pagal programą

„Horizontas 2020“ pažymėtina, kad už *ex post* auditus atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Kalbant apie Komisijos RTD GD Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatus, Komisija savo pasiūlyme dėl programos „Horizontas 2020“ reglamento³⁸ laikėsi nuomonės, kad 2–5 % intervalo metinės klaidų rizikos dydis yra realistinis tikslas, atsižvelgiant į kontrolės išlaidas ir mokslinių tyrimų projektų išlaidų kompensavimo taisyklių sudėtingumą. Galutinis Komisijos tikslas – pasiekti, kad užbaigiant programą „Horizontas 2020“ likutinis klaidų lygis būtų kuo artimesnis 2 %.

³⁷ Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES, Euratomas\) 2018/1046](#).

³⁸ COM (2011) 809 *final*.

3.1.10. Vadovybei pranešame apie tokius dalykus kaip planuojama audito apimtis bei tvarkaraštis ir reikšmingi audito metu nustatyti faktai, taip pat pranešame apie bet kokius reikšmingus vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

3.1.11. Iš dalykų, dėl kurių bendravome su BJ, nustatome tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditui ir kurie dėl šios priežasties yra pagrindiniai audito dalykai. Apibūdiname šiuos dalykus savo auditoriaus ataskaitoje, nebent remiantis įstatymu ar kitu teisės aktu tokio dalyko neleidžiama viešai atskleisti arba kai ypač retomis aplinkybėmis nustatome, kad toks dalykas neturėtų būti aptartas mūsų ataskaitoje, kadangi pagrįstai galima tikėtis, jog neigiamos tokio veiksmo pasekmės nusvers tokio pateikimo viešojo intereso naudą.

ES bendrąsias programas įgyvendinančios bendrosios įmonės

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

3.2. Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR 3)

Įvadas

3.2.1. Briuselyje įsikūrusi [Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų BĮ \(SESAR\)](#) buvo įsteigta 2007 m. vasario mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (7 BP) aštuonerių metų laikotarpiui³⁹ (SESAR 1). 2014 m. birželio mėn. Taryba iš dalies pakeitė steigimo reglamentą ir pratęsė BĮ veiklos laikotarpį pagal programą „Horizontas 2020“ iki 2024 m. gruodžio 31 d.⁴⁰ (SESAR). 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama SESAR 3, kuri pakeičia SESAR⁴¹.

3.2.2. SESAR 3 – tai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio paskirtis – plėtoti Europoje modernizuotą oro eismo valdymą. Jos narės steigėjos yra ES, kuriai atstovauja Komisija, Europos saugios oro navigacijos organizacija ([Eurokontrolė](#)) ir daugiau kaip 50 organizacijų, veikiančių visoje aviacijos vertės grandinėje – nuo oro uostų, visų kategorijų oro erdvės naudotojų, oro navigacijos paslaugų teikėjų, bepiločių orlaivių operatorių ir paslaugų.

³⁹ 2007 m. vasario 27 d. [Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 219/2007](#) dėl bendros įmonės naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo.

⁴⁰ 2014 m. birželio 16 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 721/2014](#), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 219/2007 dėl bendros įmonės naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo siekiant pratęsti bendros įmonės veiklą iki 2024 m.

⁴¹ 2021 m. lapkričio 19 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/2085](#), kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

3.2.3. 3.2.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BJ skaičiai.

3.2.1 lentelė. Pagrindiniai BJ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	44,6	119,5
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	4,3	151,3
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	69,9	179,2
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	34,8	163,2
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	37	38

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BJ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.2.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BJ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BJ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BJ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.2.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas 151 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.2.6. Mes auditavome:

- a) SESAR 3 BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės⁴² ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁴³, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.2.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų SESAR 3 BĮ finansinėse ataskaitose SESAR 3 BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁴² Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

⁴³ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.2.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.2.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį⁴⁴. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, SESAR 3 (ir jos pirmtakė SESAR) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

3.2.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras

⁴⁴ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti⁴⁵. SESAR atveju ši procentinė dalis yra 7,7 %, arba maždaug 52 221 euras per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų⁴⁶ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte⁴⁷ nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 339 098 eurus darbdavio įnašą (remiantis 2021 m. duomenimis). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymas

3.2.13. 3.2.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.2.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir dvišalius susitarimus)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	Pagrindinė veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (MOVE GD)	585,0	Netaikoma	585,0	536,2	0,0	0,0	Netaikoma	536,2
Eurokontrolė	492,0	Netaikoma	492,0	15,7	230,8	45,0	Netaikoma	291,5
Privatieji nariai	280,0	Netaikoma	280,0	8,7	192,6	42,1	Netaikoma	243,4
Iš viso	1 357,0	Netaikoma	1 357,0	560,6	423,4	87,1	Netaikoma	1 071,0

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁴⁵ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

⁴⁶ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

⁴⁷ Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

3.2.14. Kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą apie BĮ pasiekimus, būtina atsižvelgti ir į dabartinį BĮ narių veiklos pareigų lygį. 2021 m. pabaigoje BĮ buvo visiškai įsipareigojusi skirti 555,8 milijono eurų iš didžiausio ES įnašo, skirto pasirašytiems susitarimams dėl dotacijų ir sutartims pagal programą „Horizontas 2020“. Iš šios sumos apie 92,5 milijono eurų (arba 16,6 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais projektams ir sutartims, kurie dar turi būti užbaigti. Kita vertus, privatieji nariai teisiškai įsipareigojo teikti visus 280 milijonų eurų vertės nepiniginius įnašus, nustatytus pramonės narystės susitarime, o Eurokontrolė – 433,4 milijono eurų įnašus, arba 91 % dvišaliame susitarime nustatyto 475 milijonų eurų veiklos įnašų tikslo.

3.2.15. BĮ 2021 m. mokėjimų biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektams, įvykdymo lygis buvo 93 %. 2021 m. BĮ beveik neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus BĮ buvo paskelbusi iki 2020 m. pabaigos.

Pastabos dėl priežiūros ir kontrolės sistemų

3.2.16. Kalbant apie programos „Horizontas 2020“ mokėjimus, už *ex post* auditus yra atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis 2021 m. pabaigoje turėtais *ex post* audito rezultatais, BĮ pranešė apie programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvų klaidų lygį (0,7 %) ir likutinį klaidų lygį (0,6 %) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai)⁴⁸.

3.2.17. Siekdamį įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai į imtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų lygius⁴⁹. Vienu atveju, kai paramos gavėjas deklaravo tiesiogines personalo išlaidas, kurios turėjo būti deklaruotos kaip subrangos išlaidos, nustatėme ir kiekybiškai įvertinome klaidą. Tačiau kadangi susitarime dėl dotacijos tokios išlaidos paramos gavėjui nebuvo numatytos, šios patirtos išlaidos nebuvo tinkamos finansuoti.

⁴⁸ SESAR BĮ 2021 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 4.3 skyrius.

⁴⁹ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.2.18. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

Priedas. Atsižvelgimas į praėjusių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2020	2020 m. sausio mėn. MOVE GD pagal susitarimą dėl sistemai „U-Space“ skirtą įnašą (antrosios ir paskutinės įnašo dalių) šiai BĮ iš Europos infrastruktūros tinklų priemonei (EITP) numatytų lėšų papildomai skyrė šešis milijonus eurų. Tačiau, sudarydama taisomąjį biudžetą, BĮ gautų EITP lėšų į 2020 m. biudžetą neįtraukė ir į jas neatsižvelgė planuodama faktinius poreikius pagal 3700 biudžeto eilutę (labai didelio masto parodomosios veiklos vykdymas). Todėl 2020 m. pabaigoje iš 36,8 milijono eurų galutinio turimo mokėjimų biudžeto pagal 3700 biudžeto eilutę (labai didelio masto parodomosios veiklos vykdymas) BĮ buvo panaudojusi tik 21,2 milijono eurų (arba 58 %).	N. d.

Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė (SESAR)

Bendrosios įmonės atsakymas

3.2.12

Bendroji įmonė SESAR 3 ketina laikytis 2022 m. birželio mėn. Biudžeto GD paskelbtų Bendrųjų įmonių darbdavio įmokų į pensijų sistemą apskaičiavimo gairių. Šios gairės grindžiamos tik Tarnybos nuostatais, kuriuose nėra skirtumo tarp administracinių ir veiklos pajamų. Bendroji įmonė SESAR 3 sumokės Komisijos sąskaitoje faktūroje nurodytą sumą.

3.2.17

Manoma, kad išlaidos buvo taip nurodytos (kaip personalo išlaidos) dėl netyčinės paramos gavėjo – mažos organizacijos, kuriai tai buvo pirmasis projektas pagal programą „Horizontas 2020,“ – klaidos. Bendroji įmonė SESAR 3 nepriims išlaidų punkto, kuriame nurodyta 11 400 EUR suma, ir susijusių 2 850 EUR netiesioginių išlaidų.

3.3. Netaršios aviacijos bendroji įmonė

Įvadas

3.3.1. Briuselyje įsikūrusi bendroji įmonė, skirta aeronautikos srities jungtinei technologijų iniciatyvai įgyvendinti, buvo įsteigta 2007 m. gruodžio mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (7 BP) dešimties metų laikotarpiui („Švarus dangus 1“)⁵⁰. 2014 m. gegužės mėn. Taryba pratęsė BĮ veiklos laikotarpį pagal programą „Horizontas 2020“ iki 2024 m. gruodžio 31 d.⁵¹ („Švarus dangus 2“). 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama [Netaršios aviacijos BĮ](#), kuri pakeičia BĮ „Švarus dangus 2“⁵².

3.3.2. Netaršios aviacijos BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio paskirtis – pertvarkyti aviacijos ateitį į tvarią ir klimatui neutralią. Jos narės steigėjos yra ES, kuriai atstovauja Komisija, ir aviacijos sektoriaus organizacijos, dalyvaujančios kuriant naujus pasaulinius patikimų ir neutralaus poveikio klimatui aviacijos sistemų standartus.

3.3.3. [3.3.1 lentelėje](#) pateikiami pagrindiniai BĮ skaičiai.

⁵⁰ 2007 m. gruodžio 20 d. [Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 71/2008](#) dėl BĮ „Švarus dangus“ įsteigimo.

⁵¹ 2014 m. gegužės 6 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 558/2014](#), kuriuo įsteigiama BĮ „Švarus dangus 2“.

⁵² 2021 m. lapkričio 19 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/2085](#), kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė

3.3.1 lentelė. Pagrindiniai BĮ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	89,3	315,6
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	4,3	315,7
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	189,9	356,6
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	182,6	346,7
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	42	43

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.3.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BĮ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BĮ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BĮ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.3.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas 151 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.3.6. Mes auditavome:

- a) BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės⁵³ ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁵⁴, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.3.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Netaršios aviacijos BĮ finansinėse ataskaitose Netaršios aviacijos BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁵³ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

⁵⁴ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.3.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.3.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį⁵⁵. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, Netaršios aviacijos BĮ (ir jos pirmtakė BĮ „Švarus dangus 2“) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

⁵⁵ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė

3.3.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti⁵⁶. Netaršios aviacijos BĮ atveju ši procentinė dalis yra 2,3 %, arba maždaug 16 581 euras per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų⁵⁷ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 360 453 eurus darbdavio įnašą (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymas

3.3.13. 3.3.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.3.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (RTD GD)	1 755,0	0,0	1 755,0	1 536,0	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	1 536,0
Privatieji nariai	1 228,5	965,3	2 193,8	27,4	581,3	242,5	1 290,0	2 141,2
Iš viso	2 983,5	965,3	3 948,8	1 563,4	581,3	242,5	1 290,0	3 677,2

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁵⁶ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

⁵⁷ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė

3.3.14. Kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą apie BJ pasiekimus, būtina atsižvelgti ir į dabartinį BJ narių veiklos pareigų lygį. 2021 m. pabaigoje BJ buvo beveik visiškai įsipareigojusi skirti 1 716 milijonų eurų iš didžiausio ES įnašo, skirtą pagal programą „Horizontas 2020“ pasirašytiems susitarimams dėl dotacijų. Iš šios sumos apie 273 milijonus eurų (arba 16 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Kita vertus, privatieji nariai teisiškai įsipareigojo skirti 2 113,8 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus.

3.3.15. BJ 2021 m. įsipareigojimų ir mokėjimų biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektams, įvykdymo lygis atitinkamai buvo 100 % ir 83 %.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.3.16. Kalbant apie programos „Horizontas 2020“ mokėjimus, už *ex post* auditus yra atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis 2021 m. pabaigoje turėtais *ex post* audito rezultatais, BJ pranešė apie programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvų klaidų lygį (1,8 %) ir likutinį klaidų lygį (1,0 %) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai)⁵⁸.

3.3.17. Siekdami įvertinti BJ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai į imtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų lygius⁵⁹. Vienu atveju nustatėme ir kiekybiškai įvertinome sisteminę klaidą, susijusią su neteisingu personalo išlaidų valandinių įkainių apskaičiavimu.

3.3.18. 2021 m. svarbūs dokumentai (pavyzdžiui, vertinimo komisijos narių interesų konflikto nebuvimo deklaracijos, viešųjų pirkimų vertinimo ataskaitos, įdarbinimo vertinimo ataskaitos, sprendimai dėl įdarbinimo atrankos komisijų, sprendimai dėl viešųjų pirkimų sutarčių skyrimo ir darbo sutartys) buvo tvirtinami perkopijuojant atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno parašo atvaizdą į „Word“ formato dokumentą ir tada bylą konvertuojant į PDF formatą. Tokia praktika gali kelti teisinę riziką, nes atmetas kandidatas gali ginčyti pasirašytų vertinimo dokumentų tvarkingumą.

⁵⁸ Netaršios aviacijos BJ 2021 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 4.3 skyrius.

⁵⁹ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.3.19. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	BĮ gerokai padidino laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojų skaičių. Tokia praktika sukuriamos <i>de facto</i> nuolatinės pareigybės, kuriomis yra viršijamas personalo etatų planuose numatytas tokių pareigybių skaičius. Tai rodo, kad BĮ statutinių darbuotojų nepakanka BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkei ir susijusiems darbo planams įgyvendinti. Dėl šių priežasčių BĮ taip pat kyla reikšminga rizika, susijusi su pagrindinių kompetencijų išlaikymu, neaiškia atskaitomybe ir mažesniu darbuotojų efektyvumu, kuris galėtų turėti neigiamą poveikį bendram BĮ veiksmingumui.	Neįvykdyta

Bendrosios įmonės atsakymas

3.3.11

Esame atviri ir pasirengę išspręsti šį klausimą, bendradarbiaudami su Komisijos tarnybomis. Bendrosios įmonės kolektyviai prašė Komisijos paaiškinimų ir gairių dėl Audito Rūmų išvados.

3.3.12

Kaip minėta 3.3.11 punkte, BĮ sutinka išspręsti šį klausimą bendradarbiaudama su Komisijos tarnybomis. Tačiau neturime įgaliojimų sutikti, kad EB tarnybų taikomas vertinimo metodas, grindžiamas taikytinomis Tarnybos nuostatomis nustatant ES įstaigų pensijų įmokų dalį jų darbuotojams, prieštarauja nurodytoms Bendrojo pagrindinio akto nuostatomis.

3.3.18

Nustatytas faktas taikomas tik ribotai BĮ kasdienės veiklos daliai, nes visos su dotacijomis ir ekspertų valdymu susijusios užduotys tvarkomos naudojant elektronines dotacijų valdymo sistemas. Į šį faktą atsižvelgta 2022 m. BĮ įdiegė ES ženklų sertifikuotą elektroninį parašą (teisiškai lygiavertį rašytiniam parašui).

3.3.19

Palyginti su praėjusiais metais, padėtis nepasikeitė. Atsižvelgdama į griežtus personalo etatų plano apribojimus ir išaugusį užduočių mastą ir darbo krūvį, BĮ pastaraisiais metais turėjo nuolat didinti laikinojo įdarbinimo agentūrų darbuotojų skaičių. Šiuo metu BĮ patiria didelį darbo krūvį, o dvi programos – „Švarus dangus 2“ ir naujoji netaršios aviacijos programa – vykdomos lygiagrečiai. BĮ paskelbė atvirą konkursą, kad sudarytų sutartis dėl išorės konsultacijų dėl veiklos paramos (programos, finansų ir audito valdymo, teisinių paslaugų). Tikimasi, kad šia parama bus užtikrinami stabilesni darbo išteklių. Optimaliausias sprendimas būtų suteikti bendrajai įmonei galimybę numatyti reikiamą sutartininkų pareigybių skaičių etatų plane.

3.4. Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI)

Įvadas

3.4.1. Briuselyje įsikūrusi Naujoviškų vaistų iniciatyvos BĮ buvo įsteigta 2007 m. gruodžio mėn.⁶⁰ pagal Septintąją mokslinių tyrimų bendrąją programą (7 BP) dešimties metų laikotarpiui (NVI 1). 2014 m. gegužės mėn. Taryba pratęsė BĮ veiklos laikotarpį pagal programą „Horizontas 2020“ iki 2024 m. gruodžio 31 d.⁶¹ (NVI 2). 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą⁶², kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama [Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos BĮ \(NSSI\)](#), kuri pakeičia NVI 2.

3.4.2. NSSI – tai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu sveikatos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje veikiantis subjektas. NSSI tikslas – padėti sukurti ES masto sveikatos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemą, kuri padėtų mokslo žinias lengviau paversti apčiuopiamomis inovacijomis. Šios inovacijos turėtų apimti prevenciją, diagnostiką, gydymą ir ligų valdymą. Jos narės steigėjos yra ES, kuriai atstovauja Komisija, COCIR pažangioji sveikatos priežiūra, Europos farmacijos pramonės ir asociacijų federacija (EFPIA), įskaitant „Vaccines Europe“, „EuropaBio“ ir „MedTech Europe“.

⁶⁰ 2007 m. gruodžio 20 d. [Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 73/2008](#) dėl BĮ įsteigimo, siekiant įgyvendinti jungtinę technologijų iniciatyvą „Naujoviški vaistai“.

⁶¹ 2014 m. gegužės 6 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 557/2014](#), kuriuo įsteigiama II naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė.

⁶² 2021 m. lapkričio 19 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/2085](#), kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI)

3.4.3. 3.4.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BJ skaičiai.

3.4.1 lentelė. Pagrindiniai BJ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	207,1	233,8
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	9,1	260,5
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	210,4	241,6
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	11,0	276,5
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	50	53

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BJ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.4.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BJ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BJ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BJ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.4.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas 151 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.4.6. Mes auditavome:

- a) NSSI BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės⁶³ ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁶⁴, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.4.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NSSI BĮ finansinėse ataskaitose NSSI BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁶³ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

⁶⁴ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.4.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.4.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį⁶⁵. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, NSSI (ir jos pirmtakė 2 NVI) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

3.4.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras

⁶⁵ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI)

turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti⁶⁶. NSSI atveju ši procentinė dalis yra 2,5 %, arba maždaug 19 693 eurai per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų⁶⁷ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte⁶⁸ nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 393 856 eurus darbdavio įnašą (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

7 BP vykdymas

3.4.13. 3.4.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal 7 BP, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.4.2 lentelė. 7 BP skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (RTD GD)	1 000,0	Netaikoma	1 000,0	938,4	0,0	0,0	Netaikoma	938,4
Privatieji nariai	1 000,0	Netaikoma	1 000,0	21,9	766,7	38,0	Netaikoma	826,6
Iš viso	2 000,0	Netaikoma	2 000,0	960,3	766,7	38,0	Netaikoma	1 765,0

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁶⁶ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

⁶⁷ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

⁶⁸ Tarybos reglamento (ES) Nr. 557/2014 1 priedo 13 straipsnis ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI)

3.4.14. Kalbant apie BĮ veiklos pareigas 2021 m. pabaigoje, BĮ buvo visiškai įsipareigojusi skirti 966 milijonus eurų nuo didžiausio ES įnašo, skirtą pasirašytiems 7 BP susitarimams dėl dotacijų. Iš šios sumos apie 84,3 milijono eurų (arba 8,7 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Privatieji nariai skyrė tokius pačius nepiniginius įnašus. Bendrosios įmonės 2021 m. turimo 7 BP projektų mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis sudarė 80 %. 2021 m. BĮ beveik neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus BĮ buvo paskelbusi iki 2014 m. pabaigos.

Programos „Horizontas 2020“ vykdymas

3.4.15. 3.4.3 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.4.3 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (RTD GD)	1 638,0	Netaikoma	1 638,0	838,0	0,0	0,0	Netaikoma	838,0
EFPIA ir asocijuotieji partneriai	1 638,0	Netaikoma	1 638,0	31,9	606,3	251,0	Netaikoma	889,2
Iš viso	3 276,0	Netaikoma	3 276,0	869,9	606,3	251,0	Netaikoma	1 727,2

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.4.16. Kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą apie BĮ pasiekimus, būtina atsižvelgti ir į dabartinį BĮ narių veiklos pareigų lygį. 2021 m. pabaigoje BĮ buvo įsipareigojusi skirti 1 452,1 milijono eurų, arba 91 % nuo 1 595,4 milijono eurų didžiausio ES įnašo, skirtą pasirašytiems programos „Horizontas 2020“ susitarimams dėl dotacijų. Tokią padėtį daugiausia lėmė tai, kad 2019 m. kvietimas teikti pasiūlymus negalėjo apimti visų suplanuotų temų, o valdybos sprendimu ES biudžetas buvo atitinkamai sumažintas. Iš šios įsipareigotos sumos apie 616,8 milijono eurų (arba 42,5 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Kita vertus, privatieji nariai teisiškai įsipareigojo skirti 1 520,7 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus.

3.4.17. BĮ 2021 m. mokėjimų biudžeto, skirtą programos „Horizontas 2020“ projektams, įvykdymo lygis buvo 97 %. 2021 m. BĮ beveik neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus BĮ buvo paskelbusi iki 2020 m. pabaigos.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.4.18. Kalbant apie 7 BP tarpinius ir galutinius mokėjimus, pažymėtina, kad BĮ atlieka *ex post* auditus, o programos „Horizontas 2020“ mokėjimų atveju už *ex post* auditus atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis 2021 m. pabaigoje turėtais *ex post* audito rezultatais, BĮ pranešė apie BP 7 projektų reprezentatyvųjų klaidų lygį (1,9 %) ir likutinį klaidų lygį (0,8 %)⁶⁹, taip pat programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvųjų klaidų lygį (0,97 %) ir likutinį klaidų lygį (0,6 %) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai)⁷⁰.

3.4.19. Siekdami įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai įimtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų lygius⁷¹. Vienu atveju nustatėme ir kiekybiškai įvertinome sisteminę su personalo išlaidomis susijusią klaidą, atsiradusią naudojant neteisingus valandinius įkainius, kurie nebuvo pagrįsti užbaigtais finansiniais metais, o kitu atveju – klaidą, atsiradusią dėl tinkamų patvirtinamųjų deklaruotų įrangos ir kelionės išlaidų įrodymų trūkumo.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.4.20. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

⁶⁹ NSSI BĮ 2021 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 2.7.2 skyrius.

⁷⁰ NSSI BĮ 2021 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 2.7.2 skyrius.

⁷¹ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	BĮ administracinis biudžetas valdomas kaip atskiras biudžetas (tai reiškia, kad įsipareigojimų biudžeto suma skiriasi nuo mokėjimų biudžeto sumos), o ankstesnių metų nepanaudoti mokėjimų asignavimai turėtų būti atnaujinti tik tokiu atveju, jeigu metų mokėjimų asignavimų nepakanka tų metų sutartiniais įsipareigojimams padengti. Dėl BĮ praktikos atnaujinti nepanaudotus ankstesnių metų mokėjimų asignavimus tiek, kiek tai susiję su neįvykdytais administraciniais įsipareigojimais, susikaupia nepanaudotų mokėjimų asignavimų. Šią praktiką dar labiau pablogino COVID-19 pandemijos poveikis planuojamoms IT, komunikacijos, susirinkimų, renginių ir kitų paslaugų išlaidoms, todėl BĮ administracinio biudžeto įvykdymo lygis buvo žemas (2 antraštinės dalies infrastruktūros išlaidos sudarė apie 3 % viso BĮ turimo mokėjimų biudžeto). Šis administracinis biudžetas 2020 m. pabaigoje sudarė 51 %.	Užbaigtas

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI)

Bendrosios įmonės atsakymas

3.4.11

Bendroji įmonė yra įsipareigojusi ir nori ištaisyti šią padėtį glaudžiai bendradarbiaudama su Komisijos tarnybomis.

Laikysimės Komisijos gairių (naujausios 2022 m. birželio 20 d. redakcijos) ir atliksime mokėjimą, kai tik gausime debetinį dokumentą.

3.4.12

Dėl darbdavio mokamos pensijų įmokos dalies, bendroji įmonė vadovaujasi Biudžeto GD parengtomis Komisijos gairėmis.

3.5. Švariojo vandenilio bendroji įmonė

Įvadas

3.5.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ, skirta Kuro elementų ir vandenilio jungtinei technologijų iniciatyvai (KEV) įgyvendinti, buvo įsteigta 2008 m. gegužės mėn. pagal Septintąją mokslinių tyrimų bendrąją programą (7 BP) laikotarpiui iki 2017 m. gruodžio 31 d.⁷² (1 KEV). 2014 m. gegužės mėn. Taryba priėmė naują steigimo reglamentą, kuriuo pratęsė BĮ veiklos laikotarpį pagal programą „Horizontas 2020“ iki 2024 m. gruodžio 31 d.⁷³ (2 KEV). 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama Švariojo vandenilio BĮ, kuri pakeičia 2 KEV⁷⁴.

3.5.2. Švariojo vandenilio BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu vandenilio ir kuro elementų technologijų tyrimų ir inovacijų srityje veikiantis subjektas. Jos narės steigėjos yra ES, kuriai atstovauja Komisija, pramonės grupė („Hydrogen Europe“) ir mokslinių tyrimų grupė („Hydrogen Europe Research“).

⁷² 2008 m. gegužės 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 521/2008, įsteigiantis Kuro elementų ir vandenilio BĮ.

⁷³ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 559/2014, kuriuo įsteigiama II kuro elementų ir vandenilio BĮ.

⁷⁴ 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė

3.5.3. 3.5.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BJ skaičiai.

3.5.1 lentelė. Pagrindiniai BJ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	50,0	85,4
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	5,3	86,3
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	56,2	103,8
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	15,8	104,2
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	27	29

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BJ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.5.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BJ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BJ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BJ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.5.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas 151 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.5.6. Mes auditavome:

- a) Švariojo vandenilio BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės⁷⁵ ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁷⁶, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.5.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Švariojo vandenilio BĮ finansinėse ataskaitose Švariojo vandenilio BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁷⁵ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

⁷⁶ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.5.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.5.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį⁷⁷. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, Švariojo vandenilio BĮ (ir jos pirmtakė 2 KEV) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

3.5.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras

⁷⁷ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė

turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti⁷⁸. Švariojo vandenilio BĮ atveju ši procentinė dalis yra 2,9 %, arba maždaug 12 971 euras per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų⁷⁹ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte⁸⁰ nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 223 642 eurus darbdavio įnašo (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

7 BP biudžeto vykdymas

3.5.13. 3.5.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal 7 BP, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.5.2 lentelė. 7 BP skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (RTD GD)	470,0	Netaikoma	470,0	407,4	19,1	0,0	Netaikoma	426,5
Privatieji nariai	470,0	Netaikoma	470,0	17,9	443,9	4,2	Netaikoma	466,0
Iš viso	940,0	Netaikoma	940,0	425,3	463,0	4,2	Netaikoma	892,5

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁷⁸ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

⁷⁹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

⁸⁰ Tarybos reglamento (ES) Nr. 559/2014 1 priedo 15 straipsnis ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė

3.5.14. 2021 m. pabaigoje BJ buvo įsipareigojusi skirti 425,5 milijono eurų, arba 95 % nuo 450 milijonų eurų didžiausio ES įnašo, skirta pasirašytiems 7 BP susitarimams dėl dotacijų. Iš šios sumos apie 3,0 milijono eurų (arba 0,7 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Privatieji partneriai skyrė tokius pačius nepiniginius įnašus. Bendrosios įmonės 2021 m. turimo 7 BP projektų mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis sudarė 97,8 %. 2021 m. BJ beveik neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus BJ buvo paskelbusi iki 2014 m. pabaigos.

Programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymas

3.5.15. 3.5.3 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BJ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.5.3 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BJ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (RTD GD)	665,0	0,0	665,0	545,5	0,0	0,0	0,0	545,5
Privatieji nariai	95,0	285,0	380,0	11,4	38,6	51,3	1 039,0	1 140,3
Iš viso	760,0	285,0	1 045,0	556,9	38,6	51,3	1 039,0	1 685,8

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

3.5.16. Žemą patvirtintų privačių narių nepiniginių įnašų pagrindinei veiklai lygį (38,6 milijono eurų) lėmė tai, kad BJ juos patvirtina vėlesniame programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo etape, atlikus projektų galutinį mokėjimą ir parengus būtinus finansinių ataskaitų sertifikatus (FAS).

3.5.17. Kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą apie BJ pasiekimus, būtina atsižvelgti ir į dabartinį BJ narių veiklos pareigų lygį. 2021 m. pabaigoje BJ buvo visiškai įsipareigojusi skirti 646 milijonus eurų iš didžiausio ES įnašo, skirta pagal programą „Horizontas 2020“ pasirašytiems susitarimams dėl dotacijų ir sutartims. Iš šios sumos apie 112,6 milijono eurų (arba 17,8 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Kita vertus, privatieji nariai teisiškai įsipareigojo skirti 158,3 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė

3.5.18. BĮ 2021 m. įsipareigojimų ir mokėjimų biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektams, įvykdymo lygis atitinkamai buvo 98 % ir 87,8 %.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.5.19. Kalbant apie 7 BP tarpinius ir galutinius mokėjimus, pažymėtina, kad BĮ atlieka *ex post* auditus paramos gavėjų patalpose, o programos „Horizontas 2020“ mokėjimų atveju už *ex post* auditus atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis 2021 m. pabaigoje turėtais *ex post* audito rezultatais, BĮ pranešė apie BP 7 projektų reprezentatyvųjį klaidų lygį (2,0 %) ir likutinį klaidų lygį (1,0 %) ⁸¹, taip pat programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvųjį klaidų lygį (2,16 %) ir likutinį klaidų lygį (1,3 %) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai) ⁸².

3.5.20. Siekdami įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai į imtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų lygius ⁸³. Vienu atveju nustatėme ir kiekybiškai įvertinome klaidą, atsiradusią dėl to, kad dėl kanceliarinės klaidos buvo deklaruotos per didelės personalo išlaidos, o kitu atveju – sisteminį kiekybiškai neįvertinamą kontrolės trūkumą, susijusį su tuo, kad paramos gavėjas neatliko projekto darbo valandų patvirtinimo procedūros.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.5.21. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

⁸¹ Švariojo vandenilio BĮ 2021 m. metinė veiklos ataskaita, 4.3 skyrius.

⁸² Švariojo vandenilio BĮ 2021 m. metinė veiklos ataskaita, 4.3 skyrius.

⁸³ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2020	BĮ administracinis biudžetas valdomas kaip atskiras biudžetas (tai reiškia, kad įsipareigojimų biudžeto suma skiriasi nuo mokėjimų biudžeto sumos), o ankstesnių metų nepanaudoti mokėjimų asignavimai turėtų būti atnaujinti tik tokiu atveju, jeigu metų mokėjimų asignavimų nepakanka tų metų sutartiniais įsipareigojimams padengti. Dėl BĮ praktikos atnaujinti nepanaudotus ankstesnių metų mokėjimų asignavimus tiek, kiek tai susiję su neįvykdytais administraciniais įsipareigojimais, susikaupia nepanaudotų mokėjimų asignavimų. Šią praktiką dar labiau pablogino COVID-19 pandemijos poveikis planuojamoms IT, komunikacijos, misijų, susirinkimų, renginių ir kitų paslaugų išlaidoms, todėl BĮ administracinio biudžeto įvykdymo lygis buvo žemas (2 antraštinės dalies infrastruktūros ir komunikacijos išlaidos sudarė apie 3 % viso BĮ turimo mokėjimų biudžeto). Šis administracinis biudžetas 2020 m. pabaigoje sudarė 56 %.	Užbaigtas
2020	2020 m. balandžio mėn. BĮ pradėjo atvirą viešųjų pirkimų procedūrą dėl preliminarosios sutarties, susijusios su trečiojo projekto etapo, kuriuo siekiama sukurti H2 sertifikavimo schemą, kad būtų užtikrinta atitiktis peržiūrėtai Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvai (RED II), įgyvendinimu⁸⁴. Nors konsorciumas, kuris jau įgyvendino pirmuosius du projekto etapus, turėjo žinių pranašumą, BĮ naudojo atvirą viešųjų pirkimų procedūrą trečiajam projekto etapui įgyvendinti. Todėl tas konsorciumas, kuriam talkino tas pats	N. d.

⁸⁴ Direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija).

Švariojo vandenilio bendroji įmonė

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
	koordinadorius, kuris jau buvo įgyvendinęs ankstesnius du etapus, buvo vienintelis pasiūlymą pateikęs kandidatas. Jo pateiktas finansinis pasiūlymas buvo artimas konkurso specifikacijose numatyta didžiausiai įvertintai sutarties vertei. Žinių pranašumo sąlygomis taikant atvirą viešųjų pirkimų procedūrą nebuvo galima visapusiškai įrodyti, kad siekiama geriausio kainos ir kokybės santykio. Siekiant padidinti konkurenciją ir sudaryti sąlygas geriau įvertinti rinkos kainą, BĮ raginama atlikti preliminarų rinkos tyrimą dėl kainų ir konsultuotis su kitomis vandenilio rinkoje veikiančiomis įmonėmis.	
2020	BĮ maždaug 2,5 metų laikotarpiui „su paslaugomis susijusių žinių valdymo“ funkcijai naudojo laikinojo įdarbinimo agentūrų darbuotojus. Tačiau, pagal Komisijos preliminarąją sutartį dėl laikinųjų paslaugų, laikinojo įdarbinimo agentūrų darbuotojai gali dirbti tik vienkartinio arba laikino pobūdžio biuro darbą, susijusį su itin padidėjusiu darbo krūviu ir (arba) ar vienkartinę veiklą, arba jie gali užimti laisvą darbo vietą, kol bus įdarbintas nuolatinis darbuotojas. BĮ praktikoje šio principo nesilaikoma ir sukuriama nuolatinė pareigybė, kuri papildo personalo etatų planuose jau numatytą tokių pareigybių skaičių.	Užbaigtas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.5.11

Bendrosios įmonės kolektyviai prašė Komisijos paaiškinimų ir gairių dėl Audito Rūmų išvados. Esame atviri ir pasirengę išspręsti šį klausimą vadovaudamiesi Komisijos tarnybų rekomendacijomis.

3.5.12

Dėl darbdavio mokamos pensijų įmokos dalies, Švariojo vandenilio BĮ laikysis Komisijos tarnybų nurodymų. Vis dėlto, reikia pažymėti, kad bendrosios įmonės jau sudarė savo daugiametį biudžetą pagal visas administracinėms išlaidoms skirtas pajamas, kaip nustatyta Bendrajame pagrindiniame akte (BPA). Kadangi BPA nustatytas didžiausias šių pajamų lygis ir jo negalima viršyti, galutinis sprendimas dėl mokėtinės pensijų įmokos gali turėti labai didelį poveikį BĮ gebėjimui įvykdyti suplanuotą veiklą ir susijusioms išlaidoms.

3.6. Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST BĮ)

Įvadas

3.6.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL) buvo įsteigta pagal programą „Horizontas 2020“ 2014 m. gegužės mėn. laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d.⁸⁵ ECSEL pakeitė bendrąsias įmones ENIAC ir ARTEMIS, kurios nustojo veikti 2014 m. birželio 26 d., ir perėmė jų teises ir pareigas. 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama [Bazinių skaitmeninių technologijų \(BST\) BĮ](#), kuri pakeičia ECSEL⁸⁶.

3.6.2. BST BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, valdantis mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, kuria siekiama sustiprinti ES strateginį savarankiškumą elektroninių komponentų ir sistemų sektoriuje. Jos narės steigėjos yra ES, kuriai atstovauja Komisija, [dalyvaujančiosios valstybės](#) ir trys pramonės asociacijos: Europos išmaniųjų sistemų integravimo asociacija („EPoSS“), Europos nanoelektronikos veiklos asociacija (AENEAS) ir pramonės asociacija INSIDE, atstovaujančios mikroelektronikos ir nanoelektronikos, išmaniųjų integruotų sistemų ir įterptųjų ir (arba) kibernetinių fizinių sistemų suinteresuotiesiems subjektams.

⁸⁵ 2014 m. gegužės 6 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 561/2014](#), kuriuo įsteigiama bendroji įmonė ECSEL.

⁸⁶ 2021 m. lapkričio 19 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/2085](#), kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

3.6.3. 3.6.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BJ skaičiai.**3.6.1 lentelė. Pagrindiniai BJ skaičiai**

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	155,8	137,4
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	212,4	209,0
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	199,3	215,8
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	214,0	218,3
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	29	29

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BJ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.6.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BJ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BJ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BJ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.6.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas 151 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.6.6. Mes auditavome:

- a) BST BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės⁸⁷ ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁸⁸, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.6.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BST BĮ finansinėse ataskaitose BST BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

⁸⁷ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

⁸⁸ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.6.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.6.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.6.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.6.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį⁸⁹. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, BST BĮ (ir jos pirmtakė BĮ ECSEL) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

⁸⁹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

3.6.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti⁹⁰. Dalyvaujančiųjų valstybių įnašai, grynaisiais pinigais, kurie nėra paskirstomi per ES biudžetą, taip pat laikomi ne ES pajamomis. BST atveju ši procentinė dalis yra 50,1 %, arba maždaug 243 904 eurai per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų⁹¹ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte⁹² nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 243 417 eurų darbdavio įnašą (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

7 BP biudžeto vykdymas

3.6.13. 2014 m. birželio 26 d. BĮ pakeitė bendrąsias įmones ENIAC ir ARTEMIS ir perėmė jų veiklos pagal 7 BP įgyvendinimą.

3.6.14. 2021 m. pabaigoje BĮ finansiškai užbaigė visus vykdomus 7 BP projektus. Remiantis visomis pagal 7 BP vykdomos veiklos, dėl kurios pasirašyti susitarimai, išlaidomis ir faktiniais mokėjimais, kuriuos BĮ (ir jos pirmtakės ENIAC, ARTEMIS ir ECSEL) atliko šiai veiklai bendrai finansuoti, apskaičiuoti galutiniai narių įnašai yra tokie: ES – 564,3 milijono eurų, dalyvaujančiųjų valstybių – 812,5 milijono eurų ir privačiųjų narių nepiniginiai įnašai – 2 202,4 milijono eurų.

⁹⁰ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

⁹¹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

⁹² Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

Programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymas

3.6.15. 3.6.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.6.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (CNECT GD)	1 185,0	Netaikoma	1 185,0	1 058,1	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	1 058,1
Privatieji nariai	1 657,5	Netaikoma	1 657,5	22,2	300,6	968,2	Netaikoma	1 291,0
Dalyvaujančiosios valstybės (2)	1 170,0	Netaikoma	1 170,0	450,2	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	450,2
Iš viso	4 012,5	Netaikoma	4 012,5	1 530,5	300,6	968,2	Netaikoma	2 799,3

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

2) Dalyvaujančiosios valstybės savo įnašus moka tiesiogiai paramos gavėjams.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.6.16. Kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą apie BĮ pasiekimus, būtina atsižvelgti ir į dabartinį BĮ narių veiklos pareigų lygį. 2021 m. pabaigoje BĮ buvo visiškai įsipareigojusi skirti 1 170 milijonų eurų iš didžiausio ES įnašo, skirtą pagal programą „Horizontas 2020“ pasirašytiems susitarimams dėl dotacijų. Iš šios sumos apie 190,3 milijono eurų (arba 16,6 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais.

3.6.17. BĮ mokėjimų biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektams, įvykdymo lygis 2021 m. buvo 85 %. 2021 m. BĮ beveik neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus BĮ buvo paskelbusi iki 2020 m. pabaigos.

3.6.18. Apskaičiuota, kad 2021 m. pabaigoje galimi galutiniai privačiųjų narių nepiniginiai įnašai pagrindinei veiklai pagal programą „Horizontas 2020“ sudarė 1 594,2 milijono eurų. Pažymėtina, kad BĮ gali apskaičiuoti ir patvirtinti faktinę privačiųjų narių nepiniginių įnašų sumą tiek BĮ, tiek dalyvaujančiosioms valstybėms atlikus visus mokėjimus ir gavus visus projekto pabaigos sertifikatus ir susijusią informaciją. Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad 2021 m. pabaigoje buvo užbaigti tik keli programos „Horizontas 2020“ projektai, patvirtinti pramonės narių nepiniginiai įnašai sudarė 300,6 milijono eurų. 2021 m. pabaigoje, remiantis BĮ valdybos patvirtinta *prorata temporis* metodika, apskaičiuoti suminiai (dar nepatvirtinti) privačiųjų narių nepiniginiai įnašai sudarė 968,2 milijono eurų.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

3.6.19. 2021 m. pabaigoje dalyvaujančiosios valstybės pasirašė sutartinius įsipareigojimus, kurių vertė – 1 106,2 milijono eurų⁹³, ir iš viso deklaravo 450,2 milijono eurų vertės finansinius įnašus, kuriuos jos tiesiogiai išmokėjo savo remiamų programos „Horizontas 2020“ projektų nacionaliniams paramos gavėjams. Dalyvaujančiųjų valstybių finansinio įnašo ir ES finansinio įnašo 1 058,1 milijono eurų dydžio skirtumas 2021 m. pabaigoje susidarė dėl to, kad dauguma dalyvaujančiųjų valstybių savo išlaidas, susijusias su BĮ, pripažįsta ir deklaruoja tik užbaigusios savo remiamas programos „Horizontas 2021“ projektus.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.6.20. Administraciniai susitarimai, kuriuos bendrosios įmonės ARTEMIS ir ENIAC sudarė su nacionalinėmis finansavimo institucijomis (NFI), tebegalioja ir joms susijungus į BĮ ECSEL. Pagal šiuos susitarimus, bendrųjų įmonių ARTEMIS ir ENIAC *ex post* audito strategijos iš esmės buvo grindžiamos NFI pareiga atlikti projektų išlaidų deklaracijų auditą⁹⁴. NFI naudojamos metodikos ir procedūros yra labai skirtingos, todėl BĮ ECSEL negali apskaičiuoti 7 BP mokėjimų bendro patikimo klaidų lygio svertinio vidurkio ar likutinio klaidų lygio. Kadangi 2021 m. visi BĮ mokėjimai, skirti likusiems 7 BP projektams užbaigti, sudarė tik 0,6 milijono eurų, arba 0,4 % visų veiklos mokėjimų, 2021 m. jie nesudarė reikšmingų klaidų rizikos.

3.6.21. Kalbant apie programos „Horizontas 2020“ mokėjimus, *ex post* auditus atlieka Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis 2021 m. pabaigoje savo turėtais audito rezultatais, BĮ pranešė apie programos „Horizontas 2021“ projektų reprezentatyvų klaidų lygį (2,2 %) ir likutinį klaidų lygį (1,2 %)⁹⁵.

3.6.22. Siekdami įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai įimtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų

⁹³ Šis dydis apskaičiuotas remiantis BĮ viešojo sektoriaus institucijų tarybos finansavimo sprendimais dėl 2014–2020 m. kvietimų teikti pasiūlymus.

⁹⁴ Pagal ARTEMIS ir ENIAC patvirtintas *ex post* audito strategijas, BĮ privalo bent kartą per metus įvertinti, ar iš valstybių narių gauta informacija suteikiamas pakankamas patikinimas dėl atliktų operacijų tvarkingumo ir teisėtumo.

⁹⁵ BST BĮ 2021 m. metinė veiklos ataskaita, 8.2.3 skyrius.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

lygius⁹⁶. Dviem atvejais nustatėme ir kiekybiškai įvertinome klaidas, atsiradusias dėl deklaruotų per didelių personalo išlaidų.

Nauja centralizuota dalyvaujančiųjų valstybių finansinių įnašų valdymo sistema

3.6.23. Remdamasi programos „Europos horizontas“ pagrindų reglamentu ir Bendroju pagrindiniu aktu, BĮ privalo įdiegti naują centralizuotą valdymo procesą – centrinio finansinių įnašų valdymo (CFJV) sistemą, skirtą dalyvaujančiųjų valstybių finansiniams įnašams valdyti.

3.6.24. Pagal šią planuojamą CFJV sistemą, kiekviena dalyvaujančioji valstybė gali pasirinkti projekto lygmeniu mokėti BĮ atitinkamus finansinius įnašus, skirtus joje įsisteigusiems paramos gavėjams. Šio proceso metu kiekviena dalyvaujančioji valstybė turi veto teisę visais klausimais, susijusiais su jos BĮ sumokėtų nacionalinių finansinių įnašų, skirtų joje įsisteigusiems pareiškėjams, naudojimu. Tai daroma laikantis ES finansinių ir konkurencijos taisyklių. Taip dalyvaujančioji valstybė, remdamasi nacionaliniais strateginiais prioritetais, gali nuspręsti, ar remti atrinkto ir patvirtinto mokslinių tyrimų ir inovacijų projekto nacionalinį paramos gavėją, ar ne.

3.6.25. Kita vertus, BĮ turės atlikti bendrojo finansavimo mokėjimus visoms dalyvaujančiosioms valstybėms, kurios nusprendžia pavesti BĮ savo finansinius įnašus. Ji turės valdyti ir stebėti du alternatyvius administracinių susitarimų su dalyvaujančiosiomis valstybėmis rėmimo procesus. Kiekvienos dalyvaujančiosios valstybės nacionalinė finansavimo institucija (NFI) turi pasirašyti administracinį susitarimą su BĮ, pavesti BĮ mokėti nacionalinius įnašus arba koordinuoti nacionalinius lėšų pervedimo susitarimus dėl mokėjimų paramos gavėjams ir ataskaitų dėl įnašų teikimo.

3.6.26. Pažymime, kad Komisija neįvertino, kiek papildomų išteklių BĮ reikės planuojamai CFJV sistemai įgyvendinti, ir neįtraukė jų į pradinę BĮ personalo išteklių sąmatą, susijusią su programos „Europos horizontas“ įgyvendinimu. Šis planavimo stygius diegiant CFJV sistemą kartu su darbuotojų padėtimi ir IT priemonių bei paramos trūkumas gali neigiamai paveikti BĮ programų įgyvendinimą ir su kitų narių įnašais

⁹⁶ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

susijusių tikslų pasiekimą. Jei CFJV turės būti valdoma rankiniu būdu, reikės daug žmogiškųjų išteklių.

Pastaba dėl kitų klausimų

BĮ žmogiškųjų išteklių padėtis

3.6.27. Remiantis Komisijos pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas Bendrasis pagrindinis aktas⁹⁷, BST BĮ bus pertvarkyta į būsimą Lustų BĮ, kuriai bus suteikti nauji įgaliojimai, susiję su Europos lustų iniciatyvos įgyvendinimu pagal naują 2021–2027 m. DFP. Taigi BĮ rems novatorišką naujos kartos puslaidininkų technologijų, kurios turėtų sustiprinti ES lustų gamybos pajėgumus, kūrimą. Pagal šį pasiūlymą, įgyvendindama naują 2021–2027 m. DFP, BĮ vykdys maždaug 10,9 milijardo eurų vertės projektus ir turėtų įdarbinti dar 19 darbuotojų, kad iki 2025 m. būtų pasiektas planuotas 50 statutinių darbuotojų skaičius. Kadangi 2021 m. pabaigoje BĮ dirbo tik 29 darbuotojai (13 laikinųjų darbuotojų ir 16 sutartininkų), be naujų administracinių ir veiklos procesų, kuriuos dar reikia parengti, valdydama šiuos naujus įdarbinimo procesus, ji gali susidurti su dideliais iššūkiais žmogiškųjų išteklių srityje.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.6.28. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių pastabas, apžvalga.

⁹⁷ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo keičiamos Reglamento (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, nuostatos, susijusios su Lustų bendrąja įmone, COM(2022) 47 *final*, 2022 02 08.

Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (BST)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	Nei BJ 2020 m. negalutinėse metinėse finansinėse ataskaitose, nei 2020 m. biudžeto ir finansų valdymo ataskaitoje nepateikiami įvertinti: — dalyvaujančiųjų valstybių narių finansiniai įnašai į ARTEMIS ir ENIAC vykdomus 7 BP projektus ir — mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros organizacijų, dalyvaujančių įgyvendinant ARTEMIS ir ENIAC 7 BP projektus, nepiniginiai įnašai.	Užbaigtas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.6.11 ir 3.6.12

Bendradarbiaudama su atitinkamomis Komisijos tarnybomis BST BĮ nori išspręsti šį klausimą ir užtikrinti, kad jis atitiktų visus taikomus reglamentus. Atsižvelgdama į bendrą visų bendrųjų įmonių prašymą Komisijos tarnyboms, 2022 m. birželio mėn. Komisija parengė bendrųjų įmonių darbdavio įmokų į pensijų sistemą apskaičiavimo gaires. Remdamasi šiomis gairėmis BST BĮ šiuo metu nagrinėja Komisijos pasiūlymą ir skaičiavimus, taip pat vyksta diskusijos su jos nariais dėl dalyvaujančiųjų valstybių įnašų, nes šie įnašai mokami tiesiogiai naudos gavėjams, o ne bendrajai įmonei, ir nėra susiję su administracinėmis išlaidomis. Valdyba bus laiku informuota.

3.6.26

BST BĮ neturi papildomų žmogiškųjų išteklių centrinio finansų valdymo (CFV) sistemai (naujai sudėtingai užduočiai) valdyti ir kasmet atliekant rizikos vertinimą nuolat kėlė šio nepakankamo išteklių rizikos klausimą. Bendroji įmonė prašė padidinti darbuotojų skaičių. Bendroji įmonė diegia vidaus procedūras, kad užtikrintų tinkamą CFV sistemos veikimą, ir svarsto, kaip paskirstyti reikiamus išteklius. CFV sistema gali būti pradėta diegti ne anksčiau kaip po kvietimo teikti paraiškas 2023 m. projektams.

3.6.27

Bendroji įmonė pripažįsta, kad įdarbinti papildomus 19 darbuotojų iki 2025 m., kartu vykdant naujus numatytus administracinius ir veiklos procesus, bus sunku. Svarbu patikslinti terminus, nes procesas vėlavo, ir dabar Lustų aktą planuojama priimti 2023 m. antrąjį pusmetį. Atsižvelgiant tai, pirmieji darbuotojai bus įdarbinti tik nuo 2023 m. pabaigos.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (ŽBE)

3.7. Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos (ŽBE) bendroji įmonė

Įvadas

3.7.1. Briuselyje įsikūrusi Biologinės pramonės sektorių (BPS) BĮ buvo įsteigta pagal programą „Horizontas 2020“ 2014 m. gegužės mėn. laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d.⁹⁸ 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama Žiedinės biožaliavinės ekonomikos (ŽBE) BĮ, kuri pakeičia BPS⁹⁹.

3.7.2. ŽBE yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu biologinės pramonės sektoriuje veikiantis subjektas. Nariai steigėjai yra ES, kuriai atstovauja Komisija, ir pramonės partneriai, kuriems atstovauja Biožaliavinės pramonės sektorių konsorciumas (BPS konsorciumas).

3.7.3. 3.7.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BĮ skaičiai.

3.7.1 lentelė. Pagrindiniai BĮ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	127,1	191,2
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	4,6	72,2
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	174,8	196,6
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	5,3	111,7
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	22	23

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁹⁸ 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 560/2014, kuriuo įsteigiama ŽBE BĮ.

⁹⁹ 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (ŽBE)

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.7.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BĮ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BĮ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BĮ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.7.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas **151** puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.7.6. Mes auditavome:

- a) ŽBE BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės¹⁰⁰ ir biudžeto vykdymo ataskaitos¹⁰¹, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

¹⁰⁰ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

¹⁰¹ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.7.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų ŽBE BĮ finansinėse ataskaitose ŽBE BĮ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.7.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.7.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį¹⁰². Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, ŽBE BĮ (ir jos pirmtakė BPS BĮ) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

3.7.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti¹⁰³. ŽBE BĮ atveju ši procentinė dalis yra 2,3 %, arba maždaug 8 085 eurai per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų¹⁰⁴ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte¹⁰⁵ nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 175 756 eurus darbdavio įnašą (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

¹⁰² Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹⁰³ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

¹⁰⁴ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹⁰⁵ Tarybos reglamento (ES) Nr. 560/2014 1 priedo 12 straipsnis ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymas

3.7.13. 3.7.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BJ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.7.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BJ veikla (1)	Papildoma veikla (2)	Sumažinimai	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (RTD GD)	975,0	Netaikoma	-140,0	835,0	728,2	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	728,2
Privatieji nariai (nepiniginiai įnašai ir piniginiai įnašai administracinėms išlaidoms padengti)	462,1	2 225,4	Netaikoma	2 687,5	14,6	52,2	79,9	1 646,5	1 793,2
Privatieji nariai (piniginiai įnašai veiklos išlaidoms padengti)	182,5	Netaikoma	-140,0	42,5	3,3	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	3,3
Iš viso	1 619,6	2 225,4	-280,0	3 565,0	746,0	52,2	79,9	1 646,5	2 524,6

1) IKOP ir administracinių išlaidų įnašo tikslinės reikšmės, dėl kurių susitarta BJ metiniuose darbo planuose.

2) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį. Mažiausia 1 755 milijonų eurų privačiųjų narių įnašų tikslinė reikšmė buvo padidinta iki 2 225,4 milijono eurų, kad būtų pasiektas bendras mažiausias 2 730 milijonų eurų įsipareigojimas dėl įnašo.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

3.7.14. Kalbant apie BJ veiklos pareigas 2021 m. pabaigoje, BJ buvo beveik visiškai įsipareigojusi skirti 815,8 milijono eurų nuo didžiausio ES įnašo, skirto pasirašytiems programos „Horizontas 2020“ susitarimams dėl dotacijų. Iš šios sumos apie 159,6 milijono eurų (arba 19,6 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Kita vertus, privatieji nariai teisiškai įsipareigojo teikti 266,5 milijono eurų vertės nepiniginius ir finansinius įnašus, arba 56 % BJ priimtose metinėse darbo programose nustatyto orientacinio tikslo – 475,3 milijono eurų. Kadangi visi programos „Horizontas 2020“ kvietimai teikti pasiūlymus buvo užbaigti 2020 m. pabaigoje, BJ iki programos laikotarpio pabaigos nepasiekė orientacinio su privačiais nariais susijusio tikslo.

3.7.15. BJ 2021 m. mokėjimų biudžeto, skirto programos „Horizontas 2020“ projektams, įvykdymo lygis buvo 71 %. Tai iš esmės galima paaiškinti tuo, kad dėl COVID-19 pandemijos turėjo būti sustabdyti ir (arba) pratęsti naujausi programos „Horizontas 2020“ projektai, taip pat netikėtai nutrauktas didelis programos „Horizontas 2020“ projektas po to, kai 2021 m. pagrindinis paramos gavėjas bankrutavo. 2021 m. BJ neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus ji buvo paskelbusi iki 2020 m. pabaigos.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (ŽBE)

3.7.16. 2021 m. pabaigoje pramonės nariai nurodė, kad iš viso nepiniginiai įnašai į papildomą veiklą sudarė 1 646,5 milijono eurų, arba 74 % nuo planuotos pasiekti 2 225,4 milijono eurų sumos. Tačiau patvirtinimo procesas dėl 715,6 milijono eurų, arba 43 % nurodytos sumos, nebuvo užbaigtas. Kad šis tikslas iki programos pabaigos būtų pasiektas, 2022 m. vasario mėn. BĮ valdyba patvirtino papildomus 658 milijonus eurų pramonės narių investicijų į 2022 m. veiklą, glaudžiai susijusių su BĮ strateginiais tikslais. Šis privačiųjų narių įsipareigojimas gali sumažinti BĮ riziką, kad iki programos „Horizontas 2020“ pabaigos nebus pasiektas nepiniginių įnašų papildomai veiklai tikslas.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.7.17. Kalbant apie programos „Horizontas 2020“ mokėjimus, už *ex post* auditą yra atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis iki 2021 m. pabaigos turėtais *ex post* audito rezultatais, BĮ pranešė apie programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvųjį klaidų lygį (1,9 %) ir likutinį klaidų lygį (1,2 %) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai)¹⁰⁶.

3.7.18. Siekdami įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai į imtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų lygius¹⁰⁷. Vienu atveju nustatėme ir kiekybiškai įvertinome klaidą, susijusią su deklaruotomis tiesioginėmis personalo išlaidomis asmeniui, kuris nebuvo paramos gavėjo darbuotojas ar projektui pasamdytas pagal sutartį.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.7.19. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių pastabas, apžvalga.

¹⁰⁶ ŽBE BĮ 2021 m. metinė veiklos ataskaita, 4.3 skyrius.

¹⁰⁷ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (ŽBE)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2019	2019 m. pabaigoje bendra papildomai veiklai skirta 916 milijonų eurų nepiniginių įnašų suma apėmė maždaug 216 milijonų eurų vertės nepiginius įnašus, apie kuriuos pranešta 2019 m., tačiau jų patvirtinimo procesas nebuvo užbaigtas dėl kilusios COVID-19 pandemijos.	Užbaigtas
2020	Pagal BĮ steigimo reglamentą, pramonės nariai turėtų prisidėti bent 182,5 milijono eurų grynaisiais pinigais BĮ veiklos išlaidoms padengti. Kaip ir 2020 m., pramonės nariai nemokėjo jokių papildomų piniginių įnašų BĮ veiklos išlaidoms padengti; piniginiai įnašai liko tokio paties žemo lygio (3,25 milijono eurų) kaip 2019 m. pabaigoje. Tai rodo, kad siekdama gauti šiuos įnašus BĮ susiduria su didelėmis kliūtimis ir kad iki programos „Horizontas 2020“ pabaigos ji nepasieks minimalios tikslinės reikšmės. Dėl šios priežasties Komisija (RTD GD) 140 milijonų eurų sumažino savo piniginius įnašus į BĮ. Taip smarkiai sumažinus narių įnašus kilo rizika, kad su programa „Horizontas 2020“ susijusi BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė nebus įgyvendinta.	N. d.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (ŽBE)

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2020	Iki 2020 m. pabaigos pramonės narių nepiniginiai įnašai, skirti papildomai veiklai, iš viso sudarė tik 53 % minimalios 1 755 milijonų eurų sumos, nustatytos BĮ steigimo reglamente. Be to, 2020 m. pabaigoje pramonės nariai pranešė apie pagrindinei veiklai skirtus 95,7 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus iš 433 milijonų eurų sumos, kurią įsipareigota skirti pagal visus paskelbtus programos „Horizontas 2020“ kvietimus. Tokia padėtis rodo didelę riziką, kad iki programos „Horizontas 2020“ pabaigos, BĮ nepasieks jos steigimo reglamente ir priimtuose metiniuose darbo planuose nustatytų tikslinių verčių, susijusių su jos pramonės narių nepiniginiais įnašais.	Vykdomas
2020	BĮ 2020 m. kvietimų teikti paraiškas koncepcija neužtikrino visapusiškos keturių strateginių parodomųjų temų aprėpties, kaip numatyta BĮ darbo plano mokslinių tyrimų darbotvarkėje. Su viena parodomąja tema susiję pasiūlymai, kurie atitiko reikalavimus ir surinko daugiausia balų, turėjo būti atmesti dėl kitos parodomosios temos, dėl kurios buvo priimti keli bendrojo finansavimo pasiūlymai.	N. d.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (ŽBE)

Bendrosios įmonės atsakymas

3.7.11 ir 3.7.12

ŽBE BĮ nori ir yra pasirengusi išspręsti šį klausimą bendradarbiaudama su Komisijos tarnybomis. Bendrosios įmonės kartu paprašė Komisijos pateikti paaiškinimus ir rekomendacijas dėl Audito Rūmų nustatyto fakto.

3.7.14

Žemesnę nei numatytą metinėse darbo programose nepiniginių įnašų sumą susitarimuose dėl dotacijų daugiausia lėmė tai, kad ŽBE BĮ gali vykdyti tik atvirus kvietimus teikti pasiūlymus, todėl laikui bėgant padidėjo bendrai skiriamas finansavimas paramos gavėjams, kurie nepriklauso BPS privačių ŽBE BĮ narių konsorciui. Kadangi atrinktieji paramos gavėjai neprivalo prisijungti prie BPS konsorciumo, vertindama nustatytą BĮ nepiniginių įnašų rodiklio įgyvendinimą, ŽBE BĮ negalėjo atsižvelgti į jų įnašus.

3.8. Europos geležinkelių bendroji įmonė („EU-Rail“)

Įvadas

3.8.1. Briuselyje įsikūrusi BĮ „Shift2Rail“ (S2R) buvo įsteigta pagal programą „Horizontas 2020“ 2014 m. birželio mėn. laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d.¹⁰⁸ 2021 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Bendrąjį pagrindinį aktą, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama [Europos geležinkelių BĮ \(„EU-Rail“\)](#), kuri pakeičia S2R¹⁰⁹.

3.8.2. „EU-Rail“ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, vykdamas su moksliniais tyrimais ir inovacijomis geležinkelių sektoriuje susijusią veiklą. Jos nariai steigėjai yra ES, kuriai atstovauja Komisija, ir geležinkelių pramonės partneriai (pagrindiniai suinteresuotieji subjektai, įskaitant geležinkelių įrangos gamintojus, geležinkelių bendroves, infrastruktūros valdytojus ir mokslinių tyrimų centrus).

3.8.3. [3.8.1 lentelėje](#) pateikiami pagrindiniai BĮ skaičiai.

3.8.1 lentelė. Pagrindiniai BĮ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	42,7	72,5
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	1,2	77,9
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	68,4	75,8
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	13,6	84,1
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	19	24

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

¹⁰⁸ 2014 m. birželio 16 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 642/2014](#), kuriuo įsteigiama BĮ „Shift2Rail“.

¹⁰⁹ 2021 m. lapkričio 19 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/2085](#), kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.8.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BĮ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BĮ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BĮ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.8.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas **151** puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.8.6. Mes auditavome:

- a) BĮ „EU-Rail“ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusio finansinių metų finansinės būklės¹¹⁰ ir biudžeto vykdymo ataskaitos¹¹¹, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

¹¹⁰ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

¹¹¹ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.8.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BJ „EU-Rail“ finansinėse ataskaitose BJ „EU-Rail“ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.8.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.8.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį¹¹². Kadangi Komisija šių išlaidų „EU-Rail“ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, „EU-Rail“ (ir jos pirmtakė S2R) tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

3.8.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti¹¹³. „EU-Rail“ atveju ši procentinė dalis yra 3,8 %, arba maždaug 10 445 eurai per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų¹¹⁴ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau Bendrajame pagrindiniame akte¹¹⁵ nurodyta, kad administracines išlaidas kasmet lygiomis dalimis padengia ES ir kiti nariai. BĮ siūloma kasmet skirti apie 137 435 eurus darbdavio įnašą (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

¹¹² Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹¹³ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

¹¹⁴ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹¹⁵ Tarybos reglamento (ES) Nr. 642/2014 1 priedo 15 straipsnis ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 28 straipsnis.

Europos geležinkelių bendroji įmonė („EU-Rail“)

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Programos „Horizontas 2020“ biudžeto vykdymas

3.8.13. 3.8.2 lentelėje pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal programą „Horizontas 2020“, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

3.8.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla	Papildoma veikla (1)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (MOVE GD)	398,0	0,0	398,0	339,2	0,0	0,0	0,0	339,2
Privatieji nariai	350,0	120,0	470,0	10,5	179,1	96,4	208,8	494,8
Iš viso	748,0	120,0	868,0	349,7	179,1	96,4	208,8	834,0

1) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.8.14. 2021 m. balandžio mėn. po paskiausio 2021 m. metinio BĮ darbo plano pakeitimo BĮ paskelbė paskutinį atvirą kvietimą teikti pasiūlymus pagal programą „Horizontas 2020“, kad būtų užbaigta BĮ inovacijų programa „Tvariam ir patraukliam Europos krovinių vežimui skirtos technologijos“. Paskelbusi šį kvietimą, 2021 m. pabaigoje BĮ buvo beveik visiškai įsipareigojusi skirti 385,5 milijono eurų nuo didžiausio ES įnašo, skirtą pagal programą „Horizontas 2020“ pasirašytiems susitarimams dėl dotacijų. Iš šios sumos apie 96,4 milijono eurų (arba 25 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais. Kita vertus, privatieji nariai teisiškai įsipareigojo skirti 572,6 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus.

3.8.15. BĮ įvykdė 100 % savo 2021 m. įsipareigojimų biudžeto, numatyto programos „Horizontas 2020“ projektams. Esamo BĮ 2021 m. veiklos mokėjimų biudžeto, įskaitant nepanaudotus ir perskirstytus veiklos asignavimus, įvykdymo lygis sumažėjo iki 61 % (2020 m. – 76 %). Šią situaciją daugiausia lėmė prasta paramos gavėjų techninių ataskaitų kokybė ir (arba) tai, kad paramos gavėjų reikėjo prašyti pateikti papildomų įrodymų, patvirtinančių pasiektus projektų rezultatus. Dauguma BĮ mokėjimų yra vienkartinės išmokos, mokamos už projektų darbo paketus, kuriuos tinkamai įgyvendino keletas paramos gavėjų. Todėl vieno paramos gavėjo vėlavimas turi įtakos visos su darbo paketu susijusios vienkartinės išmokos mokėjimui.

Europos geležinkelių bendroji įmonė („EU-Rail“)

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.8.16. Kalbant apie programos „Horizontas 2020“ mokėjimus, už *ex post* auditą yra atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba. Remiantis 2020 m. pabaigoje turėtais *ex post* audito rezultatais, BĮ pranešė apie programos „Horizontas 2021“ projektų reprezentatyvų klaidų lygį (2,3 %) ir likutinį klaidų lygį (1,6 %) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai)¹¹⁶.

3.8.17. Siekdami įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, atlikome atsitiktinai į imtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintume *ex post* audito klaidų lygius¹¹⁷. Su į imtį įtrauktais BĮ paramos gavėjais susijusių klaidų ar kontrolės trūkumų nenustatėme.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.8.18. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių pastabas, apžvalga.

¹¹⁶ BĮ „EU-Rail“ 2021 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 4.3 skyrius.

¹¹⁷ Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas lankantis pas paramos gavėjus, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.

Europos geležinkelių bendroji įmonė („EU-Rail“)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	Valdybos sprendime Nr. 07/2018, kuriuo priimamos BĮ organams taikytinos interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisyklės, reikalaujama, kad atnaujinti BĮ valdybos narių gyvenimo aprašymai ir interesų konfliktų deklaracijos būtų skelbiami BĮ interneto svetainėje. Tačiau informaciją tinkamai pateikė tik keli valdybos nariai, todėl iki 2020 m. pabaigos buvo galima paskelbti tik pusę gyvenimo aprašymų ir nė vienos interesų konflikto deklaracijos.	Užbaigtas

Bendrosios įmonės atsakymas

3.8.12

„EU-Rail“ sutinka mokėti darbdavio mokamas pensijos įmokas pagal Komisijos tarnybų pateiktus skaičiavimus, kai tik bus patvirtinti de-jure aspektai ir Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras (PMO) išrašys sąskaitas faktūras. Nors neturime įgaliojimų pripažinti, kad Komisijos tarnybų apskaičiavimo metodas prieštarauja nurodytoms Bendrojo pagrindinio akto (BPA) nuostatoms, „EU-Rail“ yra pasirengusi ir suinteresuota išspręsti šį klausimą bendradarbiaudama su Komisijos tarnybomis.

BPA 28 straipsnyje nustatyta, kad BĮ veiklos išlaidos padengiamos ES ir privačiųjų narių finansiniais įnašais. Bendrosios įmonės nuomone, tai prieštarauja Tarnybos nuostatų 83 straipsnio 2 daliai, kuria grindžiamas ES įstaigų (agentūrų) darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą iš pajamų apskaičiavimas.

3.8.15

2021 m. BĮ sėkmingai atliko daugiau kaip 70 mokėjimų, susijusių su veiklai skirtais konkursais ir susitarimais dėl dotacijos, kurių bendra suma siekia 39,3 mln. EUR. BĮ akcentavo valdybai naudos gavėjų teikiamų ataskaitų kokybės svarbą ir būtinybę naudos gavėjams ir (arba) rangovams laikytis nustatytų terminų. 2021 m. lapkričio mėn. ji informavo valdybą apie tai, kad dėl naudos gavėjų vėlavimo pateikti mokėjimo prašymus ir pagrindinius dokumentus metų pabaigoje nebus panaudota maždaug 17,5 mln. EUR mokėjimų asignavimų. Galiausiai, BĮ turėjo perkelti šią nepanaudotą asignavimų sumą, kad jie vėl būtų įtraukti į 2022 m. mokėjimų asignavimus. BĮ nuomone, taip perskirsčiusi asignavimus, ji pasiekė, kad būtų įgyvendinta 84 proc. veiklai skirtų asignavimų (3 antraštinės dalies).

3.9. Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

Įvadas

3.9.1. Liuksemburge įsikūrusi [Europos našiosios kompiuterijos \(„EuroHPC“\)](#) BĮ įsteigta 2018 m. spalio mėn. laikotarpiui iki 2026 m. gruodžio 31 d.¹¹⁸ Ji savarankiškai pradėjo veikti 2020 m. rugsėjo 23 d. 2021 m. liepos mėn. Taryba priėmė naują steigimo reglamentą, kuriuo pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą BĮ veiklos laikotarpis pratęsiamas iki 2033 m. gruodžio 31 d.¹¹⁹

3.9.2. „EuroHPC“ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, sudarantis sąlygas telkti ES, dalyvaujančiųjų šalių ir privačiųjų partnerių išteklius našiosios kompiuterijos plėtrai Europoje. Jos nariai steigėjai yra ES, kuriai atstovauja Komisija, [dalyvaujančiosios valstybės](#) ir du privatieji partneriai, kuriems atstovauja asociacija „Europos našiosios kompiuterijos technologijų platforma“ (ETP4HPC) ir Didžiųjų duomenų vertės asociacija (BDVA). 2021 m. pabaigoje BĮ valdyba priėmė trečiojo privačiojo partnerio – Europos kvantinės pramonės konsorciumo (angl. *European Quantum Industry Consortium*, „QuIC“) – narystės prašymą.

¹¹⁸ 2018 m. rugsėjo 28 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2018/1488](#) dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės sukūrimo.

¹¹⁹ 2021 m. liepos 13 d. [Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/1173](#) dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1488.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

3.9.3. 3.9.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BJ skaičiai.

3.9.1 lentelė. Pagrindiniai BJ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	207,5	181,5
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	722,4	509,1
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	348,2	181,5
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	753,4	509,1
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	15	11

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BJ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.9.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BJ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BJ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BJ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

3.9.5. Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas 151 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.9.6. Mes auditavome:

- a) BĮ „EuroHPC“ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės¹²⁰ ir biudžeto vykdymo ataskaitos¹²¹, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.9.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ „EuroHPC“ finansinėse ataskaitose BĮ „EuroHPC“ finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

¹²⁰ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

¹²¹ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.9. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.9.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.9.11. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį¹²². Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, „EuroHPC“ tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

¹²² Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

3.9.12. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti¹²³. Dalyvaujančiųjų valstybių įnašai, grynaisiais pinigais, kurie nėra paskirstomi per ES biudžetą, taip pat laikomi ne ES pajamomis. „EuroHPC“ atveju ši procentinė dalis yra 41,2 %. Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos nuostatų¹²⁴ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašą į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau „EuroHPC“ įstatuose¹²⁵ nurodyta, kad ES turėtų padengti 100 % BĮ administracinių išlaidų. Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Programos „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) biudžeto vykdymas

3.9.13. *3.9.2 lentelėje* pateikiama narių įnašų, skirtų BĮ veiklai pagal programas „Horizontas 2020“ ir EITP, apžvalga 2021 m. pabaigoje.

¹²³ Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

¹²⁴ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹²⁵ Tarybos reglamento (ES) 2021/1173 1 priedo 22 konstatuojamoji dalis ir 15 straipsnis.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

3.9.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ ir EITP skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2021 m. gruodžio 31 d.)				
	BĮ veikla (1)	Papildoma veikla (2)	Iš viso	Grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai	Iš viso
ES (CNECT GD)	536,0	Netaikoma	536,0	307,0	0,0	0,0	Netaikoma	307,0
Dalyvaujančiosios valstybės	486,0	Netaikoma	486,0	120,3	0,0	13,0	Netaikoma	133,3
Privatieji nariai	422,0	Netaikoma	422,0	0,0	0,0	4,2	Netaikoma	4,2
Iš viso	1 444,0	Netaikoma	1 444,0	427,3	0,0	17,2	Netaikoma	444,5

1) ES įnašas apima 100 milijonų eurų, skirtų pagal EITP programą.

2) Papildoma veikla nėra įtraukta į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.9.14. 2021 m. pabaigoje privatieji nariai buvo pranešę tik apie 4,2 milijono eurų vertės nepiniginius įnašus. Tačiau tą dieną BĮ jau buvo visiškai įsipareigojusi skirti 180 milijonų eurų sumą programos „Horizontas 2020“ mokslinių tyrimų ir inovacijų dotacijoms pagal 50 % bendrojo finansavimo normą finansuoti. Tai minimali tikslinė suma, nustatyta BĮ steigimo reglamente¹²⁶. Dalyvaujančiosios valstybės finansuoja likusius 50 % visų projektų išlaidų, o privatieji partneriai tik prisideda prie tos dalies, kuri viršija maksimalias tinkamas finansuoti dotacijų veiksmų išlaidas. Todėl esama didelės rizikos, kad iki dotacijų projektų įgyvendinimo pabaigos BĮ neįvykdys 420 milijonų eurų privačiųjų narių įnašų sumos tikslo, kaip nustatyta BĮ steigimo reglamente.

3.9.15. 2021 m. liepos mėn. Taryba priėmė naują „EuroHPC“ steigimo reglamentą. Pagal šį reglamentą, BĮ turės įgyvendinti 7 milijardų eurų vertės projektus; 3,1 milijardo eurų iš šios sumos turėtų būti pritraukta iš dalyvaujančiųjų valstybių, o 900 milijonų eurų – iš privačiųjų narių piniginių ir nepiniginių įnašų forma. Tai gerokai daugiau, palyginti su ankstesne DFP, pagal kurią BĮ turi įgyvendinti maždaug 1,4 milijardo eurų vertės projektus. Taigi gerokai padidėja rizika, kad BĮ nepasieks naujajame steigimo reglamente nustatytų įnašų, kuriuos turi skirti kiti nariai, tikslų.

3.9.16. Kalbant apie 2021 m. BĮ biudžetą, numatytą veiklos projektams, pažymėtina, kad veiklos (3 antraštinė dalis) įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis atitinkamai buvo 2 % ir 47 %. Labai žemą įsipareigojimų asignavimų įvykdymo lygį iš esmės galima paaiškinti tuo, kad BĮ veikla pagal naująją 2021–2027 m. DFP pavėluotai pradėta 2021 m. liepos mėn., o Komisija ir dalyvaujančiosios valstybės

¹²⁶ Tarybos reglamento (ES) 2018/1488 4 straipsnio 2 dalis.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

700 milijonų eurų BĮ pervedė 2021 m. gruodžio mėn. Prie žemo įgyvendinimo lygio taip pat prisidėjo priimančiųjų subjektų vėlavimas ir dėl pasaulinės pandemijos susidariusios pagrindinių komponentų tiekimo problemos statant pastatus (duomenų centrus), būtinus jau įsigytų superkompiuterių prieglobai ir eksploatavimui.

3.9.17. Žemą veiklos mokėjimų asignavimų panaudojimo lygį daugiausia lėmė pavėluota kai kurių naujų infrastruktūros projektų pradžia ir su tuo susiję pavėluoti 2021 m. suplanuoti išankstinio finansavimo mokėjimai, taip pat nenumatytas papildomas laikas, kurio reikėjo atlikti *ex ante* kontrolės darbui, susijusiam su rezultatais, kurie pasiekti gavus pirmąsias tarpines dotacijų išmokas programos „Horizontas 2020“ projektams įgyvendinti.

3.9.18. Kalbant apie administracinius įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus (1 ir 2 antraštinės dalys), pažymėtina, kad planuodama savo 2021 m. administracinį biudžetą, BĮ nepakankamai atsižvelgė į ankstesnių metų nepanaudotų mokėjimų asignavimų didelių sumų perskirstymą. Be to, perskirstyti ankstesnių metų biudžeto asignavimai, kalbant apie visas biudžeto antraštines dalis, nebuvo panaudoti iki naujų metų asignavimų skyrimo.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

BĮ vidaus kontrolės sistema

3.9.19. 2020 m. BĮ parengė veiksmų planą, pagal kurį 2021 m. būtų įgyvendinami likę veiksmai, susiję su Komisijos vidaus kontrolės sistemos 17 vidaus kontrolės principų. Tačiau, trūkstant pagrindinių administracijos darbuotojų (t. y. finansų ir administracijos vadovo ir vidaus audito skyriaus vadovo), BĮ kelių svarbių vidaus kontrolės veiksmų iki savo veiksmų plane nustatytų 2021 m. terminų dar nebuvo patvirtinusi. Nepaisydama rizikos veiksmų, su kuriais ji susiduria dėl padidėjusio biudžeto, BĮ atliko tik supaprastintą metinį rizikos vertinimą. Iki 2021 m. pabaigos BĮ nebuvo iki galo parengusi kontrolės ir stebėsenos strategijos ar veiklos tęstinumo ir IT saugumo plano. Dėl šių vėlavimų BĮ 2021 m. vidaus kontrolės rizika padidėjo.

Nauja centralizuota dalyvaujančiųjų valstybių finansinių įnašų valdymo sistema

3.9.20. Remdamasi programos „Europos horizontas“ pagrindų reglamentu ir naujuoju „EuroHPC“ steigimo reglamentu 2021–2027 m. DFP laikotarpiu, BĮ privalo

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

įdiegti naują centralizuotą valdymo procesą – centrinio finansinių įnašų valdymo (CFIV) sistemą, skirtą dalyvaujančiųjų valstybių finansiniams įnašams valdyti.

3.9.21. Pagal šią planuojamą CFIV sistemą, kiekviena dalyvaujančioji valstybė gali pasirinkti projekto lygmeniu mokėti BĮ atitinkamus finansinius įnašus, skirtus joje įsisteigusiems paramos gavėjams. Šio proceso metu kiekviena dalyvaujančioji valstybė turi veto teisę visais klausimais, susijusiais su jos BĮ sumokėtų nacionalinių finansinių įnašų, skirtų joje įsisteigusiems pareiškėjams, naudojimu. Tai daroma laikantis ES finansinių ir konkurencijos taisyklių. Taip dalyvaujančioji valstybė, remdamasi nacionaliniais strateginiais prioritetais, gali nuspręsti, ar remti atrinkto ir patvirtinto mokslinių tyrimų ir inovacijų projekto nacionalinį paramos gavėją, ar ne.

3.9.22. Kita vertus, BĮ turės atlikti bendrojo finansavimo mokėjimus visoms dalyvaujančiosioms valstybėms, kurios nusprendė pavesti BĮ savo finansinius įnašus. Ji turės valdyti ir stebėti du alternatyvius administracinių susitarimų su dalyvaujančiosiomis valstybėmis rėmimo procesus. Kiekvienos dalyvaujančiosios valstybės nacionalinė finansavimo institucija (NFI) turi pasirašyti susitarimą su BĮ, pavesti BĮ mokėti nacionalinius įnašus arba koordinuoti nacionalinius lėšų pervedimo susitarimus dėl mokėjimų paramos gavėjams ir ataskaitų dėl įnašų teikimo. Pagal BĮ tvarkaraštį, susitarimai turėtų būti pasirašyti prieš BĮ pasirašant pirmuosius pavyzdinius susitarimus dėl dotacijų pagal kvietimus teikti pasiūlymus, paskelbtus pagal naująją DFP 2022 m. pabaigoje.

3.9.23. Pažymime, kad Komisija neįvertino, kiek papildomų išteklių reikės planuojamai CFIV sistemai įgyvendinti, ir neįtraukė jų į pradinę BĮ personalo išteklių sąmatą, susijusią su BĮ naujos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės įgyvendinimu. Šis planavimo stygius diegiant CFIV sistemą kartu su darbuotojų padėtimi ir IT priemonių bei paramos trūkumas gali neigiamai paveikti BĮ programų įgyvendinimą ir su kitų narių įnašais susijusių tikslų pasiekimą. Jei CFIV turės būti valdoma rankiniu būdu, reikės daug žmogiškųjų išteklių.

Pastabos dėl kitų klausimų

BĮ žmogiškųjų išteklių padėtis

3.9.24. Nesaugi su BĮ personalu susijusi padėtis 2020 m. pablogėjo 2021 m. dėl padidėjusio darbo krūvio ir nepaisant to, kad per metus darbuotojų skaičius padidėjo nuo 11 iki 15. Pagal naująją 2021–2027 m. DFP buvo gerokai išplėstas

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

„EuroHPC“ veiklos mastas tam, kad ji įgytų lyderės poziciją našiosios kompiuterijos ir kvantinės kompiuterijos technologijų srityje. Pagal 2021 m. liepos mėn. priimtą naują steigimo reglamentą, įgyvendindama naująją 2021–2027 m. DFP BĮ turės panaudoti daugiau kaip 7 milijardus eurų. Tam ji turi iki 2023 m. įdarbinti 39 papildomus darbuotojus. Vėluojant priimti naująjį steigimo reglamentą, būtinas įdarbinimo procedūras BĮ galėjo pradėti tik 2021 m. pabaigoje, todėl 2021 m. savo darbuotojų skaičiaus negalėjo padidinti. Kadangi 2021 m. pabaigoje BĮ dirbo tik 15 darbuotojų (keturi laikinieji darbuotojai ir 11 sutartininkų), be naujų administracinių ir veiklos procesų, kuriuos dar reikia parengti, valdydama šiuos naujus įdarbinimo procesus, ji gali susidurti su dideliais iššūkiais žmogiškųjų išteklių srityje.

3.9.25. 2021 m. pabaigoje dvi pagrindinės (programų vadovo ir administracijos ir finansų vadovo) pareigybės ir toliau teko vienam asmeniui – vyresniajam programų pareigūnui; tai pažymėjome ir savo 2020 m. audito ataskaitoje¹²⁷. BĮ net nebuvo pradėjusi įdarbinimo į administracijos ir finansų vadovo pareigas procedūras. Be to, BĮ turėjo tik vieną patyrusį projektų pareigūną, atsakingą už didelių infrastruktūros projektų (superkompiuterių įsigijimo ir įrengimo projektų) rengimą ir valdymą pagal ankstesnę ir dabartinę DFP. Antrasis patyręs pareigūnas administruavo vykdomus veiksmus, susijusius su 2019–2021 m. kvietimais teikti pasiūlymus pagal programą „Horizontas 2020“ ir naujais kvietimais teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“. Neturėdama pagrindinių darbuotojų BĮ gali susidurti su sunkumais užtikrindama veiklos tęstinumą ir siekdama savo tikslų, visų pirma atsižvelgiant į itin techninį superkompiuterių infrastruktūros projektų pobūdį ir labai specifinių žinių turinčių aukštos kvalifikacijos darbuotojų poreikį.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.9.26. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių pastabas, apžvalga.

¹²⁷ Audito Rūmų 2020 m. metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių, 3.9.17 dalis.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / neįvykdytas / n. d.)
2020	2020 m. pabaigoje vėluojant įdarbinti pagrindinius darbuotojus ir dėl COVID-19 pandemijos poveikio planuojamoms IT, ryšių, komandiruočių, susitikimų, renginių ir kitų paslaugų išlaidoms gerokai sumažėjo administracinių mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis (t. y. apie 1,5 % viso turimo biudžeto) – iki 16,5 %.	Vykdomas
2020	2020 m. buvo planuojamas BĮ veiklos mokėjimų biudžetas, skirtas išankstiniam finansavimui, susijusiam su trijų superkompiuterių pirmtakų ir penkių superkompiuterių įsigijimu (maždaug 135 milijonai eurų) ir užbaigtais kvietimais teikti pasiūlymus (maždaug 44 milijonai eurų). Tačiau 2020 m. pabaigoje išankstinio finansavimo mokėjimai galėjo būti atliekami tik pagal pasirašytas sutartis, susijusias su superkompiuteriais LEONARDO ir „PetaSC“ (maždaug 34 milijonai eurų), ir pagal pasirašytus susitarimus dėl dotacijų (maždaug 6 milijonai eurų). Todėl veiklos mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis buvo žemas (22,6 %).	Užbaigtas
2020	BĮ nustatė patikimas <i>ex ante</i> kontrolės procedūras, pagrįstas finansinių ir veiklos dokumentų peržiūromis vietoje. 2020 m. pabaigoje BĮ iš esmės įgyvendino Komisijos vidaus kontrolės sistemą, kuri grindžiama 17 vidaus kontrolės principų. Tačiau, kalbant apie kontrolės principus, susijusius su rizikos vertinimu, ir apie kontrolės bei stebėsenos veiklą, BĮ vis dar turi užbaigti keletą veiksmų, kad užtikrintų jų veiksmingumą.	Vykdomas

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	2020 m. pabaigoje BĮ neparengė patikimų jos privačiųjų narių ir dalyvaujančiųjų valstybių deklaruotų nepiniginių įnašų patvirtinimo ir sertifikavimo procedūrų ir nenustatė tinkamos šių nepiniginių įnašų pripažinimo apskaitos procedūros. Dėl šios padėties BĮ negali valdyti ir stebėti, kaip užtikrinamas minimalus nepiniginių įnašų, kuriuos turi teikti šie privatieji nariai ir dalyvaujančiosios valstybės, lygis ir teikti dėl to ataskaitų.	Vykdomas
2020	Atsižvelgdami į dabartinį BĮ darbo krūvį, susijusį su administraciniais ir veiklos procesais, ir į tai, kad jau pradėta vykdyti pirmoji svarbi veikla, manome, kad BĮ šiuo metu trūksta darbuotojų. 2020 m. kurdama organizacinę struktūrą BĮ daugiausia dėmesio skyrė pagrindinių veiklos procesų ir užduočių užtikrinimui, tačiau nepaisė poreikio turėti pagrindinių administracijos darbuotojų, visų pirma nepaskyrė administracijos ir finansų vadovo ir vidaus kontrolės ir audito koordinavimo vadybininko. Neišsprendusi šio išteklių deficito problemos, BĮ gali susidurti su finansų, biudžeto ir personalo valdymo, taip pat veiklos mokėjimų ir nepiniginių įnašų vidaus kontrolės procesų trūkumais. Galiausiai dėl didelės sutartininkų dalies (74 %) artimiausiu metu gali įvykti didelė darbuotojų kaita, o tai dar labiau padidins su nestabilia BĮ personalo padėtimi susijusį spaudimą.	Vykdomas

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė („EuroHPC“)

Bendrosios įmonės atsakymas

Bendroji įmonė susipažino su Audito Rūmų ataskaita.

**Pagal Euratomą veikianti bendroji
įmonė**

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

3.10. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo (F4E) bendroji įmonė

Įvadas

3.10.1. Europos Tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER) įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo (F4E) BĮ įsteigta 2007 m. balandžio mėn. 35 metų laikotarpiui¹²⁸. Viena iš pagrindinių BĮ užduočių – teikti Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) įnašą Tarptautinei ITER branduolio sintezės energijos organizacijai (ITER-IO), atsakingai už ITER projekto įgyvendinimą. Nors pagrindiniai branduolių sintezės įrenginiai yra Kadaraše, Prancūzijoje, BĮ būstinė yra Barselonoje.

3.10.2. Jos nariai steigėjai yra Euratomas, kuriam atstovauja Komisija, Euratomo valstybės narės, taip pat Jungtinė Karalystė ir Šveicarija, kurios su Euratomu iki 2020 m. yra sudariusios bendradarbiavimo susitarimus.

3.10.3. 3.10.1 lentelėje pateikiami pagrindiniai BĮ skaičiai.

3.10.1 lentelė. Pagrindiniai BĮ skaičiai

	2021	2020
Biudžetas naujaisiais mokėjimų asignavimais (milijonais eurų)	742,7	794,8
Biudžetas naujaisiais įsipareigojimų asignavimais (milijonais eurų)	1 048,7	878,0
Turimas mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	764,8	816,5
Turimas įsipareigojimų biudžetas (milijonais eurų) (1)	1 069,9	885,7
Iš viso darbuotojų gruodžio 31 d. (2)	441	435

1) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

2) Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

¹²⁸ 2007 m. kovo 27 d. Tarybos sprendimas 2007/198 (Euratomas), įsteigiantis Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę ir suteikiantis jai lengvatą.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija

3.10.4. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginius pagrindinius BĮ ir paramos gavėjų operacijų testus ir BĮ priežiūros bei kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių vertinimą. Šio darbo rezultatus papildė iš kitų auditorių darbo gauti įrodymai ir BĮ vadovybės pateiktos informacijos analizė.

Mūsų nuomonės pagrindas, vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti ataskaitos 3.1 skirsnyje. Parašas **151** puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.10.5. Mes auditavome:

- a) BĮ F4E finansines ataskaitas, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės¹²⁹ ir biudžeto vykdymo ataskaitos¹³⁰, ir
- b) šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

¹²⁹ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

¹³⁰ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamoji informacija.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.10.6. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį metų BĮ F4E finansinėse ataskaitose BĮ F4E finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusį finansinių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos pagrįstos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.10.7. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.10.8. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

Dalyko pabrėžimas

3.10.9. Neprieštaraudami **3.10.6** ir **3.10.8** dalyse išreikštai nuomonei, atkreipiame dėmesį į **3.10.12** ir **3.10.13** dalis, kuriose nurodyta, kad 2021 finansinių metų BĮ F4E metinėse finansinėse ataskaitose pateikta BĮ F4E

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

apskaičiuota ITER projekto įgyvendinimo įsipareigojimų įvykdymo bendrų išlaidų sąmata siekia 18,3 milijardo eurų (2021 m. vertėmis). Tačiau, pasikeitus pagrindinėms prielaidoms dėl sąmatos ir rizikos pozicijai, gali labai padidėti ITER projekto įgyvendinimo išlaidos ir (arba) vėlavimo trukmė.

Kiti dalykai

3.10.10. Neprieštaraudami **3.10.6** dalyje išreikštai nuomonei, atkreipiame dėmesį į tai, kad Rusija yra ITER-IO narė, turinti įsipareigojimus į ITER montavimo vietą Prancūzijoje (Kadaraše) pristatyti kelias ITER projektams skirtas sudedamąsias dalis ir teikti ITER-IO metinius įnašus. Todėl kyla rizika, kad ITER projektą bus dar labiau vėluojama įgyvendinti ir padidės jo išlaidos.

3.10.11. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl galutinės ITER išlaidų sąmatos

3.10.12. BĮ nepakeitė ITER projekto įgyvendinimo įsipareigojimų įvykdymo bendrų išlaidų sąmatos, vadinamosios galutinės išlaidų sąmatos. Tai apima statybos ir eksploatavimo etapo iki 2035 m., taip pat eksploatavimo nutraukimo ir deaktyvavimo etapo iki 2042 m. išlaidas. 2021 m. pabaigoje BĮ šias bendras išlaidas įvertino 18,3 milijardo eurų suma (2021 m. vertėmis). Ją sudaro iki 2021 m. pabaigos atliktų mokėjimų suma, siekianti 8,3 milijardo eurų, ir būsimų mokėjimų sąmata, lygi 10 milijardų eurų (2021 m. vertėmis).

3.10.13. Tačiau, pasikeitus pagrindinėms prielaidoms dėl pirmiau nurodytos sąmatos ir rizikos pozicijai, gali dar labiau padidėti projekto išlaidos ir (arba) vėlavimo trukmė. 2021 m. galutinei išlaidų sąmatai reikšmingą poveikį gali turėti šis įvykis:

- Naujas ITER projekto atskaitos scenarijus: galutinė išlaidų sąmata grindžiama ITER tarybos 2016 m. lapkričio mėn. patvirtintu ITER projekto atskaitos scenarijumi. Tačiau 2023 m. pirmąjį ketvirtį ITER taryba planuoja priimti naują atskaitos scenarijų, kuris, tikimasi, turės reikšmingą poveikį anksčiausiai techniškai įmanomai datai, taigi ir galutinei išlaidų sąmatai.
- Branduolinės saugos reikalavimai: Prancūzijos branduolinės saugos institucija (pranc. *l'autorité française de sûreté nucléaire*, ASN) turi galutinius įgaliojimus tvirtinti visus būsimus projektų, turinčių įtakos branduolinės saugos

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

reikalavimams, pakeitimus. Šiomis aplinkybėmis 2021 m. pradžioje BĮ oficialiai paprašė ASN patvirtinti naują suvirinimo projektą ir technologiją, susijusią su tokamako aikštelės sudedamųjų dalių surinkimu, nes tai yra negrįžtamas procesas. Kad galėtų užbaigti analizę, ASN paprašė BĮ pateikti papildomos informacijos tik 2022 m. sausio mėn. Nors ASN patvirtinimas yra ITER-IO vykdomo įprasto surinkimo proceso dalis, dėl jo gali būti vėluojama dar kelis mėnesius ir tai gali turėti įtakos galutinei išlaidų sąmatai.

- Karštosios kameros komplekso išlaidų sąmata: dar neperžiūrėta, o dabartiniu ITER-IO projektavimo reikalavimų įgyvendinimo etapu F4E neturi galimybės parengti patikimos išlaidų sąmatos.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

BĮ darbdavio įmokos į ES pensijų sistemą

3.10.14. Nuo 2016 m. sausio mėn. bendrosios įmonės, kurios tik iš dalies finansuojamos iš ES biudžeto, turėtų mokėti darbdavio įmokų į ES pensijų sistemą dalį, atitinkančią jų ES nesubsidijuojamų pajamų ir jų visų pajamų santykį¹³¹. Kadangi Komisija šių išlaidų BĮ biudžetuose nenumatė ir oficialiai neprašė atlikti mokėjimų, F4E tokių įmokų dar nėra sumokėjusi.

3.10.15. Pagal BĮ skirtas Komisijos gaires, kuriose Komisija pateikė savo poziciją dėl šio nustatyto fakto, Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras turėtų apskaičiuoti kiekvienos BĮ darbdavio įnašą kaip procentinę dalį nuo ne ES pajamų, susijusių su visomis BĮ pajamomis, įskaitant ne ES pajamas, skirtas veiklos išlaidoms padengti¹³². Nustatyta, kad ši F4E skirta procentinė dalis 2017–2020 m. laikotarpiu sudarys 21,6 %, arba apie 5,8 milijono eurų, o 2021 m. – 19,8 %, arba maždaug 1,5 milijono eurų. Šiose gairėse atsižvelgiama tik į atitinkamas Tarnybos

¹³¹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹³² Siekdama supaprastinimo, Komisija pasiūlė BĮ darbdavio pensijų įmokas apskaičiuoti taikant tą pačią procentinę dalį per visą BĮ gyvavimo laikotarpį, nustatytą remiantis atitinkamais ES ir ES nepriklausančių valstybių narių įnašais, numatytais atitinkamame BĮ teisės akte.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

nuostatų¹³³ nuostatas apibrėžiant BĮ darbdavio įnašo į ES biudžetą, grindžiamo pajamomis, apskaičiavimo metodą. Tačiau atitinkamose F4E įstatų¹³⁴ nuostatose reikalaujama, kad visa narystės įmokų suma neviršytų 10 % BĮ metinių administracinių išlaidų. Jose BĮ siūloma suma – apie 740 013 eurų per metus (remiantis 2021 m. skaičiais). Dėl šių skirtingų lygiagrečių teisinių nuostatų kyla rizika, kad bus parengti skirtingi BĮ darbdavio įnašo apskaičiavimo aiškinimai, o finansinis poveikis bus nevienodas.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.10.16. 2021 m. BĮ pakeitė savo organizacinę struktūrą, visų pirma programos „Antennas“ projektų valdymo struktūrą.

3.10.17. 2020 ir 2021 m. BĮ taip pat reguliariai kasmet vertino išorės ekspertai ir buvo atliekamas intensyvus vidaus auditas, apimantis daugumą svarbiausių jos veiklos sričių. Dėl taisomųjų veiksmų įgyvendinimo reaguojant į auditus ir vertinimus, siekiant pašalinti nustatytus rizikos veiksnius, padidėjo administracinė našta, tačiau nebuvo akivaizdu, kad papildomos kontrolės priemonės buvo efektyvios ir jomis sistema buvo patobulinta.

3.10.18. 2021 m. lapkričio mėn. BĮ F4E darbuotojai pradėjo streiką. Remiantis vidaus ir išorės vadovybės vertinimais ir keliomis vidaus apklausomis, pagrindinės BĮ darbo aplinkos pablogėjimo priežastys buvo vyresniosios vadovybės lygmens trūkumai (pavyzdžiui, neskaidrus ir neveiksmingas sprendimų priėmimas ir socialinio dialogo stoka). Be to, dėl neproporcingo išorės personalo išteklių naudojimo padidėjo iššūkių ir rizikos veiksnių darbo aplinkai skaičius – tai patvirtino BĮ darbuotojų atstovai ir jų oficialūs laiškai, išsiųsti atsakingiems Komisijos nariams. Komisija (ENER GD) savo atsakyme į raštus nurodė, kad atliekant 2022 m. metinį F4E vertinimą dėmesys bus skiriamas tik žmogiškųjų išteklių valdymo klausimams, ir paragino F4E savo valdymo grupei taikyti 360 laipsnių valdymo vertinimą.

¹³³ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatančio Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygas, 83a straipsnis.

¹³⁴ F4E įstatų, pridėtų prie F4E steigimo reglamento, 12 straipsnis ir F4E įstatų II priedo 2 ir 3 straipsniai.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė
(F4E)

3.10.19. Reaguodama į šią padėtį, BĮ ėmėsi kelių veiksmų darbuotojų darbo aplinkai ir gerovei gerinti. Šie veiksmai buvo įtraukti į Pokyčių darbotvarkę, siekiant spręsti per didelio darbo krūvio, blogos darbo aplinkos ir nepakankamos vadovybės komunikacijos apie planuojamus organizacinius pokyčius klausimus.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.10.20. *Priede* pateikiama taisomųjų veiksmų, kurių imtasi reaguojant į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2019	BĮ veiklą kasmet vertina išorės ekspertų kolegija. Ekspertų kolegija nustatė keletą problemų ir rizikos veiksnių vyresniųjų vadovų ir organizacinės kultūros lygmeniu. Ši padėtis, jei ji liks neišspręsta, galėtų daryti neigiamą poveikį darbuotojų darbo rezultatams.	Vykdomas
2019	Dėl etatų plano apribojimo, susijusio su statutiniais darbuotojais, F4E vis dažniau naudoja išorėje arba viduje samdomus išteklius. 2019 m. šie ištekliai jau sudarė apie 62 % BĮ statutinių darbuotojų. BĮ žmogiškųjų išteklių valdymo padaliniai neturi naujausios informacijos apie šių išteklių dydį, nes jų valdymas skyriaus arba direktorato lygmeniu yra decentralizuotas. Dėl šių priežasčių BĮ kyla didelė rizika, susijusi su pagrindinių kompetencijų išlaikymu, neaiškia atskaitomybe, galimais teisminiais ginčais ir mažesniu darbuotojų efektyvumu dėl decentralizuoto valdymo.	Neįvykdytas
2020	BĮ vertinimu, COVID-19 pandemijos poveikis buvo didelis, bet ne itin reikšmingas. Iki 2021 m. balandžio mėn. dėl pandemijos kartais iki keturių mėnesių vėlavo tiekimas, todėl viso ITER projekto išlaidos padidėjo maždaug 47 milijonais eurų (2008 m. vertėmis). Jei 2021 m. pandemija paaštrėtų, galimi tolesni padariniai.	Vykdomas
2020	Priešingai nei sistemoje „ABAC workflow“, BĮ taikomąją programą „Deviation Amendments and Contract Changes“ negalima parodyti, kad darbuotojai tinkamai suprato dokumento turinį ir sutiko jį pasirašyti asmeniškai.	Užbaigtas

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	Sutarčių valdymo centralizuotoje autentiškumo patvirtinimo sistemoje BĮ, be atskirų naudotojų paskyrų, sukūrė virtualias tapatybes turinčias naudotojų grupių paskyras, kad būtų lengviau valdyti savo vietos IT taikomas programas. Tačiau iki 2020 m. pabaigos BĮ F4E direktoriui sukurta funkcinė grupės paskyra taip pat buvo naudojama įvairiems svarbiems dokumentams patvirtinti ir pasirašyti. Ši praktika neatitinka pagrindinių BĮ IRT prieigos valdymo politikos principų, pagal kuriuos aiškiai reikalaujama, kad naudotojų paskyros būtų unikalios ir susietos su vienu naudotoju. Todėl tai yra laikoma itin svarbiu vidaus kontrolės trūkumu, nes visiems grupės paskyros naudotojams leidžiama atlikti veiksmus, kuriuos išskirtinai vykdo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.	Užbaigtas
2020	BĮ delegavimo sistemos tikslas – centralizuoti delegavimą atsakingiems leidimus suteikiantiems pareigūnams; joje, be kita ko, pateikiama naujausia visų F4E patvirtintų delegavimų ir pavdavimo tvarkos apžvalga. Vis dėlto 2020 m. pabaigoje BĮ vietos IT taikomųjų programų įgaliojimų delegavimo sistemoje nebuvo automatiškai nustatytas techninis įgaliojimų delegavimas (pavyzdžiui, naudotojo teisė leisti vykdyti operacijas), o vietoj to kiekvienas atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis BĮ direktoriaus patvirtinta sistema, turėjo paskirti tinkamą asmenį, kuriam būtų deleguojami įgaliojimai. Be to, sutartyse numatyti įgaliojimai (pavyzdžiui, tam tikromis sąlygomis pasirašyti privalomus sprendimus) suteikiami BĮ darbuotojams, kurie nėra leidimus suteikiantys pareigūnai (pavyzdžiui, už sutartis atsakingiems pareigūnams). Tai neatsispindi BĮ įgaliojimų delegavimo sistemoje.	Užbaigtas

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	Galiausiai, skirtingai nei „ABAC workflow“ atveju, niekada nebuvo atliekamas BĮ taikomosios programos „Deviation Amendments and Contract Changes“ vidaus kontrolės auditas, kuriuo siekiama užtikrinti naudotojų teisių leisti vykdyti operacijas su darbuotojams deleguotais įgaliojimais atitiktį. Todėl esama didelės rizikos, kad neatitiktis dėl BĮ įgaliojimų delegavimo politikos pažeidimų galėjo būti nenustatyta ar nesumažinta.	Užbaigtas
2020	Nors 2016 m. BĮ pradėjo naudoti IT programą „Deviation Amendments and Contract Changes“ teisiniams įsipareigojimas arba sutartims (2020 m. taip pat pradinėms sutartims) tvarkyti, taigi, ir kaip papildomą apskaitos ir finansinių duomenų šaltinį, nuo 2013 m. nebuvo atliktas BĮ apskaitos sistemos patvirtinimas. Tai prieštarauja BĮ finansiniam reglamentui, pagal kurį reikalaujama patvirtinti apskaitos sistemą kiekvieną kartą, kai padaroma reikšmingų pakeitimų.	Užbaigtas
2020	2020 m. BĮ vykdomoms įdarbinimo procedūroms trūko skaidrumo sudarant galutinį kandidatų, kurie kviečiami dalyvauti kitame vertinimo etape (pokalbiuose ir testuose raštu), sąrašą. Visų pirma neaišku, kaip, sudarydama kandidatų sąrašą, atrankos komisija atsižvelgė į pranašumus.	Užbaigtas
2020	BĮ 2020 m. metinių narystės įnašų apskaičiavimo metodas neatitiko atitinkamų BĮ finansinio reglamento nuostatų. Užuoat naudojusi BĮ valdybos patvirtintas įnašų sąmatas, BĮ rinko įnašus remdamasi dar nepatvirtintu sąmatos projektu.	Užbaigtas

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

Metai	Audito Rūmų pastabos	Taisomojo veiksmo būklė (užbaigtas / vykdomas / nejvykdytas / n. d.)
2020	BĮ naudojasi savo sukurtu e. viešųjų pirkimų portalu, kuris nėra visiškai suderintas su Komisijos e. viešųjų pirkimų priemone. Gali būti, kad ateityje patobulinus F4E e. viešųjų pirkimų priemonę bus be reikalo dubliuojamos Komisijos priemonių kūrimo pastangos ir investicijos. Taip nebūtų užtikrintas bendros dalyviams skirtos keitimosi elektroniniais duomenimis erdvės principas, kaip numatyta ES finansiniame reglamente.	Netaikoma

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė
(F4E)

Bendrosios įmonės atsakymas

3.10.9

Žr. atsakymą į 3.10.13 dalies pastabą.

3.10.10

F4E atidžiai stebi situaciją. Suprantama, kad Rusija dės visas pastangas, kad rastų sprendimą, kaip sumokėti ITER savo įnašą natūra ir grynaisiais pinigais. Šiame etape negalima kiekybiškai įvertinti potencialaus poveikio tvarkaraščiui ir išlaidoms.

3.10.13

Nustatyta, kad visose trijose srityse išlieka terminų laikymosi ir išlaidų rizika, kurią aktyviai valdo F4E. Bet kokie rizikos pokyčiai yra stebimi ir apie juos pranešama F4E valdybai. Išlieka tolesnio vėlavimo rizika, susijusi su sunkumais, su kuriais susiduriama vakuuminių laivų virinimo sektoriuje, ir šie sunkumai viršija tolerancijos ribas: iš esmės branduolinės saugos institucija vėluoja atlaisvinti laikymo vietą, kurioje būtų galima pradėti suvirinimo darbus, taip pat vėluojama pradėti pačią virinimo operaciją, jei nebus atlikti tinkami remonto darbai. Dėl karštosios kameros F4E kartu su Komisija dabar bendradarbiauja, kad kuo labiau sumažintų karštosios kameros pastatams taikomus priimtinus reikalavimus ir specifikacijas. Pakankamai tikslios (3 klasės) išlaidos bus žinomos atlikus preliminarų projektavimo darbus.

3.10.14

F4E nuo 2016 m. nemokėjo įmokų į ES pensijų sistemą, nes buvo daroma prielaida, kad reikalavimas mokėti įmokas taikomas tik ES įstaigoms, kurios finansuojamos renkant mokesčius arba gaunant įnašus iš privačiojo sektoriaus.

3.10.15

F4E apskaičiuos darbdavio įmokos į pensijų sistemą sumą, remdamasi Biudžeto GD gairėmis ir pasikonsultavusi su Biudžeto GD ir Energetikos GD.

3.10.16

Projektu grindžiamos matricinės organizacijos įgyvendinimas buvo pradėtas 2011 m. reaguojant į Europos Sąjungos konkurencingumo tarybos reikalavimus. Per pastarąjį dešimtmetį organizacija buvo plėtojama, įskaitant tolesnę matricinės struktūros plėtrą 2016 m. ir projektų valdymo, komercinio ir ITER rezultatų departamentų įsteigimą. 2019 m. matricinė struktūra buvo konsoliduota ir optimizuota nustatant komercinio valdytojo, projekto valdytojo ir programos valdytojo pareigybės. F4E valdyba sudarė darbo grupę, kurios tikslas – analizuoti

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E)

galimą organizacinės struktūros optimizavimą ir šios darbo grupės rezultatai bus pateikti svarstyti naujam F4E direktoriui.

3.10.17

Iš tiesų, nuo 2015 m. F4E įvykdė 711 veiksmų, susijusių su vidaus audito (IAC ir IAS), išorės auditorių (Europos Audito Rūmai) pastabomis, ir ėmėsi veiksmų, reaguodama į valdybos atliktą metinį vertinimą. Dažniausiai tai buvo susiję su papildomomis ir sudėtingesnėmis kontrolės priemonėmis, tačiau visada buvo reaguojama į nepriklausomų patikinimo paslaugų teikėjų rekomendacijas. Be to, vidaus kontrolės sistemą ir rekomendacijų įgyvendinimą valdybos vardu visada prižiūrėjo F4E audito komitetas. Dabartinėje vidaus kontrolės strategijoje, kuri audito komitetui buvo pateikta 2021 m. birželio mėn., pateikta išsami informacija apie sistemą ir jos sudedamąsias dalis.

Integruojant 2014 m. nustatytą RAPID priemonę, užtikrinama geresnė audito ir vertinimo rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. RAPID sistemoje centralizuotai nurodomi tolesni veiksmai dėl visų rekomendacijų, gaunamų iš įvairių patikinimo paslaugų teikėjų, ir išvengiama dubliavimo ir prieštaraujančių reikalavimų.

Dėl geresnio koordinavimo ir reagavimo į rekomendacijas ir pastabas, gautas iš įvairių patikinimo paslaugų teikėjų, daugybė rekomendacijų ir veiksmų, kurių statusas yra „vykdoma“, skaičius pastaraisiais metais gerokai sumažėjo, o tai rodo vidaus kontrolės sistemų veikimo pažangą ir jos brandos lygį. 2016 m. sukurtas F4E tobulinimo iniciatyvinis komitetas, kurio tikslas – kurti nuoseklias ir koordinuotas tobulinimo iniciatyvas ir optimizavimo priemones, taip pat stebi gerinimo veiksmus.

3.10.19

Svarbu pažymėti, kad mūsų naujoviškos transformacijos pastangos yra pagrįstos išsamiu požiūriu į pokyčių poreikį.

Šią ataskaitą priėmė Audito Rūmų nario Mihailo KOZLOVO vadovaujama IV kolegija
2022 m. rugsėjo 20 d. Liuksemburge vykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K-H se', likely representing Klaus-Heiner Lehne.

Klaus-Heiner LEHNE

Pirmininkas

Santrumpos

ARTEMIS	Bendroji įmonė ARTEMIS, skirta įterptųjų kompiuterinių sistemų jungtinei technologijų iniciatyvai įgyvendinti
BAT	Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba
BJ	Bendroji įmonė
BPS	Biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė
BST	Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė
CFJV	Centralizuotas finansinių įnašų valdymas
CNECT GD:	Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinis direktoratas
DFP	Daugiametė finansinė programa
DNE	Deleguotasis nacionalinis ekspertas
ECCC	Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras
ECSEL	Elektroninių komponentų ir sistemų bendroji įmonė
EITP	Europos infrastruktūros tinklų priemonė
ENER GD	Komisijos Energetikos generalinis direktoratas
ENIAC	Europos nanoelektronikos iniciatyvos patariamoji taryba
Euratomas	Europos atominės energijos bendrija
F4E	Branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė
FAS	Finansinių ataskaitų sertifikatas
IKA	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai
IKOP	Nepiniginiai įnašai pagrindinei veiklai
ITER	Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius
ITER-IO	Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija
KEV	Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė
MOVE GD	Komisijos Mobilumo ir transporto generalinis direktoratas
NFI	Nacionalinė finansavimo institucija

NSA	Prancūzijos branduolinės saugos institucija
NSSI	Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė
NVI	Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė
OLAF	Europos kovos su sukčiavimu tarnyba
PTP	Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė
RTD GD	Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas
S2R	Bendroji įmonė „Shift2Rail“ (Europos geležinkelių iniciatyva)
SESAR	Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
TAAIS	Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai
TAS	IFAC tarptautiniai audito standartai
TEN-T	Transeuropinių transporto tinklų programa
VĮ	Vykdomoj įstaiga
ŽBE	Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė
„EU-Rail“	Europos geležinkelių bendroji įmonė
„EuroHPC“	Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė
7 BP	Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintoji bendroji programa (2007–2013 m.)

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2022 m.

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6-2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Tie asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų europa.eu domeno svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Europos Audito Rūmų sutikimo.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Sąjungos
leidinių biuras